

Økonomiplan for 2025 — 2028

Aremerk

Kommunedirektørens innledning

Kommunedirektørens innledning gir en oversikt over mulighetene, prioriteringene og begrensningene som ligger til grunn for budsjettet for 2025 og økonomiplanen fram til 2028.

Budsjettet og økonomiplanen er kommunedirektørens viktigste verktøy for å styre driften. Årsbudsjettet setter økonomiske rammer, mens økonomiplanen gir en pekepinn på hva som kan forventes framover.

Kommuneloven stiller to grunnleggende krav til kommunale budsjetter:

1. Budsjettet må være i balanse.
2. Budsjettet må være realistisk.

Å oppfylle balansekravet betyr at de planlagte inntektene minst må dekke de forventede utgiftene. Realismekravet forutsetter at budsjettet bygger på troverdige og nøyaktige estimater for både inntekter og utgifter. Dette kravet kan være utfordrende å overholde, spesielt når gjeldende lover samtidig krever at kommunens tjenester holder visse kvalitets- og omfangsstandarder. Det er nødvendig at begge kravene er oppfylt for hvert år som omfattes av økonomiplanperioden.

Kommunedirektørens budsjettforslag for 2025 oppfyller balansekravet og viser et positivt netto driftsresultat i 4,2 millioner kroner. Vi når målet om netto driftsresultat med 2.0% opp mot målet på 1,75%. I netto driftsresultat inngår det 2,9 millioner kroner som er tilbakebetaling av tidligere underskudd selvkost som er dekket av kommunekassa.

Investeringsbudsjettet for nytt rådhus er økt med 2,0 millioner kroner, slik at det totale beløpet for prosjektet nå er 4,0 millioner kroner i 2025. Det er også lagt inn 196 000 kroner i budsjettet for utgifter knyttet til Stortingsvalget i 2025. Dette beløpet inkluderer fast lønnstillegg for ansatte som bistår under valget, godtgjørelse til politikere, samt innkjøp av valgavluker og valgurner.

I tillegg er det gjort en teknisk endring i systemet som synliggjør at inndekning av tidligere års fremførbare underskudd på selvkost går inn i kommunekassa ved avsetning til disposisjonsfond. Som følge av dette er det lagt inn 4,064 millioner kroner i avsetning til disposisjonsfond, hvor midlene som tidligere var oppført som avsetning til selvkostfond, nå fremkommer som inntekter.

For Aremark kommune er lønns- og prisveksten fra 2024 til 2025 anslått til 4,1%. I tillegg øker pensjonskostnadene med 6,2 millioner, noe som gir et betydelig behov i økte inntekter. Skatt og rammetilskudd er beregnet til 146,3 millioner kroner i 2025, som gir en inntektsøkning på 14,2 millioner fra fjorårets plan.

Aremark kommune har likevel de siste årene hatt en god utvikling. Vi har hatt kontroll på økonomien, men det har vært lagt opp til bruk av disposisjonsfond i økonomiplanperioden, da vi har hatt en økning på styrket omsorg som vi opplever å være forbigående. Vi ser også at det investeres ute i Aremark samfunnet. Tydeligst ser vi det på at det nå ferdigstilles grunnarbeider på Flatebygrenda for oppsetting av nytt boligfelt og at Sommerro industrifelt nå er sprengt ut og ligger klart for ny aktivitet og også muligheter for utvidelse.

For organisasjonen Aremark kommunen har vi også hatt en god utvikling. Vi har oppsparte midler på vårt disposisjonsfond. Vi driver nøkternt og leverer tjenester på et riktig nivå i forhold til hva det forventes av oss. De siste årene har det ikke vært rom for å gjøre de store krumspringene, sånn vil det være også de nærmeste årene. For budsjettforslaget vi nå legger frem er det også en styrkning inne i rus/psykiatri, noe som også vil styrke kommunens arbeid med tverrfaglig tilnærming.

Et viktig element i Aremark kommunes langsiktige planlegging blir videre å tilpasse tjenestene våre til demografiske endringer. Vi ser at vår befolkning blir eldre, noe som fører til økt etterspørsel etter helsetjenester og omsorgstilbud for eldre innbyggere. Samtidig følger vi den nasjonale trenden med færre barn og unge, noe som vil redusere behovet for tjenester innen barnehage og oppvekstsektoren i fremtiden. Dette betyr at vi som kommune må tenke annerledes i årene som kommer og være forberedt på at vi muligens må prioritere ressursene annerledes enn vi gjør idag, for at innbyggerne får de nødvendige tjenestene. I tillegg må vi også øke støtten til unge med psykiske helseutfordringer.

Det er lagt opp til investeringer også i 2025. Vi arbeider med alternativer rundt nytt kjøkken og det arbeides videre med rehabilitering og bygningsendringer for sykehjemmet. Her er det lagt inn betydelig med midler for gjennomføring både i 2025 og 26 også sett opp mot livsmestringssenteret.

For skolen opplever vi at implementering av aldersblandet undervisning har gått bra. Vi har en høy grad av ansatte som oppfyller kompetansekravene og vikartimer er gjennomført med kvalifisert personell.

For å sikre en sunn og positiv fremtid for vår kommune, må vi kontinuerlig evaluere oppgavene våre og være åpne for nye ideer. Vi må arbeid for å få til en god befolkningsvekst og å forbedre bo- og livskvaliteten vår. Dette er nødvendig for å sikre en sunn og positiv fremtid for vår kommune i årene som kommer.

Tross kort tid i rollen min, har jeg fått møtt ansatte i Aremark kommune som er engasjerte, kunnskapsrike og løsningsorienterte. Sammen er jeg trygg på at vi skal gå inn i nytt budsjettår for å søke løsninger, samarbeid og se etter nye muligheter som vil videreutvikle Aremark kommune videre til en god tjenesteleverandør for våre innbyggere og bedrifter.

Bjørn Marius Sørensen

Kommunedirektør

Oppdatert: 29.11.2024

Verbalvedtak

Gebyrliste

Helse- og omsorg

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Trygghetsalarmer	283	295	

Opphold i institusjon

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Avlastningsopphold			
Enkelte dag- eller nattopphold	110	115	
Korttidsopphold	193	201	
Langtidsopphold	Se forskrift	Se forskrift	

Matservering til brukere med enkeltvedtak

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Emballasje pr. porsjon ved varmmatombringing	17	17	
Grøt	42	42	
Kveldsmat	60	60	
Liten middag med dessert	81	81	
Liten middag uten dessert	57	57	
Normal middag med dessert	110	110	
Normal middag uten dessert	89	89	

Hjemmehjelp

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
2 - 3 G	187	195	Pr. time
3 - 4 G	251	261	Pr. time
4 - 5 G	314	326	Pr. time
Opp til 2 G	230	239	Pr. måned
Over 5 G	331	345	Pr. time

Barnehage

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Foreldrebetaling	3 000	3 000	Til og med 30.juni 2024 er maksimalprisen 3 000 kroner per måned for heltidsplass.
Foreldrebetaling	1 500	1 500	Fra 1.august 2024 er maksprisen 1 500 kroner pr måned for heltidsplass ihht satsen i statsbudsjettet.
Matpenger	500	500	
Søskenmoderasjon			Det gis 30% søsken moderasjon for barn nr. 2, og 50% for 3. eller flere barn. Moderasjonen skal omfatte søsken som bor fast sammen.

Søskenmoderasjon

Samordnet søskenmoderasjon for heltidsplasser i SFO og barnehage. Redusert betaling (på SFO) for elever som går i SFO og har søsken i barnehagen.

SFO

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Hel plass	2 648	2 757	
Korttidsplass	1 986	2 067	
Mat hel plass	127	132	
Mat korttid	96	120	
Søskenmoderasjon	0	0	

Søskenmoderasjon

30 % moderasjon for 2. barn eller flere. Samordnet søskenmoderasjon for heltidsplasser i SFO og barnehage. Redusert betaling (på SFO) for elever som går i SFO og har søsken i barnehagen.

Leiepriser

Leiepriser Furulund

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Peisestue fredag-lørdag	887	923	
Peisestue søndag-torsdag	443	461	
Storsal fredag-lørdag	1 220	1 270	
Storsal + peisestue fredag-lørdag	1 995	2 077	
Storsal + peisestue søndag-torsdag	887	923	
Storsal søndag-torsdag	443	461	

Leiepriser Aremark skole

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Lærerværelse/elevtorg mandag-torsdag	688	716	
Møterom mandag-torsdag	344	358	
SFO mandag-torsdag	565	588	

Leiepriser Aremarkhallen og Kulturscena

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Andre idretts- og kulturarrangement; 3 timers minimumsleie	1 664	1 732 + pr. påbegynte klokke time utover 3 timer: kr 308,-	
Lag og foreninger tilknyttet Aremark kommune	Gratis	Gratis	
Leie klubblokaler I mandag-torsdag	688	716	
Lokale idretts- og kulturarrangement; 3 timers minimumsleie	998	1 039 + pr. påbegynte klokke time utover 3 timer: kr 308,-	
Øvrige lag og foreninger, enkeltpersoner og bedrifter; pr. time	333	347	

Badepriser

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Barn under 17 år, og pensjonister	0	0	
Familie	0	0	
Klippekort for enkeltpersoner - BARN	0	0	
Klippekort for enkeltpersoner - VOKSNE	0	0	
Voksen: 18 år og eldre	0	0	

Barn under 17 år, og pensjonister

Ihht kommunestyrets vedtak 07.12.23

Familie

Ihht kommunestyrets vedtak 07.12.23

Klippekort for enkeltpersoner - BARN

Ihht kommunestyrets vedtak 07.12.23

Klippekort for enkeltpersoner - VOKSNE

Ihht kommunestyrets vedtak 07.12.23

Voksen: 18 år og eldre

Ihht kommunestyrets vedtak 07.12.23

Renovasjon

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Bolig, 270 ltr. stativ (helårs tømming)	2 116	2 413	Inkl. mva
Bolig, 400 ltr. stativ (helårs tømming)	3 136	3 693	Inkl. mva
Fritidsbolig, 270 ltr. stativ (helårs tømming)	2 116	2 413	Inkl. mva
Fritidsbolig, 400 ltr. stativ (helårs tømming)	3 136	3 693	Inkl. mva
Hjemmekompostering			
Kontainere ved hyttefelt			
Næring, 270 ltr. stativ (helårs tømming)	2 116	2 413	Inkl. mva
Næring, 660 ltr. stativ (helårs tømming)	3 136	3 693	Inkl. mva

Hjemmekompostering

Kommunen tilbyr fra 2021 komposteringsdunker til privat bruk. Pris pr. dunk ved kjøp hos kommunen er 1200 eks.mva (1500 inkl.mva). Strø kan hentes gratis hos kommunen, maks ti sekker i året, ta kontakt med kommunen ved behov.

Kontainere ved hyttefelt

Ved hyttefelt kan kommunen tilby kontainere med sensorer, slik at det tømmes automatisk ved behov hele året. Hyttefeltene må selv gå sammen for å lage plassering til kontainere, område for plassering må godkjennes av kommunen før oppbygning. Det må være også være godkjent søknad etter plan- og bygningsloven, samt inngått grunneieravtaler.

Takster for eiendomsinformasjon

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Meglerpakke	1 756	1 828	Inkl. mva

Kulturskole

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Elevplass pr. år	3 407	3 407	
Søskensmoderasjon	2 384	2 384	Det gis søskensmoderasjon til barn nr. 2 eller flere

Feiing og tilsyn

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
For lovpålagt feiing og tilsyn med ildsteder og fyringsanlegg Boliger	613	735	Inkl. mva
For lovpålagt feiing og tilsyn med ildsteder og fyringsanlegg Fritidsboliger	613	735	Inkl. mva
Øvrige tjenester som ikke omfattes av lovpålagt feiing og tilsyn. Herunder fresing, kontroll montering av nytt ildsted, fjerning av gjenstander i røykkanaler, feiing av fyrkjeler, o.l. betales pris pr	1 063	1 106	Inkl. mva

Bryllup og vielse

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Vigsel - sats 1	0	0	
Vigsel - sats 2	0	0	

Vigsel - sats 1

Kommunestyret ønsker at flere skal gifte seg i Aremark og fjerner egenandelen for borgerlig vielse som utføres utenfor kontortid.

Vigsel - sats 2

Kommunestyret ønsker at flere skal gifte seg i Aremark og fjerner egenandelen for borgerlig vielse som utføres utenfor kontortid.

Detaljregulering

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
For mindre reguleringsendringer betales	12 403	12 912	
Private forslag til reguleringsplan (inkludert direkte kostnader) < 5.000 kvm	58 630	61 032	
Private forslag til reguleringsplan som avbrytes etter varsling	12 403	12 912	
Tillegg pr påbegynte 5.000 kvm	6 878	7 160	

Byggesak

Heiser / Løfteinnretninger

Økonomiplan for 2025-2028

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Personheis og vareheis med/uten personbefordring	5 525	5 752	
Rulletrapper, rullebånd og rullende fortau	5 525	5 752	
Småheis/trappeheis	5 525	5 752	

Delingssøknader

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
For søknad om deling med grenser som er i samsvar med fastsatt plan	3 496	3 639	Uten mangler
For søknad om deling med grenser som er i samsvar med fastsatt plan	4 398	4 578	Med mangler
For søknad om fradeling av tilleggsparsell og grensejustering betales for hver eiendom som berøres av justeringen	2 932	3 052	Uten mangler
For søknad om fradeling av tilleggsparsell og grensejustering betales for hver eiendom som berøres av justeringen	3 608	3 756	Med mangler
For søknad om fradeling av tomt i regulert område, men hvor tomtedeling ikke fremgår av vedtatt plan	7 104	7 395	Uten mangler
For søknad om fradeling av tomt i regulert område, men hvor tomtedeling ikke fremgår av vedtatt plan	8 682	9 038	Med mangler
For søknad om fradeling av tomt i uregulert strøk	14 094	16 672	Uten mangler
For søknad om fradeling av tomt i uregulert strøk	17 702	18 428	Med mangler
For søknad om tillegg/ending	2 932	3 052	Uten mangler
For søknad om tillegg/ending	3 608	3 756	Med mangler

Behandlinger etter forurensningsloven

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Avløpsrenseanlegg f.o.m. 15Pe (separat anlegg)	16 011	16 667	
Avløpsrenseanlegg inntil 15Pe (separat anlegg)	7 442	7 747	
Behandling av søknader etter kapittel 15, «utslippstillatelse for oljeholdig avløpsvann»	6 765	7 042	
Behandling av tiltaksplaner, jf. forskriften kapittel 2 «graving i forurenset grunn»	16 011	16 667	
Infiltrasjonstest i forbindelse med etablering av private renseanlegg for avløpsvann jf. forskriften, kapittel 12	4 510	4 695	
Kontroll av tiltaksplaner som er under gjennomføring ved graving i forurenset grunn, jf. forskriften kapittel 2	4 059	4 225	
Kontrollgebyr for alle som ikke er påkoblet det kommunale avløpsnett, prøvetaking 4.år.	741	771	
Prøvetaking og analysekostnader for mindre avløpsanlegg som må kontrolleres mer enn 2 ganger pr. år	2 030	2 113	
Tilsyn av anlegg etter forskriftens § 15	4 059	4 225	

Skilt og reklame

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Frittstående skilt/reklameinnretninger	9 922	10 329	
Reklameinnretninger på vegg, mur, gjerde, uthengsskilt	5 525	5 752	

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Skilt og reklameinnretning over gesims	9 922	10 329	

Riving av bygninger, konstruksjoner og anlegg

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Eneboliger, tomannsboliger	9 922	10 329	
For riving av andre bygninger > 300 m ²	19 619	20 423	
For riving av andre bygninger < 300 m ²	14 771	15 377	
Mindre bygninger som garasjer, uthus, skorsteiner, murer og andre konstruksjoner	5 525	5 752	

Dispensasjoner og ulovlighetsoppfølging

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Det settes et maksgebyr på kr 25.000,- for søknad om dispensasjon for bruksendring fra fritidsbolig til bolig	25 000	25 000	uendret, politisk vedtak om maksgebyr på kr 25 000
Behandling av søknad om dispensasjon fra bestemmelser knyttet til byggverks størrelse, utforming og plassering som er gitt i plan eller pbl.	13 530	14 085	
Endring av eksisterende bebyggelse/eiendom	17 362	18 074	
Fravik/dispensasjon fra TEK 17. Beløp per fravik. Fra og med 2.avvik: 8.000,- per avvik	12 854	13 381	
Nyanlegg/omlegging av VA-ledninger eller annet underjordisk anlegg	13 530	14 085	
Nybygg/opprettelse av ny eiendom	26 497	27 583	
Saksbehandling av ulovligheter etter plan- og bygningsloven betales etter medgått tid. Det skal føres timeliste over medgått tid ifm. ulovlighetsoppfølging	1 252	1 303	
Ved administrativ behandling av søknaden og når søknaden ikke betinger at saken sendes på høring	75 % av satsen	75 % av satsen	
Ved behandling av flere dispensasjonssøknader i forbindelse med samme tiltak for hvert forhold utover 1	50 % av satsen	50 % av satsen	

Behandling av søknad om dispensasjon fra bestemmelser knyttet til byggverks størrelse, utforming og plassering som er gitt i plan eller pbl.

Behandling av søknad om dispensasjon fra bestemmelser knyttet til byggverks størrelse, utforming og plassering som er gitt i plan eller pbl.

Behandling av byggesaker

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Ekstra arbeid med søknader	2 706	2 817	
Ekstra arbeid med søknader For midlertidig brukstillatelse nr. 1 for alle typer tiltak betales gebyr	5 525	5 752	
Ekstra arbeid med søknader Tillegg for to-trinnsbehandling, Pbl § 21-4, 4. ledd	3 850	4 008	pr igangsettingstillatelse
Forhåndskonferanse for tiltak med krav om ansvarlige foretak (§ 20-3)	3 947	4 109	
Forhåndskonferanse for tiltak uten krav om ansvarsrett (§ 20-4)	2 819	2 935	

Økonomiplan for 2025-2028

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Midlertidige tiltak			For midlertidige tiltak (inntil 2 år) betales det 50 % av fullt gebyr for tiltaket. Midlertidige konstruksjoner som skal stå mer enn to år regnes som permanente, og får fullt gebyr.

Tiltak som krever søknad og tillatelse, , PBL § 20-4

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Alminnelige driftsbygninger i landbruket BRA t.o.m. 1000 m ²	17 364	18 076	
Andre tiltak etter pbl § 20-4 inkl. terrasse, veranda	5 525	5 752	
Bruksendring fra tilleggsdel til hoveddel	10 148	10 564	
Nyoppføring av garasje/bod BRA 15 m ² - 50 m ²	9 922	10 329	
Nyoppføring av garasje/bod BRA 50 m ² - 70 m ²	14 771	15 377	
Nyoppføring av garasje/bod BRA t.o.m. 15 m ²	5 525	5 752	
Tilbygg BRA over 15 m ²	9 922	10 329	
Tilbygg BRA t.o.m. 15 m ²	5 525	5 752	

Tiltak som krever søknad og tillatelse, PBL § 20-3

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Andre boligbygg: For hver av de to første boenhetene	16 500	17 177	
Andre boligbygg: Tillegg pr. boenhet ut over 2 (maks gebyr kr 80 000)	6 765	7 042	
Anneks som tillegg til egen bolig/fritidsbolig	5 525	5 752	
Bruksendring: For hver av de to første bruksenhetene	22 099	23 005	
Bruksendring: Tillegg pr. bruksenhet ut over 2 (maks gebyr kr 80 000)	13 530	14 085	
Enebolig (inkl sekundærleilighet) og fritidsbolig	22 000	22 902	Pr enhet
Hovedombygging			Det betales 50 % av gebyret for nybygg
Sammenslåing og oppdeling av leiligheter i bolighus Andre sammenføyninger i bolighus	9 922	10 329	
Sammenslåing og oppdeling av leiligheter i bolighus For oppdeling og sammenføyning av flere enheter – pr. ny enhet	13 530	14 085	
Sammenslåing og oppdeling av leiligheter i bolighus Fra tomannsbolig til enebolig	2 706	2 817	
Større garasjer/garasjeanlegg større enn 70 m ² som skal tjene boligeiendom	17 364	18 076	
Søknadspliktig fasadeendring: Småhus/bolighus med inntil 3 målbare plan	5 525	5 752	
Søknadspliktig fasadeendring: Store boligbygg	9 922	10 329	
Søknadspliktig innvendig ombygging av bolighus Pr. bruksenhet	5 525	5 752	
Tomannsbolig	44 311	46 128	
Utvidelse av bolig/fritidsbolig, tilbygg/påbygg/takopplett – tiltak som ikke inngår i § 3-2 Utvidelser 0 – 50 m ²	9 922	10 329	
Utvidelse av bolig/fritidsbolig, tilbygg/påbygg/takopplett – tiltak som ikke inngår i § 3-2 Utvidelser over 50 m ²	14 771	15 377	
Verandaer eller andre tilbygg over 50 m ² BYA.	14 771	15 377	

Enebolig (inkl sekundærleilighet) og fritidsbolig

Arealer er definert som bruksareal (BRA) jf NS 3940. Når samme utbygger samtidig innleverer flere søknader om helt like hus på samme eiendom som skal behandles etter §§ 3-3-1, 3-3-2 og 3-3-3 gis det en rabatt på 20 % fra og med hus/leilighet nr 5. Rabatten gis ikke dersom søknadene er mangelfulle, jf § 3-1, bokstav c.

Tomannsbolig

Arealer er definert som bruksareal (BRA) jf NS 3940. Når samme utbygger samtidig innleverer flere søknader om helt like hus på samme eiendom som skal behandles etter §§ 3-3-1, 3-3-2 og 3-3-3 gis det en rabatt på 20 % fra og med hus/leilighet nr 5. Rabatten gis ikke dersom søknadene er mangelfulle, jf § 3-1, bokstav c.

Større bygg og spesielle bygg, nybygg, til- og påbygg, PBL § 20-3

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Bruksendring			Som nybygg i § 3-4-1 fratrukket 20 %
Hovedombygging	0	0	Som nybygg i § 3-4-1 fratrukket 50 %
Idrettshaller, svømmehaller m.m.			Som nybygg i § 3-4-1 fratrukket 20 %
Nybygg/utvidelse av driftsbygning i landbruket Arealer til og med 1000 m ²	17 364	18 076	
Nybygg/utvidelse av driftsbygning i landbruket For driftsbygninger med total BRA over 1000 m ²	34 502	35 917	
Parkeringshus			Som nybygg i § 3-4-1 fratrukket 20 %
Større bygg og spesielle bygg, nybygg, til- og påbygg, PBL § 20-3			Som nybygg fratrukket 10 %
Søknadspliktig fasadeendring	9 922	10 329	

Endring av eksisterende bebyggelse | Mindre søknadspliktige tiltak etter plan- og bygningsloven § 20-3 eller § 20-4

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Innredning av rom til opphold, teknisk rom, heissjakt eller heismaskinrom	14 771	15 377	
Innvendig ombygging av bygg Pr. etasje for de tre første etasjer	9 922	10 329	
Innvendig ombygging av bygg hvor tiltaket omfatter flere enn tre etasjer Pr. etasje f.o.m. etasje nr 4	5 525	5 752	
Sammenslåing eller oppdeling av bruksenheter med annet formål enn bolig Pr. ny bruksenhet	22 099	23 005	
Søknadspliktig trapp Pr stk	5 525	5 752	

Tekniske installasjoner - oppføring, endring, reparasjon

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Andre søknadspliktige tekniske installasjoner Pr. tiltak	5 525	5 752	
Offentlige/private felles VA- ledninger Pr. påbegynt 1000 løpemeter	9 922	10 329	
Opparbeidelse av private og offentlige hytte- og boligfelt med vei, vann og avløp Pr. påbegynt 100 løpemeter	10 712	11 151	

Økonomiplan for 2025-2028

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Privat avløpsrenseanlegg Pr. anlegg	5 525	5 752	
Privat stikkledning/separering/tilknytning 1-4 bruksenheter, pr. bruksenhet	5 525	5 752	
Privat stikkledning/separering/tilknytning 5 og flere bruksenheter, pr bruksenhet	4 961	5 164	
Søknadspliktig endring av sanitæranlegg 1-4 bruksenheter, pr. bruksenhet	4 961	5 164	
Søknadspliktig endring av sanitæranlegg 5 og flere bruksenheter	22 099	23 005	
Søknadspliktig montering/endring av pipe Pr. bolig	2 706	2 817	
Ventilasjons-, sprinkler-, kulde- og varmepumpeanlegg med vannbåren varme. Eller tilsvarende for bygg med 3 boenheter eller mer, og andre bygg over 500 m² BRA	9 922	10 329	

Andre søknadspliktige tiltak etter plan- og bygningslovens § 20-3

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Broer	19 732	20 541	
Brygger/ badebrygger under 5 løpemeter målt fra landfeste, enkle brygger	5 525	5 752	
Damanlegg, basseng, brønn o.l mindre tiltak	5 525	5 752	
Gjerde, mindre støttemur, søknadspliktig levegg o.l.	5 525	5 752	
Løsmasse- og fjellarbeider i dagen, grave- og fyllingsarbeid, endring av terreng, private veier og andre søknadspliktige utomhusanlegg. Pr. påbegynt 1000 m².	9 922	10 329	Maksimalt gebyr kr 60.000,-.
Mer enn 20 løpemeter. Alle avstander målt fra landfeste	19 732	20 541	
Midlertidige tiltak, f.eks boligbrakke på arbeidsplass	9 020	9 390	som for permanent tiltak, men ikke over kr 8 000,-
Mindre parkeringsplasser (til og med 10 biler)	9 922	10 329	
Store damanlegg	19 732	20 541	
Store parkeringsplasser (flere enn 10 biler)	19 732	20 541	
Større brygger: 5-20 løpemeter Større bryggeanlegg	9 922	10 329	
Støyskjerm, lysmast, TV-mast, radiomast, tribuner, enkle fartsoppbygg for skibakker, skitrekk, transportbane, større støttemur høyde over 2 meter o.l.	10 937	11 385	
Tunneler og offentlige veier - pr. påbegynt 100 meter	10 937	11 385	

Bygninger som er fredet eller regulert til bevaring

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
For søknadspliktige fasadeendring på bygninger som er fredet, eller regulert til «Spesialområde bevaring», og for andre bygg i hensynssone H-570 Bevaring kulturmiljø, reduseres gebyret med 30 %			Minstegebyr kr 5524,-

Endring av tillatelse

Gebyr

Sats 2024 Sats 2025 Merknad

For endringssøknader svares 50 % av fullt gebyr.
Minstegebyr kr 5524,- og maksimalt gebyr kr 10 000,- pr tiltak

Oppmåling

Gebyr

Sats 2024 Sats 2025 Merknad

Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering § 10-2-1		
linnløsning av festegrunn § 10-1-5	8 569	8 920
Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt/ eller klarlegging av rettigheter § 10-6 For overskytende grensepunkter pr punkt	2 932	3 052
Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt/ eller klarlegging av rettigheter §10-6 For inntil 2 punkter	14 094	14 762
Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning § 10-5 For inntil 2 punkter	6 991	7 278
Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning § 10-5 For overskytende grensepunkter pr punkt	790	822
Oppmålingsforretning over spesielle arealer §10-7	9 584	9 977
Oppmålingsforretningsarbeidet delvis blir utført av kommunen, delvis av andre §10-2-2		
Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning § 10-2	8 569	8 920
Registrering av jordsameie § 10-1-4		
Utstedelse av matrikkelbrev § 10-8 Matrikkelbrev inntil 10 sider	208	218
Utstedelse av matrikkelbrev § 10-8 Matrikkelbrev over 10 sider	414	431
Ved samtidig oppmåling av flere tilgrensende tomter som er rekvirert av samme rekvirent, gis følgende reduksjoner i gebyret per sak:		

Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering § 10-2-1

Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises eller ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold, settes til 1/3 av gebyrsatsene etter § 10.1 og 10.2

linnløsning av festegrunn § 10-1-5

For festegrunn som skal innløses til grunneiendom, skal det gjennomføres en oppmålingsforretning. For festegrunner som har målebrev med koordinatbestemte grensehjørner i EUREF89 eller NGO 1948, eller som kan konverteres til EUREF89 gjennom noe beregning, kan oppmålingsforretningen gjennomføres uten ny merking og måling. Festegrunner som ikke oppfyller kravet om tidligere oppmåling, gjennomføres med full oppmålings- forretning og med gebyr etter § 10.1.1

Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt/ eller klarlegging av rettigheter § 10-6 | For overskytende grensepunkter pr punkt

Gebyr for kartlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid

Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt/ eller klarlegging av rettigheter §10-6 | For inntil 2 punkter

Gebyr for kartlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid

Oppmålingsforretning over spesielle arealer §10-7

For forretninger over større sammenhengende arealer til landbruksformål, allmenne friluftsmål og ferdig regulerte områder som senere skal deles, betales for klargjøring av saken et grunnbeløp og det øvrige arbeid etter anvendt tid

Oppmålingsforretningsarbeidet delvis blir utført av kommunen, delvis av andre §10-2-2

For oppmålingsforretning der deler av arbeidet utføres av andre, fastsettes gebyret til kommunen etter hvor stor andel av arbeidet kommunen utfører. Følgende prosentskala, regnet av totalgebyret brukes: 1. Kommunens klargjøring - 20 % 2. Varsling og forretningsmøte i marka - 20 % (for St.vegsesen 25 %) 3. Tekniske arbeider og dokumentasjon - 40 % 4. Registerarbeidene (sluttarbeidene) - 20 %

Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning § 10-2

Viser til § 10.1.1, 10.1.3 og 10.1.4. (Tidligere midlertidig forretning. I tillegg kommer gebyr for å utføre oppmålingsforretning.

Registrering av jordsameie § 10-1-4

Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid.

Utstedelse av matrikkelbrev § 10-8 | Matrikkelbrev inntil 10 sider

Endring i maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen

Utstedelse av matrikkelbrev § 10-8 | Matrikkelbrev over 10 sider

Endring i maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen

Ved samtidig oppmåling av flere tilgrensende tomter som er rekvirert av samme rekvirent, gis følgende reduksjoner i gebyret per sak:

6-10 saker - gebyr 10 % 11-25 saker - gebyr 15 % 26 og flere - gebyr 20 %

Oppretting av matrikkelenhet

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Areal fra 0 – 300 m ²	15 560	16 198	
Areal fra 20.001 – 100.000 m ² – pr påbegynt da.	2 030	2 113	
Areal fra 2001 – 20.000m ² – pr påbegynt da.	3 947	4 109	
Areal fra 301 – 2000 m ²	33 600	34 978	

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Areal over 100.001 m ² – økning pr påbegynt da.	1 241	1 292	

Oppretting av uteareal på eierseksjon

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Areal fra 0 – 50 m ²	9 471	9 859	
Areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	3 834	3 991	
Areal fra 251 – 500 m ²	18 717	19 484	
Areal fra 500-2000 m ²	33 600	34 978	
Areal fra 51 – 250 m ²	14 094	14 672	

Oppretting av anleggseiendom

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Volum fra 0 – 2000 m ³	33 600	34 978	
Volum fra 2001 – 20 000 m ³ pr. påbegynt 1000 m ³ .	3 947	4 109	
Volum over 20 001 m ³ – økning pr. påbegynt 1000 m ³ .	2 030	2 113	

Grensejustering

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Areal fra 0 – 250 m ²	18 040	18 780	
Areal fra 251 – 1000 m ³	21 761	22 653	

Areal fra 0 – 250 m²

Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal. (Maksimalgrensen er satt til 500 m²). En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen

Areal fra 251 – 1000 m³

Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal. (Maksimalgrensen er satt til 500 m²). En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen

Arealoverføring

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Areal fra 251 - 500m ²	39 012	40 611	
Arealoverf.pr nytt påbegynt 500 m ² medfører en økning av gebyret på	5 525	5 752	
Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift	23 452	24 414	

Anleggseiendom § 10-4-2

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Volum fra 0 – 250 m ³	23 452	24 414	

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Volum fra 251 – 500 m ³	39 012	40 611	
Volumoverføring pr nytt påbegynt 500 m ³ medfører en økning av gebyret på	5 525	5 752	

Volum fra 0 – 250 m³

For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, - ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum

Volum fra 251 – 500 m³

For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, - ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.

Volumoverføring pr nytt påbegynt 500 m³ medfører en økning av gebyret på

For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, - ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.

Seksjonering

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Befaring	4 285	4 461	
Saker som ikke blir fullført. Når saken ikke kan avsluttes, kommunen avslår søknaden eller søker trekker saken:			
Sletting/oppheving av seksjonert sameie	3 045	3 170	

Befaring

Befaring av eiendom utføres når kommunen finner det nødvendig ved behandling av saken. Gebyret kommer i tillegg til behandlingsgebyr

Saker som ikke blir fullført. Når saken ikke kan avsluttes, kommunen avslår søknaden eller søker trekker saken:

Avsluttes en sak før saksbehandlingen er påbegynt, betales ikke gebyr. Avsluttes en sak etter at saksbehandlingen er påbegynt: Gebyr beregnet etter anvendt timer

Sletting/oppheving av seksjonert sameie

Saksbehandling for å slette seksjoner på en eiendom

Oppretting av eierseksjoner, nybygg

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
1 – 3 seksjoner	7 893	8 217	
4 – 8 seksjoner	9 246	9 625	

4 – 8 seksjoner

Fra 9 seksjoner, tillegg pr ny seksjon* kr 700,- * Maksimalgebyr: 3 x satsen for 4 - 8 seksjoner.

Oppretting av eierseksjoner, eksisterende bygg

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
1 – 3 seksjone	8 682	9 038	
1 – 3 seksjoner	8 682	9 038	

1 – 3 seksjone

Fra 9 seksjoner, tillegg pr ny seksjon* kr 1 140,- * Maksimalgebyr: 3 x satsen for 4 - 8 seksjoner.

Reseksjonering, endring av eierseksjoner i seksjonert sameie

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
1 – 3 seksjoner eller fellesareal endres	9 133	9 507	
4 – 8 seksjoner eller fellesareal endres	11 050	11 503	
Fra 9 seksjoner, tillegg pr ny endret seksjon*	1 353	1 408	

Fra 9 seksjoner, tillegg pr ny endret seksjon*

* Maksimalgebyr: 3 x satsen for 4 - 8 seksjoner.

Vann

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Årsgebyr for vann og avløp			

Årsgebyr for vann og avløp

Årsgebyr utformes iht. kommunens forskrift om vann og avløpsgebyrer. Som betyr at årsgebyret består av en fast del (abonnementsgebyr) og en mengde avhengig del (forbruksgebyr). Totalt årsgebyr består altså av begge deler

Abonnementsgebyr vann

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Bolig med vannmåler	3 701	4 086	Inkl. mva
Bolig uten vannmåler	3 701	4 086	Inkl. mva
Fritidsbolig med vannmåler	5 552	6 129	Inkl. mva
Fritidsbolig uten vannmåler (også sommertilknytning)	5 552	6 129	Inkl. mva
Næringsbygg med vannmåler *	3 701	4 086	Inkl. mva
Næringsbygg uten vannmåler *	0	0	

Næringsbygg med vannmåler *

* På næringseiendommer betales et fastledd pr. bygg som inngår i driften av næringen.

Næringsbygg uten vannmåler *

* På næringseiendommer betales et fastledd pr. bygg som inngår i driften av næringen. Utgår - alle skal ha måler

Forbruksgebyrer vann

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Bolig med vannmåler pr.m3	42,16	52,37	Inkl. mva
Bolig uten vannmåler (betales for 200m3)	8 432	10 474	Inkl. mva
Fritidsbolig med vannmåler pr.m3	42,16	52,37	Inkl. mva
Fritidsbolig uten vannmåler (betales for 200m3)	8 432	10 474	Inkl. mva
Næringsbygg med vannmåler pr.m3	42,16	52,37	Inkl. mva
Næringsbygg uten vannmåler (betales for 1000m3)	0	0	
Sommertilknytning (betales for 40m3)	1 686	2 095	Inkl. mva

Næringsbygg uten vannmåler (betales for 1000m3)

Utgår - alle skal ha måler

Akontoer vann

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Akontoer for vann og avløp etter installering av vannmåler			

Akontoer for vann og avløp etter installering av vannmåler

Ved installering av vannmåler opprettes det en akonto i gebyrgrunnlaget for vann og en for avløp (ved slamtømming vil man ikke få akonto for avløp). Akontoene er differensiert mellom bolig, fritidsbolig og næring. Akontoene blir lagt inn i gebyrgrunnlaget for kommunale gebyrer når kommunen har mottatt skjema med melding om montering av vannmåler. I slutten av hvert kalenderår skal måleren leses av. Da sender kommunen ut beskjed om dette. Om man ikke leser av måleren vil forbruket kunne stipuleres til det som er oppgitt i disse akonto-gebyrene, hvis ikke det er foretatt tidligere målinger. Bolig – 140m3 Fritidsbolig – 30m3 Næringsbygg – 200m3, hjemmelshaver. Der hvor det betales for mer enn 200m3 fra før vil det ligge til grunn for opprettelse av akontoene. Definisjonen på næring er: 1. Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst 2. Bergverksdrift 3. Industri 4. Kraft- og vannforsyning 5. Bygge- og anleggsvirksomhet 6. Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet 7. Transport, lagring, post og telekommunikasjoner 8. Bank- og finansieringsvirksomhet, forsikringsvirksomhet, eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting 9. Offentlig, sosial og privat tjenesteyting Kommunal avlesning av vannmåler: Kommunen kan selv foreta avlesning av vannmåler uten varsel til abonnenten og kan kreve særskilt gebyr for dette. Gebyret settes etter satser i § 1-5 Timepris, minimum en times arbeid. Sommervann og vannmåler: Abonnenter med sommervann kan installere vannmåler for egen regning, men den må stå frostfritt.

Tilknytningsgebyr

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Tilknytning vann	18 750	18 750	Inkl. mva

Tilknytning vann

Engangsgebyr for etablering/tilkobling av abonnent på kommunale vann- og/eller avløpstjenester pr. abonnent.

Avløp

Abonnementsgebyr avløp

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Bolig med vannmåler	5 994	5 901	Inkl. mva
Bolig uten vannmåler	5 994	5 901	Inkl. mva
Fritidsbolig med vannmåler	8 991	8 852	Inkl. mva
Fritidsbolig uten vannmåler	8 991	8 852	Inkl. mva
Næringsbygg med vannmåler*	5 994	5 901	Inkl. mva
Næringsbygg uten vannmåler *	0	0	Inkl. mva

Næringsbygg med vannmåler*

* På næringseiendommer betales et fastledd pr. bygg som inngår i driften av næringen.

Næringsbygg uten vannmåler *

* På næringseiendommer betales et fastledd pr. bygg som inngår i driften av næringen. Utgår - alle skal ha måler

Forbruksgebyr avløp

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Bolig med vannmåler pr.m3	76,68	82,48	Inkl. mva
Bolig uten vannmåler (betales for 200m3)	15 335	16 495	Inkl. mva
Fritidsbolig med vannmåler	76,68	82,48	Inkl. mva
Fritidsbolig uten vannmåler	15 335	16 495	Inkl. mva
Næringsbygg med vannmåler	76,68	82,48	Inkl. mva
Næringsbygg uten vannmåler (betales for 1000m3)	0	0	Inkl. mva

Næringsbygg uten vannmåler (betales for 1000m3)

Utgår - alle skal ha måler

Akontoer avløp

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Akontoer for vann og avløp etter installering av vannmåler			

Akontoer for vann og avløp etter installering av vannmåler

Ved installering av vannmåler opprettes det en akonto i gebyrgrunnlaget for vann og en for avløp (ved slamtømming vil man ikke få akonto for avløp). Akontoene er differensiert mellom bolig, fritidsbolig og næring. Akontoene blir lagt inn i gebyrgrunnlaget for kommunale gebyrer når kommunen har mottatt skjema med melding om montering av vannmåler. I slutten av hvert kalenderår skal måleren leses av. Da sender kommunen ut beskjed om dette. Om man ikke leser av måleren vil forbruket kunne stipuleres til det som er oppgitt i disse akonto-gebyrene, hvis ikke det er foretatt tidligere målinger. Akontoer: Bolig – 140m³ Fritidsbolig – 30m³ Næringsbygg – 200m³, hjemmelshaver. Der hvor det betales for mer enn 200m³ fra før vil det ligge til grunn for opprettelse av akontoene.

Tilknytningsgebyr

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Pumpestasjon	33 750	33 750	Inkl. mva
Tilknytning avløp	43 750	43 750	Inkl. mva

Tilknytning avløp

Engangsgebyr for etablering/tilkobling av abonnent på kommunale vann- og/eller avløpstjenester pr. abonnent.

Slamtømming

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Fremmøte uten tømning**	775	806	
Tømming 2.år (inntil 3 m ³)	554	2 054	Inkl. mva
Tømming over 3 m ³	198	739	Inkl. mva
Tømming årlig (inntil 3m ³)	1 108	4 108	Inkl. mva

Fremmøte uten tømning**

**Det kan kreves gebyr på 806 kr inkl. mva pr. fremmøte når slam/septiktank av praktiske grunner ikke kan tømmes og dette skyldes eier. Gebyret innkreves uavhengig av om boligen er bebodd eller ikke. Det kan søkes fritak for boliger som er ubeboelige.

Teknisk

Gebyr	Sats 2024	Sats 2025	Merknad
Leie av bryggeplass, pr. år	3 000	3 123	
Leie av opplagsplass, pr. år	2 000	2 082	

Status og rammebetingelser

Dagens situasjon og rammebetingelser

Aremark kommunes samfunns- og arealplan er kommunens to viktigste styrende dokumenter og er førende for budsjett 2025 og økonomiplan for 2025-2028.

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt av Aremark kommunestyre 27. april 2017. Den har følgende overordnede mål for samfunnsutviklingen i Aremark kommune:

1. Vi vil ha fornøye innbyggere, i alle grupper og lag av befolkningen. Vi vil at det skal være spesielt gode oppvekstsvilkår for barn og unge i Aremark.
2. Vi vil opprettholde vårt lokalsamfunn uavhengig av hvordan kommunen er organisert i framtiden.
3. Vi vil utnytte potensialet for gode tjenester som ligger i at Aremark er en liten og oversiktlig kommune.

Det legges i samfunnsplanen opp til at vi skal tilstrebe å ha en bærekraftig samfunnsutvikling, vi skal skape verdier og vi skal yte tjenester med god kvalitet. Målet må også være at vi skal jobbe for å tilpasse tilbud av kommunale tjenester til innbyggernes behov for tjenester – de aller fleste ønsker å klare så mye som mulig uten hjelp. Dette budsjettforslaget underbygger dette. I arbeidet med samfunnsutvikling står ikke kommunen alene, også næringslivet og det sivile samfunnet er viktige aktører. Suksessfaktoren for økt verdiskaping og attraksjonskraft er samhandling mellom disse tre aktørene. Det sivile samfunnets bidrag spenner fra enkeltpersoners innsats til frivillige og/eller ideelle lag og foreninger.

For å nå målene i samfunnsdelen er flere «fokusområder» lagt til grunn. I planen er det lagt vekt på at kommunen er avhengige av et godt befolkningsgrunnlag, kompetanse, næringsutvikling og attraktivitet. Videre er det fokus på kultur, idrett, tjenestetilbudet og tettstedsutvikling. Samferdsel, transport og

infrastruktur er ett område. Det samme er oppvekst, levekår og folkehelse samt bærekraftig utvikling og arealstrategi.

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål^[1] er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. FNs bærekraftsmål består av 17 mål og 169 delmål. Målene skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. Målene ble laget på en demokratisk måte gjennom innspill fra land over hele verden og nesten ti millioner mennesker fikk sagt sin mening gjennom en spørreundersøkelse.

Et av hovedprinsippene i bærekraftsmålene er at ingen skal utelates (Leaving no one behind). De mest sårbare menneskene må derfor prioriteres. Eksempel på ekskluderte grupper er mennesker med nedsatt funksjonsevne, flyktninger, etniske og religiøse minoriteter, jenter og urfolk.

Det må legges til grunn at ikke alle bærekraftsmålene er like relevante på kommunalt nivå. Ei heller de 169 delmålene. Men både hovedmål og delmål kan være riktige og viktige å forholde seg til. Og disse sammenstilt med fokusområdene i vår egen kommuneplan vil være med på å føre Aremark samfunnet i samme retning som resten av samfunnet rundt oss.

Fokusområde 1: Befolkningsgrunnlag, kompetanse, næringsutvikling og attraktivitet.

Aktuelle bærekraftsmål kan være nr;

Aremark kommune står overfor en befolkningsutvikling hvor vi i en periode har hatt en reduksjon. Vi ser nå en øking igjen. Dette kan blant annet knyttes til Ukraina krigen. Vi vil først få en liten økning før vi igjen får færre elever i skolepliktig alder. Samtidig får vi flere eldre. Denne kombinasjonen medfører reduserte inntekter og økte utgifter for kommunen. Som en følge av dette må det i planperioden jobbes med å styrke eldreomsorgen, samtidig som vi må gi et godt utdanningstilbud som er tilpasset det elevgrunnlaget kommunen til enhver tid har.

Vi har i dag både en skole og en barnehage som nylig er oppgraderte. I dag leverer den også gode digitale løsninger. Vi har rullet ut en ordning som har ført til at alle skoleelever i Aremarkskolen har egne PC/nettbrett som skal brukes aktivt i undervisningen. Ved at fellesskapet går for slike løsninger vil vi oppnå at vi bygger ned forskjeller og å jevne ut ulikheter i befolkningen.

Det skal stimuleres til økt næringsutvikling i Aremark, og i samarbeid med Halden har det blitt laget en strategisk næringsplan. Kommunen har i dag opparbeidede næringstomter som nå blir lagt ut for salg. Et arbeid med å se på ytterligere arealer for næring er også igangsatt.

Aremark kommune må ta mye ansvar i arbeidet med å få en befolkningsøkning. Et viktig tiltak i denne sammenheng er kommuneplanens arealdel. I planen legges det opp til en økt bostedsattraktivitet og det er lagt opp til flere næringsområder og større hyttefelt. Det er ikke et uttalt mål i arealplanen, men planen slik den er nå, vil den være med å styrke lokalt næringsliv og den vil gi forutsigbare rammer for næringslivet og innbyggere i mange år framover. Det arbeides med at de første nye beboerne på Fladebygrenda kan flytte inn i nye leiligheter høsten 2025.

Fokusområde 2: Kulturliv, idrett, tjenestetilbud og tettstedsutvikling

Aktuelle bærekraftsmål kan være nr;

Det er et uttalt fokus i kommuneplanens samfunnsdel å satse på kulturliv, idrett og næringsutvikling. Det lyses årlig ut økonomiske midler til utviklingsprosjekter fra diverse instanser. Disse ønsker Aremark kommune å kunne bidra aktivt til at Aremarksamfunnet får sin del av.

Aremark kommune har tilgang til «Tilskuddsportalen» hvor både Aremark kommune og lokale lag og foreninger kan søke ulike tilskuddsordninger. Det er viktig at tilbud innenfor både kultur- og idrettsområdet gis med tanke på at begge kjønn og unge som gamle kan benytte seg av disse. Universell utforming må ikke bare være et honnør ord, men må være med i planleggingen av nye prosjekter helt fra starten av.

Aremark kommune skal bygge opp under en bærekraftig samfunnsutvikling som sikrer livskvalitet og et godt livsgrunnlag for alle. For å lykkes med dette må vi fokusere på trivselstiltak, identitetsbygging, inkludering, medvirkning og helhetstenkning om hvordan Aremark skal være både som kommune og som lokalsamfunn. «Levende Aremark» bygger opp under dette og er bestemt videreført framover.

Fokusområde 3: Samferdsel, transport og infrastruktur

Aktuelle bærekraftsmål kan være nr;

Infrastruktur omfatter muligheten for tilgang til vann, avløp, internett, mobildekning og et tilstrekkelig og stabilt strømnnett. Utbygging av ledningsnett til vann og avløp er en pågående prosess i kommunen. Det samme er utbygging av bredbåndstilbudet. Denne type infrastruktur er kommunen avhengig av, både med tanke på å øke attraktiviteten som bostedskommune og med tanke på kommunens stadig økende behov for å ta i bruk digitale hjelpemidler i tjenesteytingen.

I reguleringsplaner settes det rekkefølgebestemmelser som skal sikre at infrastruktur som vann- og avløpsledninger, gang- og sykkelveier, turstier, etc blir opparbeidet. Dette må ivaretas også i nye planer. Å gjøre vårt lokalsamfunn inkluderende, trygt, robust og bærekraftig må ha et hovedfokus og er ett av flere plangrep som er gjort og som det legges opp til i nye planer. Utviklingen av Fossby som lokalsenter er et slikt grep, ved at det legges opp til at det skal kunne bygges nye boliger samt utvikle næringslivet der i tråd med vedtatt kommunedelplan.

For å tilrettelegge for en klimavennlig transport er det etablert en ladestasjon ved rådhuset i Aremark. En kommersiell ladestasjon er etablert på Furulund. Denne er den eneste offentlig tilgjengelige muligheten for lading av kjøretøy mellom Halden og Ørje. Videre ønsker Aremark kommune å være med i prosjekter som har aktuelle problemstillinger for oss, som rene vannveier og kollektivtransportløsninger.

Fokusområde 4: Oppvekst, levekår og folkehelse

Aktuelle bærekraftsmål kan være nr;

Sosial tilhørighet og deltakelse er en forutsetning for et godt liv. For barn og unge er deltakelse i og tilhørighet til familie, skole- og fritidsmiljø forutsetninger for en best mulig oppvekst og et godt liv. Sett fra samfunnets side er sosial inkludering viktig for å forebygge fremmedgjøring, sosial uro, kriminalitet med videre. Gjennom å delta i sosiale fellesskap og ulike nettverk utvikler den enkelte selvstendighet og knyttes til samfunnet gjennom sosiale og kulturelle bånd.

Tidlig innsats for barn og unge er viktig. Hovedhensikten med en tidlig innsats er å identifisere og iverksette tiltak så tidlig som mulig i barnas oppvekst. Målet er å gi det enkelte barn bedre forutsetninger for å realisere sitt potensial og fullføre et opplæringsløp. Barnehageplanen vil være et godt verktøy i dette arbeidet.

Aremark kommune skal legge til rette for at eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne kan bo hjemme lengst mulig og være mest mulig selvhjulpne.

Det må være fokus på gode tilbud til den økende andelen eldre over 80 år, blant annet gjennom satsing på hverdagsrehabilitering. Målet er at innbyggere med funksjonsbegrensninger opplever aktiv deltagelse, mestrer hverdagen og lever et mest mulig selvstendig liv, og at det legges til rette for at de kan bo hjemme så lenge som mulig. I denne sammenhengen er det også viktig at en plan for god bo og levekårsutvikling kommer på plass.

Det er viktig å ha med et helsefremmende perspektiv i alle beslutningsprosesser – Folkehelseloven pålegger kommunen å tenke «helse i alt vi gjør», og arbeide systematisk for å utjevne sosiale helseforskjeller, slik at alle innbyggere får samme muligheter til å leve et liv med best mulig helse – både psykisk og fysisk.

Det er viktig å arbeide for øke andelen som er tilkoblet offentlig drikkevann, for å sikre at flest mulig har drikkevann av best mulig kvalitet.

Fokusområde 5: Bærekraftig utvikling

Aktuelle bærekraftsmål kan være nr;

Det må sikres en bærekraftig vannforvaltning og tilgang til vann og gode sanitærforhold for alle. Det er derfor bra at hytteområder som ligger i nærhet til offentlig VA-infrastruktur har koblet seg til denne.

Det er kort vei til Rakkestad, Halden og Marker og vi har et godt samarbeid med disse nabokommunen. Felles for disse kommunene er at de alle er porten til Aremark. Dette vil si at en god utvikling der, vil kunne høstes frukter fra også i Aremark. Vi er derfor avhengig av at det er best mulig infrastruktur på vei, som på jernbane, til disse kommunen. Det vil derfor være viktig å fortsette å øve press på sentrale myndigheter for å ferdigstille hele E18 i indre Østfold og Intercity helt til riksgrensen så raskt som mulig.

Aremark grenser også til Dals-Ed og Årjäng kommuner i Sverige. Disse har også virksomheter som gir positive ringvirkninger for Aremark kommune. Det er derfor viktig at det er en mest mulig trygg og enkel passering for innbyggere og reisende som skal passere grensa.

I arealdelen av kommuneplanen legges det fortsatt opp til at Fossby er sentrum i kommunen. Her er det videreført og lagt inn to større boligfelt. Vi har både skole og barnehage beliggende her. Fossby er stedet hvor vi fortsatt må legge opp til at folk kan møtes. Sentrumsutviklingen her vil derfor forbli et satsningsområde gjennom planperioden.

Det er viktig at det sikres bærekraftige forbruks- og produksjonsmønstre i kommunen. Dette gjelder i særdeleshet innenfor landbruket. Skal vi nå fram med målet om å stoppe klimaendringene må vi handle og bekjempe de, og konsekvensene av dem. Vi må søke å beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer. Dette vil blant annet si at «svartlista» arter som signalkreps og villsvin må

bekjempes. Vi må også sikre en bærekraftig skogforvaltning. Dette vil blant annet være med å stanse tap av arts mangfold m.m.

God vannkvalitet i Haldenvassdraget er meget viktig og kommunen er bevisst dette og deltar i regionale tiltak for å fremme dette. Avrenning fra landbruket må fortsatt reduseres og det må arbeides for at tiltak som kan stimulere til at dette iverksettes.

Fokusområde 6: Arealstrategi

Aktuelle bærekraftsmål kan være;

Aremark kommune skal legge til rette for et levende lokalsamfunn med nyskapingsevne, verdiskaping, kulturelt mangfold, frivillig innsats og like muligheter for alle. Kommunen skal være en god samarbeidspartner for de som skal realisere områder/enkelttomter innenfor planen samtidig som man forholder seg til de prosesser og det lovverket som skal styre utvikling.

Aremark kommune vil ta en aktiv rolle for å utvikle mer varierte boligtyper enn man kan tilby i dag. Det skal legges opp til en boligsammensetning og bebyggelsesstruktur som tilrettelegger for et godt liv for en alle aldre i befolkningen. Utviklingen av et godt lokalsenter, attraktive sentralt beliggende boliger med tilgjengelige fellesarealer og møteplasser, og god dialog med næringsvirksomheter, utbyggere og innbyggere er viktig. Videre skal det stimuleres til sosial interaksjon mellom innbyggere, næringsliv, frivilligheten, offentligheten og besøkende ved å tilrettelegge for nærhet mellom funksjoner og tilbud.

Mye bebyggelse i Aremark er gjort ved at byggenes fasader henvender seg mot vassdrag. I den nye arealplanen legges det opp til at man skal hensyn ta det eksisterende bebyggelse og ha en forsiktig utvikling av nytt. Dette vil si at utbygging bør skje et stykke fra Haldenvassdraget og på en sånn måte at jo tettere på man er, jo mer hensyntar man de kultur og landskapsverdiene som vassdraget og kanalen kan by på.

Administrative Fokusområder for planperioden

Aktuelle bærekraftsmål kan være;

Aremark skal bestå som en egen kommune. Dette vil kommunedirektøren følge opp i sitt arbeide, men dette stiller krav til egen organisasjon. De tjenester og oppgaver vi leverer må minst være på samme

nivå som våre nabo-kommuner. Vi har i mange år hatt en reell reduksjon i våre overføringer og krav til effektivisering og rasjonalisering er forventningene som stilles til oss. Selv om det legges opp til en liten reell vekst i de statlige overføringene for 2025, vil administrasjonen ikke kunne levere i den grad man har gjort fram til nå, på nye politiske initiativ. Det vil derfor fortsatt være kommunedirektørens overordnende mål i størst mulig grad å forholde seg til det som allerede er politisk bestilt – og å levere på dette.

I dette budsjett- og økonomiplandokumentet legges det ikke opp til kutt i tjenestetilbudet. Innen noen områder vil man oppleve en viss vekst.

De siste årene har det blitt iverksatt flere tiltak for å få en økt trivsel. Vi jobber nå med mer samarbeid på tvers og økt fokus på endring, slik at kommunens ansatte kan løse flere oppgaver bedre. Følgende områder videreføres og vil ha fortsatt fokus i planperioden:

Ledelse: Det er et mål at man jobber selvstendig innenfor egne virksomheter, lederne vil få mulighet til å være ledere, samtidig så må vi løse oppgaver sammen som en stor enhet. Videre er det viktig at lederne leder etter samme prinsipper. Det vil derfor bli lagt opp til utvidede ledersamlinger med fokus på hvordan man bedriver ledelse og lederoppfølging for den enkelte. Fokus for det hele vil være fra "meg til OSS"

Personal: Aremark kommune er en stor arbeidsgiver med sine ca 120 årsverk, fordelt på opp mot 170 medarbeidere. I en slik organisasjon oppstår det med jevne mellomrom behov for lederstøtte på personal/HR-området. Det er da av vesentlig betydning å ha HR-ressurser som kan bistå og som vet hvordan saker skal håndteres. Kommunens personalrådgiver skal få anledning til å holde seg oppdatert på utviklingen på HR-området. Personalrådgiver deltar i dag i et fagnettverk i SmartKom samarbeidet. Dette skal videreføres.

Organisasjonsutvikling: Vi i dag en organisasjon som jobber relativt bra sammen for å løse de oppgaver og utfordringer. Dette er det viktig å videreføre og forsterke. Vi er avhengig av å ha en god trivsel i organisasjonen. Dette er en nøkkelfaktor for at vi skal kunne levere tjenester som i dag og samtidig som vi skal få til mer samarbeid på tvers og økt fokus på endring og omstilling i organisasjonen. Kommunedirektøren vil sikre dette gjennom fortsatt «lagbygging». Fokus vil være fra "meg til OSS"

Økonomiske måltall

Aktuelle bærekraftsmål kan være;

I et langsiktig økonomisk perspektiv, er det viktig å ha økonomiske måltall å styre etter. Kommunestyret skal i henhold til ny kommunelov gjeldende fra 1. januar 2020, vedta slike økonomiske nøkkeltall som vil være styrende for fremtidige budsjetter og økonomiplaner. I Aremark følger vi disse måltallene:

Mål	Faktisk	
Aremark kommune skal som minimum ha et netto driftsresultat på 1,75 prosent. Et langsiktig mål er netto driftsresultat på 2,5 prosent.	I dette forslaget er tallet 2 %	
Egenkapitalandelen bør avspeile risikoen i investeringsprosjektet, men på lengre sikt bør utgangspunktet være en egenfinansieringsgrad på 30,0 prosent.	I dette forslaget er tallet 11,5 %	
Et langsiktig mål er disposisjonsfond som utgjør minimum 5,0 prosent av brutto driftsinntekter.	I dette forslaget er tallet 10 %	
Et langsiktig mål er at rentebærende netto lånegjeld til investeringsprosjekter ikke overstiger 120 prosent av brutto driftsinntekter. Dette	I dette forslaget er tallet 98,7 %	

fordeles med 50% til investeringer i selvkostområdene og 70% til øvrige investeringer.		
--	--	--

Budsjettet for 2025 og økonomiplanen for 2025–2028 tilfredsstiller ikke alle disse målsetningene. Samtidig viser både netto lånegjeld i forhold til brutto driftsinntekter og disposisjonsfondet gode tall. Vi vil nå tilstrebe å videreføre disse.

Investeringer og finansiering

Kommunedirektørens forslag til investeringer med finansiering for budsjettåret 2025 og for perioden 2026 – 2028 fremgår av bevilgningsoversikter drift og investering. I økonomiplanen framstilles de investeringstiltak som administrasjonen planlegger etter. Vedtak om gjennomføring av investeringstiltak skjer gjennom bevilgning av midler til tiltak, som del av budsjett- og tertialsak eller som vedtak i særskilte saker. Budsjettet for 2025 er bindende for gjennomføring av tiltak, mens økonomiplan 2026-28 er bindende for videre planlegging.

For nærmere beskrivelse og omtale av investeringene vises det til dokumentets tekstdel for de forskjellige rammeområdene.

Økonomiske rammebetingelser

Kommunesektorens inntekter i 2025

Det er lagt til grunn de forutsetninger som er inntatt i regjeringen Støre sitt forslag til statsbudsjett for 2025. Det er videre benyttet KS sin prognosemodell for å anslå forventet rammetilskudd. I statsbudsjettet for 2025 legges det opp til en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på 6,8 milliarder kroner i 2025, tilsvarende 1,2 prosent.

Det er fra 2025 gjort en endring i inntektssystemet ved bla at det nedtrekket som ble gjort for kommuner som ikke slo seg sammen blir opphevet. Rammetilskuddet for 2025 øker nominelt med 9,3 mill. kr sett i forhold til 2024.

Skatteinntekter

Skatteinntektene ser i prognosemodellen ut til å bli 1,2 mill kr lavere i 2024 enn det som er budsjettet. På en annen side viser prognosemodellen at skatteinntektene for 2025 øker med 5,4 mill. kr i forhold til det opprinnelige skatteanslaget for 2024.

Samlet er det en økning i skatt og rammetilskudd i budsjettet for 2025 på til sammen 14,7 mill.kr i forhold til vedtatt budsjett for 2024.

Lønns- og prisveksten fra 2024 til 2025 (deflatoren) anslås til 4,1 prosent. Årslønnsveksten fra 2024 til 2025 i kommunesektoren anslås til 4,5 pst. (utgjør i underkant av 60 % av deflatoren), mens den kommunale prisveksten ut fra dette kan anslås til 3,5 pst.

Statsbudsjettets virkninger for Aremark kommune i 2025

Kommunesektoren sine inntekter er satt sammen av frie og bundne inntekter. De bundne inntektene består hovedsakelig av øremerkede tilskudd, gebyr og egenbetalinger, som er knyttet til spesifikke kommunale tjenester. De frie inntektene er inntekter som kommunene har fri råderett over, uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regelverk. De frie inntektene består av rammetilskudd og skatteinntekter, og inntektssystemet fordeler disse inntektene til kommuner og fylkeskommuner.

Innenfor kommunesektoren sine frie inntekter skal skatteinntektene utgjøre om lag 40 prosent. Den overordnede målsettingen med inntektssystemet er å utjevne kommunenes økonomiske forutsetninger, slik at det legges til rette for et likeverdig tjenestetilbud til innbyggere over hele landet.

Distriktstilskudd Sør-Norge skal ivareta kommuner i Sør-Norge med en svak samfunnsmessig utvikling. Tildelingen av distriktstilskudd Sør-Norge tar utgangspunkt i distriktsindeksen, som er et uttrykk for graden av distriktsutfordringer i en kommune. Indeksen bygger på indikatorer for sentralitet, reiseavstand, befolkningstetthet, befolkningsstruktur og -utvikling, status for arbeidsmarkedet og inntektsnivå. Tilskuddet blir tildelt kommuner i Sør-Norge som;

- har under 3 200 innbyggere eller en distriktsindeks på 46 eller lavere
- har hatt ei gjennomsnittlig skatteinntekt per innbygger de siste tre åra som er lavere enn 120 prosent av gjennomsnittet i landet.

Aremark kommune sin distriktsindeks for 2025 er satt til 33 (endret fra 34 i 2018). Dette gir kommunen et småkommunetillegg på kroner 6 794 000. I tillegg er kommunen tildelt kroner 400 000 i skjønnstilskudd.

Inntektsgarantiordningen (INGAR) utgjør for 2025 et redusert tilskudd på kroner 165 000.

Aremark kommune har hatt en økning i innbyggertall fra 1 350 pr 01.07.23 til 1 361 pr 01.10.24. Det gir en økning i innbyggertilskuddets del av rammetilskuddet.

Driftsbudsjettet for 2025 vil fortsatt være utfordrende, men gir fortsatt et forsvarlig servicenivå til innbyggerne. Det vises for øvrig til de respektive rammeområdene i budsjettet.

[1] <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Utvalgte nøkkeltall

Hovedtall i budsjettet	Handlingsregel
Totale driftsinntekter	207 357
Totale driftsutgifter	204 718
Netto driftsresultat	-4 008
Driftsresultat i prosent av driftsinntekter	1,9 %
Antall innbyggere	1 363
Renteutgifter	6 389
Netto lånegjeld	205 158
Avdrag	7 870

Økonomiplan for 2025-2028

Eiendomsskatt	6 538
Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter	5,1 %
Disposisjonsfond	23 574
Årlige investeringer	45 335
Andel lånefinansiering	87,6 %

Utvikling i økonomiske nøkkeltall

	Aremark 2022	Aremark 2023	Marker	Rakkestad	Halden	Kostragruppe 14
Prioritet						
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (B)	12,8 %	11,6 %	13,4 %	11,2 %	7,2 %	18,4 %
Økonomi						
Frie inntekter i kroner per innbygger) **)	71 783	68 531	68 568	66 203	65 233	68 372
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	2,8 %	2,0 %	1,1 %	-2,9 %	-1,2 %	2,3 %
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	92,1 %	85,7 %	73,7 %	90,4 %	132,5 %	71,3 %

Teoretisk innsparingspotensial

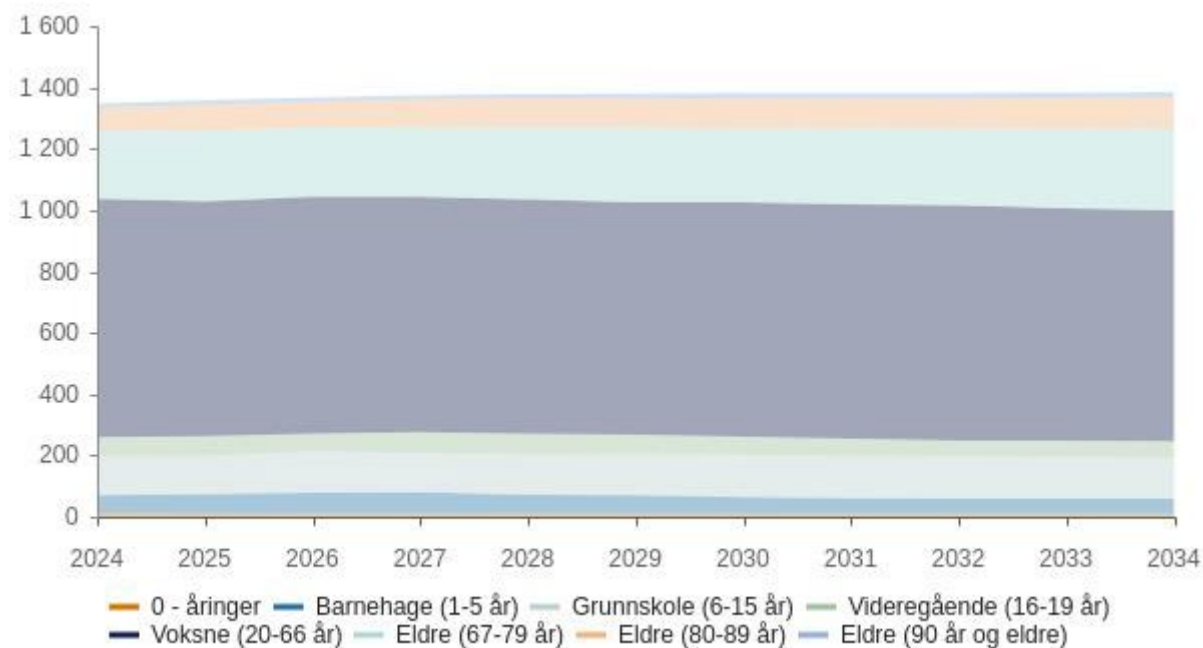
Tjeneste	Indikator	Aremark	Marker	Rakkestad	Halden	Lavest i KOSTRA gruppen	Lavest i KOSTRA-gruppen - kroner	Gjennomsnitt for gruppen	Innbyggere i målgruppen	Teoretisk handlingsrom i mill.	Teoretisk handlingsrom %
Grunnskole	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Grunnskole (B)	18 100	17 210	18 888	16 721	Etnedal	14 918	20 494	1 347	-3,3	-13,7
Pleie og omsorg	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Pleie og omsorg (B)	25 600	22 925	25 336	23 847	Rendalen	18 026	24 918	1 347	1,4	4,0
Barnevern	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnevern (B)	6 074	6 063	5 651	2 513	Hjartdal	928	3 366	1 347	2,5	31,0
Barnehage	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnehage (B)	12 162	11 303	10 752	10 605	Tolga	10 819	13 269	1 347	-1,1	-6,6
Kommunehelse	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunehelse (B)	3 212	3 755	4 096	4 036	Aremark	3 212	4 723	1 347	-3,5	-80,9
Sosiale tjenester	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Sosiale tjenester (B)	4 702	3 684	3 718	4 884	Lesja	-4 862	4 377	1 347	0,3	4,8
Kultur og idrett	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kultur og idrett (B)	4 594	2 250	2 087	2 417	Hægebostad	1 177	4 254	1 347	0,5	7,4
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Plan, kulturminner, natur og nærmiljø (B)	1 636	1 672	752	999	Værøy	306	2 205	1 347	-0,8	-34,8
Adm, styring og fellesutgifter	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Adm, styring og fellesutgifter (B)	7 499	6 039	7 158	5 219	Nissedal	3 305	8 646	1 347	-3,0	-29,8
Brann og ulykkesvern	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Brann og ulykkesvern (B)	2 306	1 392	1 131	1 367	Åmli	1 463	2 304	1 347	0	0,1
Kommunale boliger	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunale boliger (B)	-151	-89	-208	405	Folldal	-923	478	1 347	-0,8	0
Samferdsel	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Samferdsel (B)	1 268	1 362	1 165	796	Værøy	353	2 950	1 347	-2,3	-132,6
Næringsforv. og konsesjonskraft	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Næringsforv. og konsesjonskraft (B)	-515	741	-53	109	Fyresdal	-33 002	-6 069	1 347	7,5	0
Kirke	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kirke (B)	1 629	1 017	764	538	Iveland	1 026	1 626	1 347	0	0,2
Landbruk	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Landbruk (B)	132	153	84	159	Værøy	0	141	1 347	-0,1	-37,9

**) Tallene er justert for ulikt utgiftsbehov

Befolkningsutvikling

Demografi

Befolkningsprognose

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
0 - åringar	13	10	10	10	9	9	9	9	9	9	9
Barnehage (1-5 år)	57	63	69	70	63	61	55	52	50	49	49
Grunnskole (6-15 år)	130	127	133	128	131	134	139	139	139	136	134
Videregående (16-19 år)	59	63	59	68	68	63	58	54	50	54	55
Voksne (20-66 år)	778	765	772	768	764	759	764	765	767	758	753
Eldre (67-79 år)	221	230	226	227	236	245	241	249	251	258	267
Eldre (80-89 år)	75	84	84	89	92	90	97	96	97	101	100
Eldre (90 år og eldre)	14	17	14	14	15	19	18	18	19	18	17
Total	1 347	1 359	1 367	1 374	1 378	1 380	1 381	1 382	1 382	1 383	1 384

Prognose type : Lav nasjonal vekst

Prognose periode : 10

Investeringer i økonomiplanen

Investeringstabell for kommunen samlet

Andre investeringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	2025	2026	2027	2028	2025-28
Aremark skole og SFO					

Økonomiplan for 2025-2028

	Økonomiplan				Sum
	2025	2026	2027	2028	2025-28
Investeringsprosjekter					
IT-utstyr Aremark skole	188	188	188	188	750
Sum Aremark skole og SFO	188	188	188	188	750
Jord, skog-, plan- miljø- og viltforvaltning					
Brygge Tolsby	750	0	0	0	750
Sum Jord, skog-, plan- miljø- og viltforvaltning	750	0	0	0	750
Teknikk					
Beitepusser	120	0	0	0	120
Bryggeanlegg	900	0	0	0	900
Fladebygrenda					
Fosbykollen - rehabilitering sykehjem og kjøkken	12 500	6 250	0	0	18 750
Furulund - inventar og utstyr	250	0	0	0	250
Furulund - kafe	100	0	0	0	100
Furulund - oppgradering bad	438	0	0	0	438
Kjøp av boliger	10 500	0	0	0	10 500
Kjøp av tomt/eiendom	2 300	0	0	0	2 300
Kommunale veger - asfalt	300	0	0	0	300
Kommunale veger - gatelys	1 250	625	0	0	1 875
Nytt rådhus	4 000	0	0	0	4 000
Nødstrømsaggregat	1 875	0	0	0	1 875
Oppgradering omsorgsboliger	250	250	250	250	1 000
Robotgressklippere	100	0	0	0	100
Salg av boliger	0	0	700	700	1 400
SD-anlegg	125	125	0	0	250
Utvikling Sommero 2	1 500	500	0	0	2 000
Sum Teknikk	36 508	7 750	950	950	46 158
Vann, avløp og renovasjon					
Nye blåsemaskiner til renseanlegget (prosess luft)	220	0	0	0	220
Tilpasse vann og avløp på Strømsfoss	600	300	300	300	1 500
Sum Vann, avløp og renovasjon	820	300	300	300	1 720
Brann og feiing					
Nye terminaler/radioer til brannvesenets ansatte	320	0	0	0	320
Prosjektering av tilpasning av brannstasjonen i	250	0	0	0	250

Økonomiplan for 2025-2028

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2025	2026	2027	2028	2025-28
forhold til ren og urensone.					
Sum Brann og feiing	570	0	0	0	570
Sentrale ansvar					
KLP-egenkapitalinnskudd	400	400	400	400	1 600
Sum Sentrale ansvar	400	400	400	400	1 600
Sum	39 235	8 638	1 838	1 838	51 548

Selvkost

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2025	2026	2027	2028	2025-28
Vann, avløp og renovasjon					
Prosjektering av reservevannsløsning	400	200	200	100	900
Rehabilitering pumpestasjoner	150	150	150	150	600
Sonemålere avløp	100	100	0	0	200
Utskifting ledningsnett vann-etermittledning	3 900	3 900	3 900	3 800	15 500
Vann - jordklorid	1 500	0	0	0	1 500
Vann - rehabilitering kummer	100	100	100	0	300
Vann - sonemålere vann-nettet	150	0	0	0	150
Vann - vannledning over fylkesvegen	200	200	200	0	600
Vanntårn/høydebasseng	0	0	6 000	0	6 000
Sum Vann, avløp og renovasjon	6 500	4 650	10 550	4 050	25 750
Sum	6 500	4 650	10 550	4 050	25 750

Oversikt Investering og finansiering

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Investeringer i varige driftsmidler	45 335	12 888	11 988	5 488
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	400	400	400	400
Sum finansieringsbehov	45 735	13 288	12 388	5 888
Kompensasjon for merverdiavgift	-5 083	-1 588	-788	-788
Tilskudd fra andre	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	0	0	2 800	2 800
Bruk av lån	-38 652	-11 300	-14 000	-7 500
Videreutlån	2 000	2 000	2 000	2 000
Bruk av lån til videreutlån	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000

Økonomiplan for 2025-2028

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Avdrag på lån til videreutlån	200	200	200	200
Mottatte avdrag på videreutlån	-200	-200	-200	-200
Overføring fra drift	-400	-400	-400	-400
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Sum finansiering	-44 135	-13 288	-12 388	-5 888
Sum finansieringsbehov	45 735	13 288	12 388	5 888
Sum finansiering	-44 135	-13 288	-12 388	-5 888
Udekket finansiering	1 600	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Regnska p 2023	Oppr. budsjet t 2024	Politisk vedtatt budsjet t 2024	Rev. budsjet t 2024	Oppr. budsjet t 2025	Politisk vedtatt budsjet t 2025	Rev. budsjet t 2025	Øk.pla n 2025	Øk.pla n 2026	Øk.pla n 2027	Øk.pla n 2028
Investeringer i varige driftsmidler	18 417	20 283	20 283	20 283	45 335	45 335	45 335	45 335	12 888	11 988	5 488
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	18 817	20 683	20 683	20 683	45 735	45 735	45 735	45 735	13 288	12 388	5 888
Kompensasjon for merverdiavgift	-2 914	-2 465	-2 465	-2 465	-5 083	-5 083	-5 083	-5 083	-1 588	-788	-788
Tilskudd fra andre	-7 569	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 800	2 800
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-1 468	-17 818	-17 818	-17 818	-38 652	-38 652	-38 652	-38 652	-11 300	-14 000	-7 500
Sum investeringsinntekter	-11 951	-20 283	-20 283	-20 283	-43 735	-43 735	-43 735	-43 735	-12 888	-11 988	-5 488
Videreutlån	0	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Bruk av lån til videreutlån	0	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Avdrag på lån til videreutlån	120	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
Mottatte avdrag på videreutlån	-687	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200
Netto utgifter videreutlån	-567	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Økonomiplan for 2025-2028

	Regnska p 2023	Oppr. budsjet t 2024	Politisk vedtatt budsjet t 2024	Rev. budsjet t 2024	Oppr. budsjet t 2025	Politisk vedtatt budsjet t 2025	Rev. budsjet t 2025	Øk.pla n 2025	Øk.pla n 2026	Øk.pla n 2027	Øk.pla n 2028
Overføring fra drift	-5 739	-400	-400	-400	-400	-400	-400	-400	-400	-400	-400
Avsetninger til bundne investeringsfond	567	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-5 172	-400	-400	-400	-400	-400	-400	-400	-400	-400	-400
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	1 127	0	0	0	1 600	1 600	1 600	1 600	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Regnska p 2023	Oppr. budsjet t 2024	Politisk vedtatt budsjet t 2024	Rev. budsjet t 2024	Oppr. budsjet t 2025	Politisk vedtatt budsjet t 2025	Rev. budsjet t 2025	Øk.pla n 2025	Øk.pla n 2026	Øk.pla n 2027	Øk.pla n 2028	Øk.pla n Sum 2025- 2028
Barnehage og kultur												
Sum Barnehage og kultur	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aremark skole og SFO												
Aremark skole og SFO	191	188	188	188	188	188	188	188	188	188	188	751
Sum Aremark skole og SFO	191	188	188	188	188	188	188	188	188	188	188	751
Barnevern, helse og NAV												
Barnevern, helse og NAV	0	350	350	350	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum Barnevern, helse og NAV	0	350	350	350	0	0	0	0	0	0	0	0

Økonomiplan for 2025-2028

	Regnska p 2023	Oppr. budsjet t 2024	Politisk vedtatt budsjet t 2024	Rev. budsjet t 2024	Oppr. budsjet t 2025	Politisk vedtatt budsjet t 2025	Rev. budsjet t 2025	Øk.pla n 2025	Øk.pla n 2026	Øk.pla n 2027	Øk.pla n 2028	Øk.pla n Sum 2025- 2028
Pleie og omsorg												
Pleie og omsorg	0	1 250	1 250	1 250	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum Pleie og omsorg	0	1 250	1 250	1 250	0	0	0	0	0	0	0	0
Jord, skog-, plan- miljø- og viltforvaltnin g												
Jord, skog-, plan- miljø- og viltforvaltnin g	0	0	0	0	750	750	750	750	0	0	0	750
Sum Jord, skog-, plan- miljø- og viltforvaltnin g	0	0	0	0	750	750	750	750	0	0	0	750
Teknikk												
Teknikk	16 133	11 988	11 988	11 988	36 508	36 508	36 508	36 508	7 750	950	950	46 158
Sum Teknikk	16 133	11 988	11 988	11 988	36 508	36 508	36 508	36 508	7 750	950	950	46 158
Vann, avløp og renovasjon												
Vann, avløp og renovasjon	478	6 320	6 320	6 320	7 320	7 320	7 320	7 320	4 950	10 850	4 350	27 470
Sum Vann, avløp og renovasjon	478	6 320	6 320	6 320	7 320	7 320	7 320	7 320	4 950	10 850	4 350	27 470
Brann og feiing												
Brann og feiing	1 616	188	188	188	570	570	570	570	0	0	0	570
Sum Brann og feiing	1 616	188	188	188	570	570	570	570	0	0	0	570
Investeringer i varige driftsmidler	18 417	20 283	20 283	20 283	45 335	45 335	45 335	45 335	12 888	11 988	5 488	75 698

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

Økonomiplan for 2025-2028

	Regnska p 2023	Oppr. budsjet t 2024	Politisk vedtatt budsjet t 2024	Rev. budsjet t 2024	Oppr. budsjet t 2025	Politisk vedtatt budsjet t 2025	Rev. budsjet t 2025	Øk.pla n 2025	Øk.pla n 2026	Øk.pla n 2027	Øk.pla n 2028	Øk.pla n Sum 2025- 2028
Investering er i varige driftsmidler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Regnska p 2023	Oppr. budsje tt 2024	Politisk vedtatt budsje tt 2024	Rev. budsje tt 2024	Oppr. budsje tt 2025	Politisk vedtatt budsje tt 2025	Rev. budsje tt 2025	Øk.pla n 2025	Øk.pla n 2026	Øk.pla n 2027	Øk.pla n 2028	Øk.pla n Sum 2025- 2028
KLP- egenkapitalinnsku dd	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	1 600
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	1 600

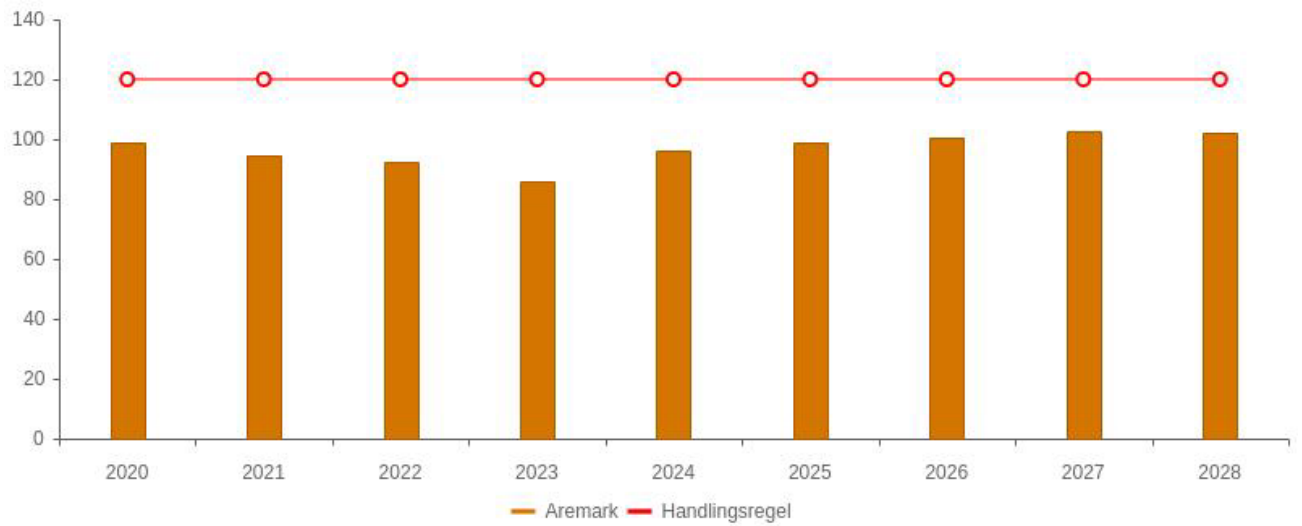
4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Regnska p 2023	Oppr. budsjet t 2024	Politisk vedtatt budsjet t 2024	Rev. budsjet t 2024	Oppr. budsjet t 2025	Politisk vedtatt budsjet t 2025	Rev. budsjet t 2025	Øk.pla n 2025	Øk.pla n 2026	Øk.pla n 2027	Øk.pla n 2028	Øk.pla n Sum 2025- 2028
Utlån av egne midle r	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum del 1- 4	18 817	20 683	20 683	20 683	45 735	45 735	45 735	45 735	13 288	12 388	5 888	77 298

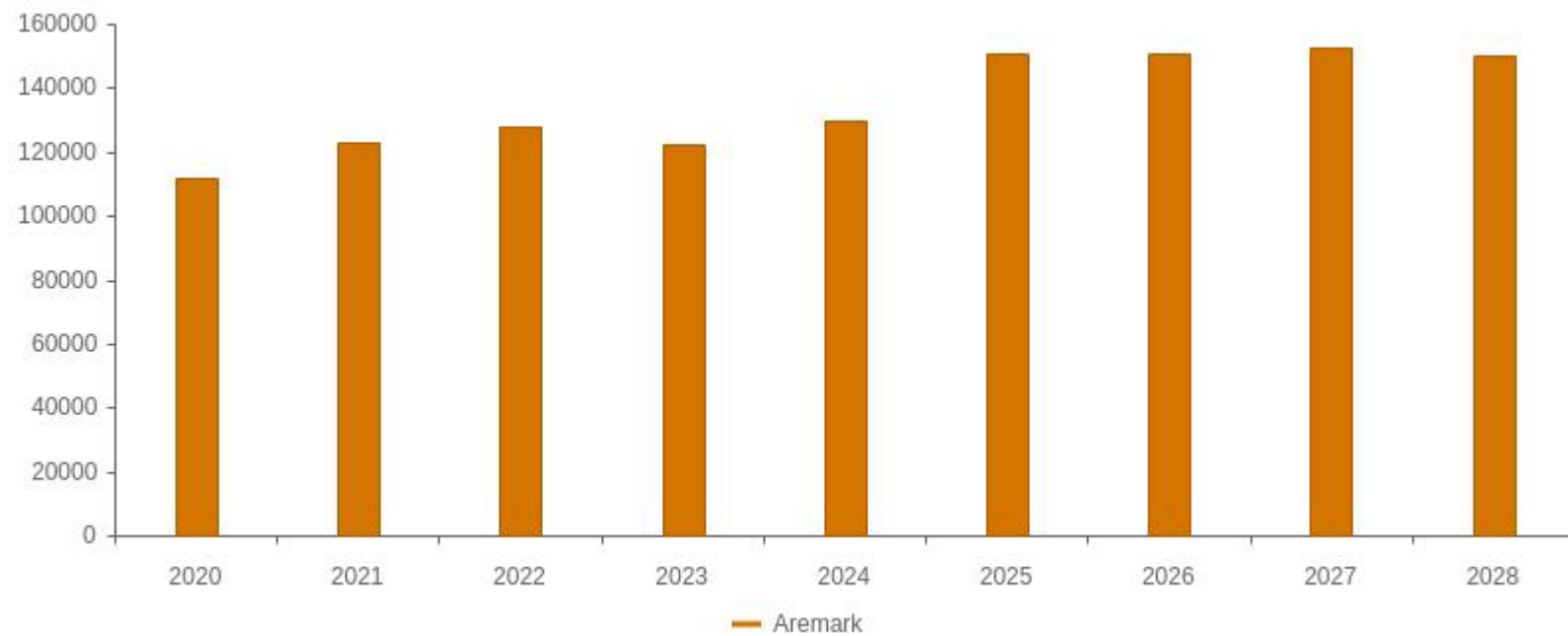
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter

Økonomiplan for 2025-2028

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Aremark	98,9 %	94,4 %	92,4 %	85,9 %	96,1 %	98,9 %	100,8 %	102,9 %	101,9 %
Handlingsregel	120,0 %	120,0 %	120,0 %	120,0 %	120,0 %	120,0 %	120,0 %	120,0 %	120,0 %

Netto lånegjeld i kroner per innbygger

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Aremark	111 868	122 815	127 772	122 055	129 455	150 519	150 703	152 810	150 342

Hovedtallene i budsjettforslaget

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. bud. i fjor 2024	Økonomiplan			
			2025	2026	2027	2028
Rammetilskudd	-71 431	-75 172	-84 456	-84 806	-84 736	-84 736
Inntekts- og formuesskatt	-42 359	-43 484	-48 890	-47 867	-47 867	-47 867
Eiendomsskatt	-5 368	-6 538	-6 538	-6 538	-6 538	-6 538
Andre generelle driftsinntekter	-10 940	-6 917	-6 470	-6 207	-6 207	-6 207
Sum sentrale inntekter	-130 098	-132 111	-146 354	-145 418	-145 348	-145 348

Driftsutgifter per tjenesteområde (1B)

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. bud. i fjor 2024	Økonomiplan			
			2025	2026	2027	2028
Politisk styring og sentraladministrasjon	16 130	16 999	19 392	19 177	19 177	19 177
Barnehage og kultur	11 234	13 016	14 543	14 182	14 182	14 182
Aremark skole og SFO	18 091	17 203	17 475	17 699	17 699	17 699
Barnevern, helse og NAV	19 310	19 857	18 863	18 270	18 070	18 070
Pleie og omsorg	43 226	46 247	48 685	49 145	49 145	49 145
Jord, skog-, plan- miljø- og viltforvaltning	3 574	5 431	5 301	5 344	5 344	5 344
Teknikk	11 598	11 965	11 781	11 890	11 890	11 890
Vann, avløp og renovasjon	-6 702	-7 589	-5 911	-5 414	-5 414	-5 414
Brann og feiing	2 399	2 188	2 233	2 268	2 268	2 268
Sentrale ansvar	5 739	0	0	0	0	0
Driftsutgifter per tjenesteområde	124 600	125 317	132 362	132 560	132 360	132 360

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. bud. i fjor 2024	Økonomiplan			
			2025	2026	2027	2028
Renteinntekter		-616	-500	-550	-550	-550
Utbytte og eieruttak		-5 671	-3 200	-3 200	-3 200	-3 200

Økonomiplan for 2025-2028

	Regnskap 2023	Oppr. bud. i fjor 2024	Økonomiplan			
			2025	2026	2027	2028
Renteutgifter	6 017	6 334	6 389	6 389	6 389	6 389
Avdrag på lån	7 644	7 850	7 870	8 940	9 570	9 570
Netto finansinntekter/finansutgifter	7 375	10 484	10 509	11 580	12 210	12 210
Finansutgifter i tjenesteområdene	0	0	0	0	0	0
Totale finansutgifter	7 375	10 484	10 509	11 580	12 210	12 210
Motpost avskrivninger	-9 817	-10 621	-11 878	-12 538	-12 902	-12 902

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

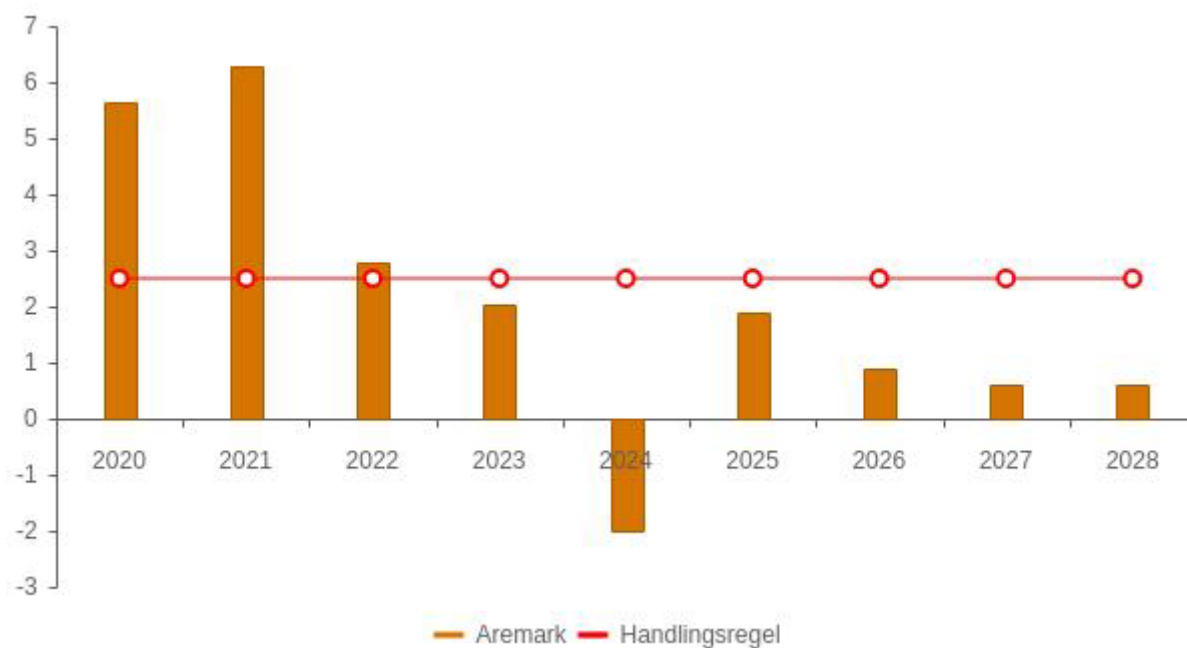
Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. bud. i fjor 2024	Økonomiplan			
			2025	2026	2027	2028
Overføring til investering	0	400	400	400	400	400
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-1 877	-4 090	-456	-456	-456	-456
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	0	0	4 064	1 859	1 359	1 359
Netto avsetninger	-1 877	-3 690	4 008	1 803	1 303	1 303
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	5 739	0	0	0	0	0
Totale avsetninger	3 862	-3 690	4 008	1 803	1 303	1 303

Økonomisk utvikling i planperioden

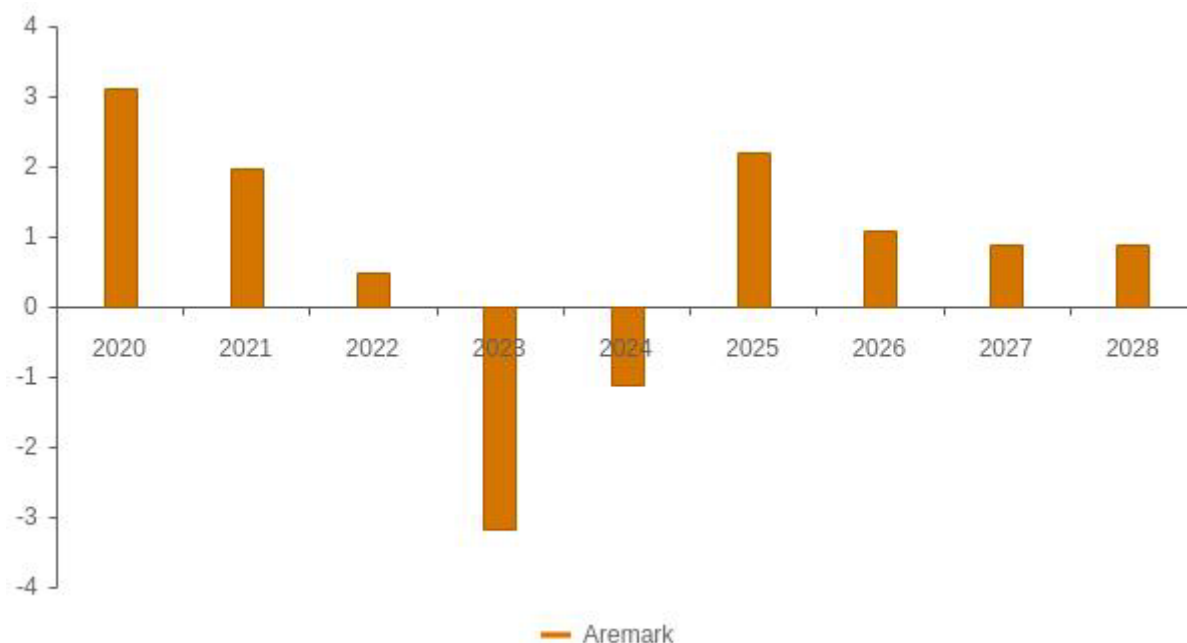
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

Økonomiplan for 2025-2028

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Aremark	5,7 %	6,3 %	2,8 %	2,0 %	-2,0 %	1,9 %	0,9 %	0,6 %	0,6 %
Handlingsregel	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %

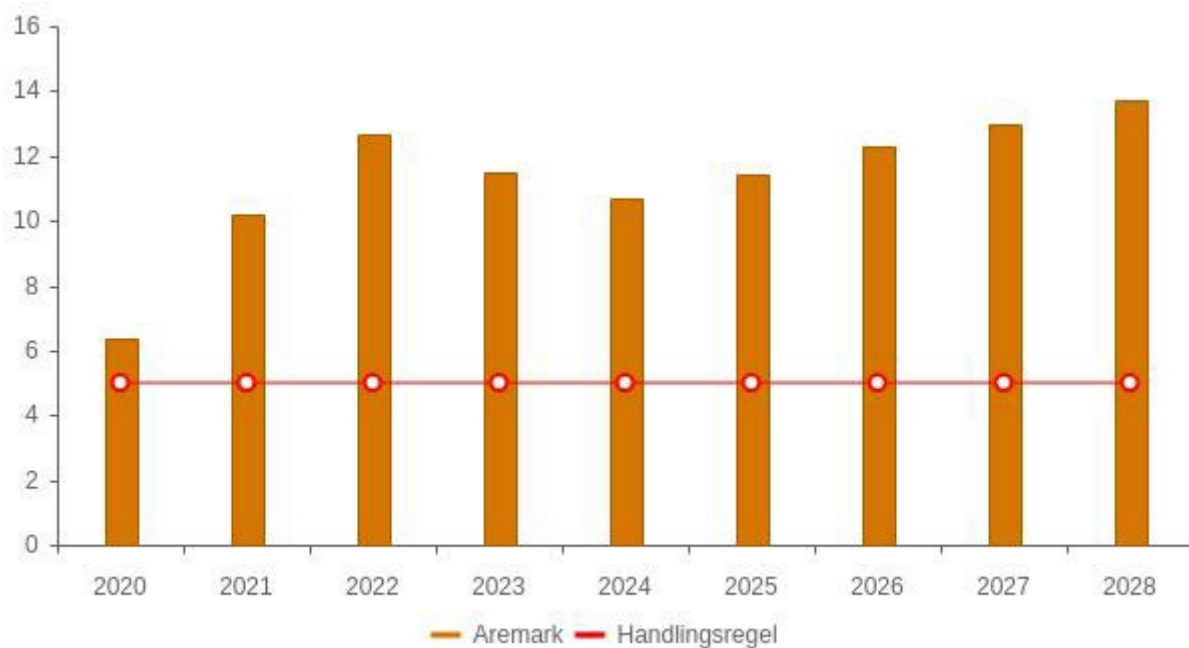
Korrigert netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Aremark	3,1 %	2,0 %	0,5 %	-3,2 %	-1,1 %	2,2 %	1,1 %	0,9 %	0,9 %

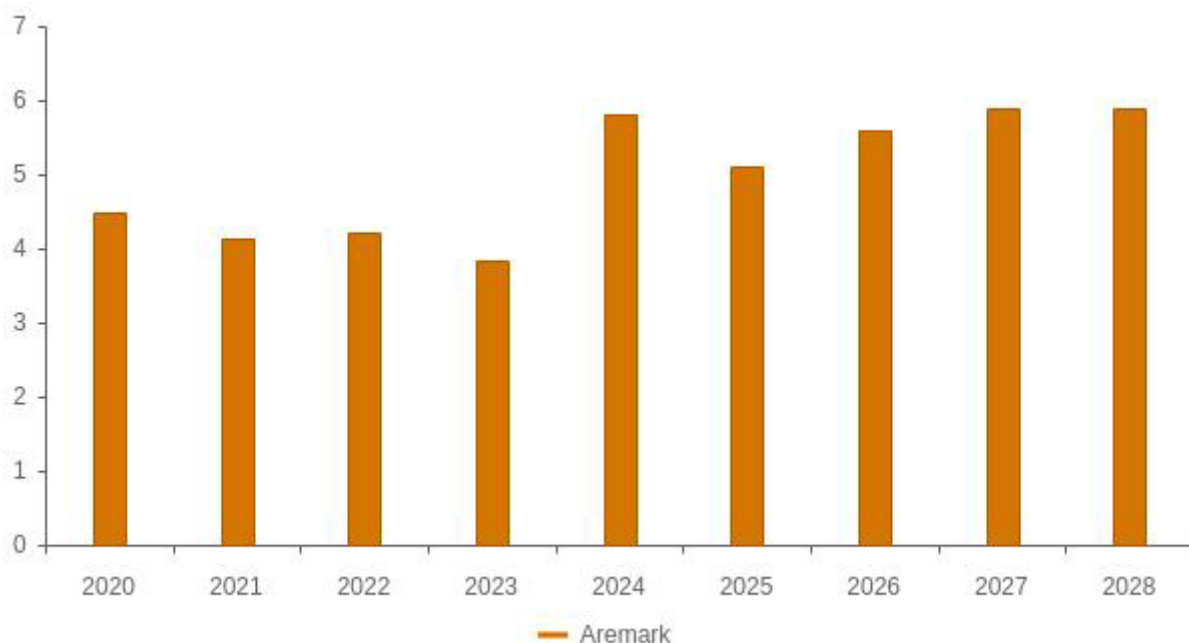
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter

Økonomiplan for 2025-2028

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Aremark	6,4 %	10,2 %	12,7 %	11,5 %	10,7 %	11,4 %	12,3 %	13,0 %	13,7 %
Handlingsregel	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %

Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Aremark	4,5 %	4,1 %	4,2 %	3,9 %	5,8 %	5,1 %	5,6 %	5,9 %	5,9 %

Vurdering av den økonomiske utviklingen

Beløp i 1000

Økonomiplan for 2025-2028

	Budsjett 2024	Økonomiplan			
		2025	2026	2027	2028
Sum inntekter	-181 505	-207 357	-205 969	-205 899	-205 899
Sum utgifter	185 333	204 718	205 124	205 287	205 287
Brutto resultat	3 828	-2 639	-845	-611	-611
Netto finansutgifter og inntekter	10 484	10 509	11 580	12 210	12 210
Motpost avskrivninger	-10 621	-11 878	-12 538	-12 902	-12 902
Netto resultat	3 690	-4 008	-1 804	-1 304	-1 304
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-3 690	4 008	1 803	1 303	1 303
Årsresultat	0	-0	-0	-0	-0
Netto resultat i prosent av sum inntekter	-2,0 %	1,9 %	0,9 %	0,6 %	0,6 %

Kommunens tjenesteområder

Politisk styring og sentraladministrasjon

Tjenester og oppgaver

Virksomheten er organisert innenfor følgende områder:

Politisk ledelse, revisjon, valg og andre utvalg.

Sentraladministrasjonen, beredskap, vigsler, tannlege og reserverte tilleggsbevilgninger.

Organisering

Tjenesteområder

Politisk ledelse omfatter kommunestyret, formannskap, utvalg, ordfører og varaordfører.

Revisjon omfatter utgifter til kontrollutvalg, Viken Kontrollutvalgssekretariat og Østre Viken Kommunerevisjon.

Valg omfatter utgifter i forbindelse med kommune- og fylkestingsvalg, samt stortingsvalg.

Andre utvalg Aremark ungdomsråd (ARUNG), rådet for eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne, m.fl.

Sentraladministrasjonen omfatter kommunedirektørens kontor, arkiv, økonomiavdeling, eiendomsskattekontor, IT, interkommunalt samarbeid, tilskudd til menighetsrådet, politisk sekretariat, barnehagemyndighet, lærlinger og fellesutgifter.

Beredskap omfatter kommunens overordnede beredskapsarbeid i henhold til vedtatt beredskapsplan.

Vigsler omfatter kommunens oppgaver knyttet til vigsler. Oppgaven ble overført kommunene fra og med 1.1.2018.

Tannlege i henhold til kommunestyrevedtak fra 14.12.17 er Aremark tannlegekontor etablert.

Utviklingstrekk og rammebetingelser

Å være en liten kommune i Norge i dag er til dels krevende, i hvert fall når man har en økonomisk tilnærming. En liten kommune skal levere de samme ytelser til innbyggerne som en stor kommune, og overføringene til å utføre disse oppgavene er knappe. Det må derfor jobbes videre med samarbeidsstrategier med våre nabokommuner og å sammenligne seg mot kommuner vi er sammenlignbare med. Dette vil også kunne føre til endringer i egen organisasjon. Vi må ikke bare se på kjøp av tjenester fra andre kommuner, men også gjøre vurderinger om Aremark også kan tilby tjenester til andre. I tilfeller hvor vi faktisk skal tilby en tjeneste, så vil vi måtte tilpasse oss det, også med tanke på nyansettelser.

Mål for perioden

Sentraladministrasjonen skal legge til rette for:

- At organisasjonen skal fremstå som en effektiv, rasjonell, robust, omstillingsorientert og samlet enhet.
- Å videreutvikle effektiv og hensiktsmessig forvaltning av kommunens økonomiske og menneskelige ressurser.
- Å gi innbyggerne best mulig tjenester, informasjon og service.
- Fortsatt fokus på antall lærlinger og fagområder for disse.
- Arbeidet med internkontrollsystem HMS og tjenester.

Følgende forhold bør ha fokus i planperioden:

- Arbeide mot å ha heltidsarbeid som norm for driften i hele Aremark kommune.
- Økt digitalisering og videreføring av SmartKom samarbeidet.
- Arbeide for en personalpolitikk som fremmer rekruttering, har fokus på HMS og kompetanseutvikling.
- Arbeide systematisk og planmessig med sykefraværsoppfølgingen i Aremark kommune.
- Ha tett oppfølging med/av investeringsprosjektene i kommunen.
- Aremark kommune har mange følgere på sine Facebook-sider, og oppdaterer sidene jevnlig (Aremark kommune, Aremark Frivilligsentral, Bruktstua, Levende Aremark m.m.).
- Det er økende fokus på beredskap og beredskapsplaner. Dette arbeidet vil fortsette i 2025.

Økonomiplan for 2025-2028

- Bolig og næringsattraktivitet er et viktig arbeid i perioden. Det må derfor legges til rette for ny næringsutvikling i kommunen, samtidig som at det må lages gode leve og oppvekstområder i kommunen.
- Videre må det tilrettelegges for et godt samarbeid på tvers av sektorene. Vårt næringsarbeid vil være viktig i så måte.

Nye tiltak

De siste årene har det blitt igangsatt og gjennomført flere IT-prosjekter. Dette er et område som stadig er i utvikling, slik at dette arbeidet er en kontinuerlig prosess. Det er lagt inn en økning til Aremark sokn på kr 300.000,- Dette er i henhold til hva de har bedt om.

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Politisk styring og sentraladministrasjon	15 645	17 393	17 393	19 786	19 571	19 571	19 571
Sum	15 645	17 393	17 393	19 786	19 571	19 571	19 571

Fordeling på tjeneste (tabell)

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Politisk styring	2 549	2 321	2 321	2 332	2 036	2 036	2 036
Kontroll og revisjon	593	860	860	930	930	930	930
Administrasjon	11 938	10 980	10 980	12 238	12 315	12 315	12 315
Årets premieavvik	-1 647	0	0	3	3	3	3
Pensjon	59	35	35	35	35	35	35
Premiefond	-2 452	-3 423	-3 423	-2 279	-2 279	-2 279	-2 279
Diverse fellesutgifter	80	2 786	2 786	2 609	2 609	2 609	2 609
Interne serviceenheter	0	773	773	627	627	627	627
Annet forebyggende helsearbeid	25	50	50	50	50	50	50
Helse- og omsorgstjenester i institusjon	263	0	0	110	110	110	110
Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig	50	27	27	28	28	28	28
Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde	40	7	7	-4	-4	-4	-4
Tilrettelegging og bistand for næringslivet	-49	480	480	289	289	289	289
Beredskap mot branner og andre ulykker	421	204	204	224	228	228	228
Naturforvaltning og friluftsliv	79	100	100	100	100	100	100
Den norske kirke	2 194	2 194	2 194	2 494	2 494	2 494	2 494
Sum	15 645	17 393	17 393	19 786	19 571	19 571	19 571

Kostra-analyse

Økonomiplan for 2025-2028

	Aremark 2022	Aremark 2023	Marker	Rakkestad	Halden	Kostragruppe 14
Prioritet						
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (B)	12,8 %	11,6 %	13,4 %	11,2 %	7,2 %	18,4 %
Netto driftsutgifter per innbygger (100) politisk styring (B) *) **)	795	972	887	643	328	959
Netto driftsutgifter per innbygger (110) kontroll og revisjon (B) *) **)	321	199	249	162	24	268
Netto driftsutgifter per innbygger (120) administrasjon (B) *) **)	5 208	5 467	4 321	4 844	3 198	5 980
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Adm, styring og fellesutgifter (B) *) **)	7 111	7 499	6 039	7 158	5 219	8 646
Tilrettelegging og bistand for næringslivet nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr) *)	664	-525	732	106	348	1 024
Økonomi						
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter	12,8 %	11,6 %	13,4 %	11,1 %	7,2 %	18,4 %
Frie inntekter i kroner per innbygger *) **)	71 783	68 531	68 568	66 203	65 233	68 372
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	2,8 %	2,0 %	1,1 %	-2,9 %	-1,2 %	2,3 %
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	92,1 %	85,7 %	73,7 %	90,4 %	132,5 %	71,3 %

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Barnehage og kultur

Tjenester og oppgaver

Rammeområdet omfatter barnehage, barnehager i andre kommuner, Frivilligsentral, Bruktstua, kultur, ungdomstilbud og bibliotek. I tillegg organiserer virksomhetsleder vikarpool barnehage og skole bestående av 2 fast ansatte pedagoger.

Barnehagen gir tilbud til alle barn bosatt i Aremark kommune som måtte ønske det. Den følger lov om barnehager og rammeplan for barnehager.

Frivilligsentralen i Aremark organiserer det frivillige arbeidet i kommunen. Bruktstua er Frivilligsentralens gjenbruksbutikk ved Furulund.

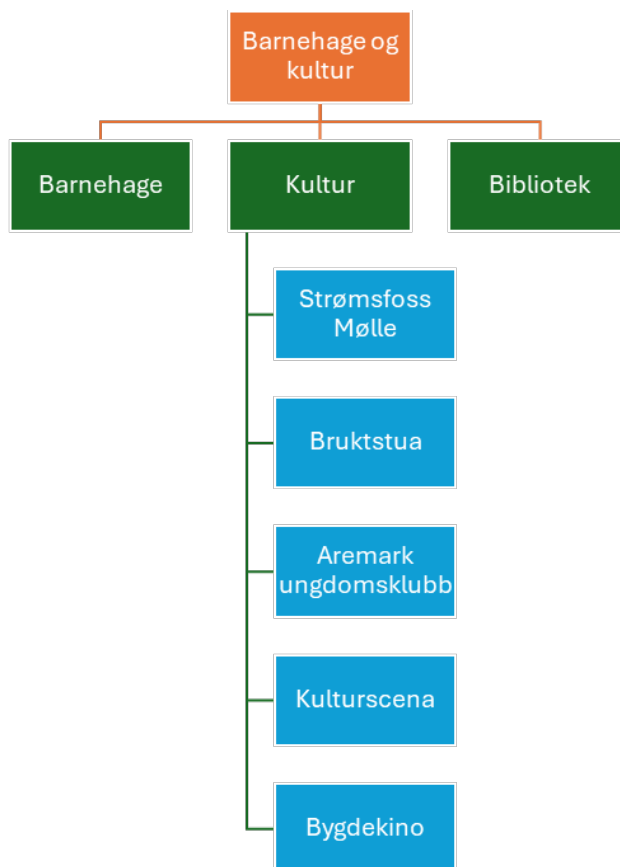
Kultur deler ut tilskudd til frivillige i kommunen og har ansvaret for Bygdekinoen. I tillegg organiseres Den Kulturelle spaserstokk under kultur. Kultur er også med å arrangere/støtter diverse arrangement i kommunen. Har i tillegg ansvar for å behandle eventuelle spillemiddelsøknader.

Strømsfoss Mølle leies også i 2025 ut til en gallerist.

Det gis et tilbud til ungdom gjennom Frivilligsentralen, dette tilbudet heter Levende Aremark. Levende Aremark organiserer et bredt tilbud til ungdommene i bygda, både gjennom frivillige, organisasjoner og andre gratis tilbud utenfor bygda.

Aremark folkebibliotek gir et tilbud etter bibliotekloven og er kombinert med skolebiblioteket ved Aremark skole.

Organisering

Tjenesteområder

Aremark barnehage

Aremark barnehage er en tre-avdelings barnehage. Det er to avdelinger for barn i alderen tre til fem år og en småbarnsbaser for barn i alderen ett til tre år som ved behov kan deles i to avdelinger, totalt plass til 72 barn. 1. januar 2025 drifter barnehagen 4 avdelinger og har 58 barn som til sammen utgjør 78 plasser.

Virksomhetsleder/styrer har 100 prosent stilling. Virksomhetsleder har ansvar for flere områder. Det er derfor tilsatt en styrerassistent i 50% administrativ stilling. Fra 1. januar har barnehagen i tillegg 14 fast ansatte fordelt på 13,3 årsverk. Barnehagen har også midlertidig ansatt en 80% stilling på grunn av §§ 31 og 37 i barnehageloven. Pr januar 2025 er det fullt i barnehagen, og vi har ikke mulighet for å ta imot noen nye barn før august.

Virksomhetsleder har også ansvar for vikarpool barnehage og skole med 2 100% pedagog stillinger. I barnehageåret/skoleåret 2024-2025 har skole 1 100% pedagog og barnehagen 1 100% pedagog som inngår i de faste i barnehagen.

Barnehagen er en øvingslærer barnehage og tar imot barnehagelærerstudenter fra Høgskolen i Østfold.

Barnehagen tilbyr stor fleksibilitet med 60 prosent, 80 prosent og 100 prosent plasser.

Hovedopptak av barn foretas én gang pr år med søknadsfrist 1. mars. Så sant barnehagen har mulighet tas det inn barn fortløpende gjennom hele året. Barn uten barnehageplass som fyller ett år senest i november det enkelte år har lovfestet rett til plass i hovedopptaket.

Frivilligsentralen og Bruktstua

Aremark har en godt etablert Frivilligsentral som lever av lokalt engasjement og kontakt mennesker mellom. Kommunen stiller ulike bygg til disposisjon for aktivitetene. Frivilligsentralen vil i 2025 være lokalisert i lokaler ved idrettshallen og på biblioteket.

De faste aktivitetene som Trivselsklubb og seniornett er tenkt videreført i 2025. Frivilligsentralen er tilgjengelig med hjelp for de som måtte ønske å starte nye aktiviteter. De bistår også med å organisere TV-aksjonen og juleveiåpning. Frivilligsentralen har bistått i etablering av håndbaktrening og andre lokale organisasjoners arbeid. I tillegg organiserer sentralen et ungdomstilbud i Aremark som kalles Levende Aremark, med forskjellige fritidsaktiviteter for ungdommer etter deres eget ønske og interesser.

Bruktstua ligger under Frivilligsentralen, men er selvgående. De har vist seg å være en positiv møteplass. Aktiviteten her videreføres i 2025.

Kultur og Strømsfoss Mølle

Kultur omfatter tildeling av kulturmidler til idrett, lag og foreninger, kultur-/idrettspris, det er videreført noen midler til større arrangementer som kommunen arrangerer, museums støtte og bygdekino. Bygdekinoen kommer med filmfremvisning ca. 5 – 6 ganger pr år. Fremvisningen er digitalisert og kan også kjøre 3D visninger.

Aremark Ungdomsklubb

Frivilligsentralen har siden høsten 2021 organisert et bredt gratis tilbud til ungdommene gjennom frivillighet. De har etter ungdommenes egne ønsker hatt klubbkvelder, kurs, workshops, div. aktiviteter og turer med og uten overnatting.

Aremark folkebibliotek

Biblioteket er en lovpålagt tjeneste som skaper tilhørighet i lokalsamfunnet og sikrer innbyggerne fri tilgang til alle typer medier, digitale ressurser og tilgjengelig teknologi. Gjennom aktiv formidling fremmes opplysning, utdanning og kulturell aktivitet. Biblioteket er samfunnets åpne rom og tilbyr opplevelser, leseinspirasjon og kunnskapsformidling. Det er en møteplass som skaper delaktighet og samhørighet. Aremark biblioteket har en mediesamling på ca 12.000 titler, inkludert bøker, e-bøker, tidsskrifter, lydbøker, e-lydbøker og filmer.

Utviklingstrekk og rammebetingelser

Aremark barnehage

Det er lovfestet at alle barnehager skal ha en grunnbemanning som tilsvarer minimum én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år. Barna regnes som over tre år fra og med august

det året de fyller tre år. Pedagognormen sier at det minst skal være en pedagogisk leder per syv barn når barna er under tre år, og en pedagogisk leder per 14 barn når barna er over tre år. Ett barn over pedagognormen utløser en ekstra pedagogisk leder. Aremark barnehage innfrir disse kravene ved å ha 6 barn under 3 år pr pedagog og 9 barn over 3 år pr pedagog.

I Aremark barnehage har vi i løpet av første halvdel 2025, 23 barn under tre år og 35 barn over tre år. Det legger beslag på til sammen 78 plasser da barn under tre år opptar to plasser.

Aremark kommune er en liten kommune, men vi ser likevel at barnetallene i kommunen stiger spesielt for 2023 kullet. Barnehagen må ta i mot alle barn som bor i kommunen og ønsker plass i barnehagen vår. Dette medfører at barnehagen har en utfordring med ansatte. Det er de siste årene stadig vært tilsatt personell midlertidig for å kunne dekke opp både pedagognormen og bemanningsnormen. Våren 2024 måtte det tilsettes midlertidig 2,3 stillinger for å kunne dekke opp både bemanningsnormen og pedagog normen. Dette falt ikke heldig ut verken for foreldre, barn eller ansatte da det blir stor uro og begrenset hva man kan rekruttere til midlertidige stillinger. For barnehageåret 2024/2025 er barnehagen full noe som betyr at vi verken kan øke plass størrelse til barn som går i barnehagen eller ta i mot nye søkere utenom hovedopptaket. Dette gir også en utfordring i forhold til flyktningbarn. Kommunen skal i løpet av 2025 ta imot flere flyktninger. Barnehagen har dessverre ikke bemanning til å kunne ta i mot disse om det her er barn under skolepliktig alder selv om kommunen har forpliktet seg til å gi barnehageplass.

Bemanningsnormen tar ikke hensyn til åpningstid, noe som gjør at vi store deler av åpningstiden ikke har full bemanning. I løpet av en 10,25 timers åpningstid har vi 3 ansatte på 18 barn. På småbarnsavdeling er det 3 ansatte på 9 barn. De jobber 7,5 time hver. To av de ansatte på avdelingen er pedagoger og jobber da i gjennomsnitt 6,45 timer om dagen, pga plantid. I tillegg skal alle ha 30 minutters pause. Det vil si at på en dag uten møter har vi full bemanning i gjennomsnitt 2,5 timer. Da er det ikke trukket fra møter som foreldresamtaler, avdelingsmøter, ped.leder møter, medbestemmelsesmøter, medarbeidersamtaler, arbeidsgrupper, tverrfaglige møter og andre samarbeidsmøter. Gjennomsnitt oppholdstid for barn er ca 8 timer om dagen. Dette medfører en slitasje på de ansatte noe som gjenspeiler seg i sykefravær.

Barnehageloven stiller krav om trygt og godt barnehagemiljø. Det er nulltoleranse mot mobbing og andre krenkelser. Barnehagen pålegges også å forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna. Dette innebærer at barnehagen nå må utarbeide en ny plan for trygt og godt barnehagemiljø. Dette arbeidet er godt i gang gjennom at vi har deltatt i Læringsmiljøprosjektet, vi har satt ned en arbeidsgruppe og inngått et samarbeid med Høgskolen gjennom regional kompetanseheving.

Rammeplanen stiller høye krav til innholdet i barnehagen – dette bidrar til å kvalitetssikre arbeidet som gjøres. Kravet til det pedagogiske arbeidet i rammeplanen er tydelig. Den setter et spesielt høyt krav til pedagogene, noe som krever kompetanseheving og bedre rammevilkår.

Tabell med fødselstall de siste årene

2019	2020	2021	2022	2023	2024
8	10	18	14	10	8*

*pr. oktober 2024

Det er budsjettet med de nasjonale maksimumssatsene for en full plass i Aremark barnehage. I tillegg betales matpenger à 500 kroner pr måned pr 1.januar 2025. Maksimumsprisen for Aremark kommune er satt til kr 1500,-.

Det kan søkes om redusert foreldrebetaling, og gratis kjernetid for 2-, 3-, 4- og 5 åringer, dersom maksimalprisen for et barnehageår utgjør mer enn 6% av husholdningens samlet person- og kapitalinntekt. Det gis også søskenmoderasjon med 30% for det andre barnet, for det tredje barnet og oppover gis det 100% reduksjon.

Frivilligsentralen og Bruktstua

De frivillige skaper aktiviteter som gir bedre folkehelse, men det er en utfordring i et lite lokalsamfunn å rekruttere nye frivillige og brukere. Det er derfor viktig å bygge opp et nettverk også med lag og foreninger.

Frivilligsentral videreføres i samme form i 2025. Bruktstua drives uavhengig av kommunen.

Kultur og Strømsfoss Mølle

Kulturscena er nå i stor grad ferdigstilt med nye scenetepper, lys, lyd og lerret.

Det er ikke satt av noen midler til Toppfinansiering for 2025.

Aremark Ungdomsklubb

Det arbeides med å få de frivillige til å drifte ungdomstilbudet gjennom Frivilligsentralen og Levende Aremark.

Aremark folkebibliotek

Aremark bibliotek ønsker å fortsette det gode tilbudet det i dag har, og videreutvikle dette i tett samarbeid med annen kultursatsing.

Biblioteket trenger å øke bokbudsjettet for å kompensere den generelle prisøkningen, samt reduksjonen i skolebibliotekbudsjettet, slik at barn og unge får det utvalget og tilbudet de har krav på som f.eks til Sommerles.

I tillegg til dette ser vi at det er økte krav om digitale lisenser og løsninger som koster penger, feks e-bok og e-lydbøker.

Mål for perioden

Aremark barnehage sto ferdig renoverert og utbygd høsten 2021. Dette har gitt oss mulighet til å kunne organisere barnehagen på en annen måte der avdelingene kan samarbeide på tvers ved fravær, aktiviteter og slik at vi kan ha flest ansatte i tidsrom der det er flest barn.

Barnehagen må i samarbeid med foreldrene utvikle en tydelig profil. Foreldrene har et ønske om at barnehagen skal bruke det Aremark har å tilby. Tanken er derfor å profilere barnehagen som en

virksomhet som ivaretar Aremark sine verdier, at vi har stort fokus på dyrehold, landbruk og skog. Dette kommer frem i den nye renoverte barnehagen.

Barnehagen har sammen med skolen vært med i Læringsmiljøprosjektet. Ut fra dette arbeidet har barnehagen satset videre på Circle of Security (CoS) og Trygghetssirkelen. Cos er i utgangspunktet en foreldreveilednings metode som går på trygghet, men det handler også om hvordan de som arbeider med barn møter dem. Våren 2023 fikk også foreldrene tilbud om et foreldremøte med dette som tema. Det er fra høsten 2023 inngått en 2 årig avtale med ReKomp (regional kompetanseheving) om trygt og godt barnehagemiljø, som er en videreføring av det arbeidet vi har gjort tidligere.

Barnehagen har også et samarbeid med Høgskolen i Østfold gjennom at vi i 2022 ble en fullverdig øvingslærerbarnehage. Dvs at barnehagen får studenter fra Høgskolen og får være med på samlinger, forelesninger og kurs i regi av Høgskolen.

For å følge opp rammeplan for barnehager, har barnehagen et spesielt fokus på Livsmestring og helse. Arbeidet med trygt og godt barnehagemiljø er en del av dette. Tidlig innsats er grunnleggende i alt folkehelsearbeid. «Sjumilsteget» er også en del av arbeidet vi har gående for ett tettere samarbeid på tvers av virksomhetene i et folkehelseperspektiv. Kommunen har opprettet et tverrfaglig team, hvor ulike tjenester i kommunen samarbeider.

Tjenestemål i planperioden er å fortsette å utvikle Frivilligsentralen og Bruktstua på en slik måte at det er et samlende treffpunkt i bygda. Frivilligsentralen jobber i planperioden videre med muligheten for å kunne organisere frivillige til å drifte ungdomstilbudet. Sammen skal vi bidra til gode kulturelle opplevelser for små og store i Aremark.

Strømsfoss mølle leies i 2025 ut til en gallerist i sommerhalvåret til selvkost. Dette vil bidra til et høyt aktivitetsnivå i Strømsfoss også framover.

I lys av kommunes behov er det ønskelig å fortsette med et ungdomstilbud på frivillig basis. Det er et tilbud til ungdom som er lokalisert og tilknyttet et treningssenter på Idrettshallen. For å kunne fortsette med å gi et gratis aktivitetstilbud til ungdommene må det nå settes av midler til dette. Tidligere år er det kommet inn midler fra Gjensidigestiftelsen. Det er ingen garanti for at vi denne runden vil få støtte fra dem da deres tidligere bidrag kun er for å igangsette og ikke til videre drift.

Aremark biblioteket arrangerer forfatterbesøk, bokpresentasjoner, teater, Sommerles, høytlesing og foredrag som vekker nysgjerrighet, gir innsikt og utgangspunkt for samtaler.

Nye tiltak

Barnehagen trenger å fornye store deler av sitt IT utstyr, noe som ble påbegynt i 2023 med utbytte av pcene til pedagogene. Flere av IPadene er opptil 8 år gamle, disse brukes i det daglige arbeidet med blant annet foreldrekontakt.

I lys av utviklingstrekkene i barnehagesektoren og det store arbeidspresset og forventningene som er på barnehageansatte burde det vært gjort en oppbemanning i barnehagen der vi hadde økt bemanningsnormen for Aremark kommune. Viser til tidligere beskrivelse av utviklingstrekk og rammebetingelser. Det er også behov for å ansettes en fast person som hadde tatt i mot eventuelle flyktningebarn i barnehagen slik at de kunne fått plass i barnehagen slik kommunen forplikter seg til å gi.

Det trengs også å bytte ut et huskestativ på uteområdet, og en oppgradering på noen av de andre lekeapparatene.

Økonomiplan for 2025-2028

Handlingsprogrammet for idretts- og friluftsanlegg 2025 er som følger:

- o Oppgradering av eksisterende idrettsanlegg
- o Utvidelse av lysløypa
- o Folkehelsepark
- o Nærmiljø anlegg - Skjæra

Kulturscena trenger et garderobesystem i lobbyen, og speil på toalettene.

I budsjettet til biblioteket må det tas høyde for økte transportutgifter, noe nytt inventar og nytt biblioteksystem.

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Barnehage og kultur	11 372	12 780	12 780	14 707	14 346	14 346	14 346
Sum	11 372	12 780	12 780	14 707	14 346	14 346	14 346

Fordeling på tjeneste (tabell)

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Førskole	10 257	10 767	10 767	12 308	11 922	11 922	11 922
Førskolelokaler og skyss	113	44	44	44	44	44	44
Aktivitetstilbud barn og unge	57	81	81	51	51	51	51
Bibliotek	1 017	1 101	1 101	1 180	1 184	1 184	1 184
Kino	45	26	26	7	7	7	7
Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg	1 253	761	761	1 117	1 138	1 138	1 138
Sum	11 372	12 780	12 780	14 707	14 346	14 346	14 346

Kostra-analyse

	Aremark 2022	Aremark 2023	Marker Rakkestad	Halden	Kostragruppe 14	
Prioritet						
Netto driftsutgifter barnehagesektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter	8,0 %	9,3 %	12,5 %	12,3 %	13,3 %	10,0 %
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner *)	3 151	4 594	2 250	2 087	2 417	4 254
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager *) **)	205 558	218 686	244 831	219 750	223 658	261 102

Økonomiplan for 2025-2028

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnehage (B) *) **)	10 517	12 162	11 303	10 752	10 605	13 269
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kultur og idrett (B) *) **)	3 151	4 594	2 250	2 087	2 417	4 254
Produktivitet						
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per korrigert oppholdstime (kr) *)	96,7	95,5	110,8	96,9	116,0	110,3

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Aremark skole og SFO

Tjenester og oppgaver

Rammeområdet omfatter grunnskole med skolefritidsordning, kulturskole og voksenopplæring. Voksenopplæring gis til voksne som har rettigheter etter aktuell lovgivning. Tjenesten drives nå av Aremark kommune, men ved endring i elevgrunnlaget kan det være aktuelt å kjøpe tjenesten fra annen kommune.

Den obligatoriske grunnskolen gir opplæring etter opplæringsloven med tilhørende forskrifter og annet aktuelt lovverk og retningslinjer. Aremark kommune tilbyr skolefritidsordning ved Aremark skole.

Kulturskolen skal tilby opplæring til de som ønsker det, utover det grunnskolen kan tilby, i estetiske fag. Kommunen kjøper inn undervisningstjenesten på kulturskolen og vi har doblet antall elever. Dette skjer hovedsakelig fordi vi kan med ordningen tilby flere aktiviteter. Kjøpskontrakten av undervisningstjenesten legger vekt på trivsel før ferdigheter. Evaluering gjør at vi prøver lik organisering noen år til. For skoleåret 2024/25 tilbyr kulturskolen dans, sang, piano, gitar og trommer. Vi hadde også muligheter for teater, men her ble det for få søkere.

Organisering

Tjenesteområder

Aremark skole

Skolen gir opplæring etter opplæringsloven med tilhørende forskrifter, og annet aktuelt lovverk og retningslinjer.

Aremark SFO

Aremark kommune tilbyr skolefritidsordning ved Aremark skole.

Aremark Kulturskole

Kulturskolen skal tilby opplæring til de som ønsker det, utover det grunnskolen kan tilby, i estetiske fag. Skoleåret 2021/22 gikk kommunen fra å ha fast ansatte til å kjøpe kulturskoleopplæringen. Det er en prioritert oppgave å få denne nye løsningen opp å gå. Målet er at elevene får et bedre tilbud og møter en minst like god kulturskole framover som de gjorde med faste ansatte.

Aremark voksenopplæring

Aremark kommune driver selv voksenopplæring nå, men vil kjøpe det av andre ved behov. Aremark driver voksenopplæring kun etter integreringsloven.

Utviklingstrekk og rammebetingelser

Skolen har prøvd ut forskjellige måter å organisere aldersblandede undervisningen på siden 2021. Vi vet nå hva aldersblandet undervisninger er, men fortsatt må noen justeringer påberegnes. Det var 129 elever ved GSI-innsamlingen for høsten 2024.

Både på barne- og ungdomstrinn er det bestemmelser for hvor mange studiepoeng lærere må ha for å undervise i de forskjellige fagene. Det må legges stor vekt på rekrutteringsprosessen når det oppstår ledige stillinger de kommende årene, slik at Aremark kommune både kan trekke til seg og holde på god kompetanse. De lærerne som har jobbet i flere år, men som etter nye regler må utvide sine studiepoeng for å få godkjent kompetanse, må innen 2025 ha tatt den nødvendige videreutdanningen. Det er da etter ordningen «Kompetanse for kvalitet» der staten har forskjellige gode stipendordninger

Alle elever i skolen har rett til et trygt og godt skolemiljø. Miljøet skal være så godt at den enkelte elevs helse, trivsel og læring utvikler seg positivt. Denne rettigheten er lovfestet i Opplæringsloven kapittel 12.

Viktige styringssignaler framgår av dokumentene NOU 2015:2 «Å høre til» - virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø og Stortingsmelding 21(2016-2017): Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skolen.

Økonomi

Lavere årskull på vei inn enn ut gjør at prognosen for de neste årene viser nedgang. Dette fører til at hver elev i gjennomsnitt blir dyrere, gitt at alle andre ramme faktorer holdes stabile. I ansvarsområdets rammer er det en betydelig reduksjon i ressurser de siste 2-3 årene til lønn for ansatte i grunnskole. Det er avgjørende nødvendig at muligheter for samarbeid mellom årstrinn utnyttes i aktuelle fag. Aldersblandet skole ble derfor innført fra skoleåret 2021/22. Lønnsinnsparingene som ble gjort ved innføring av aldersblandet undervisning, rammet ikke fagene norsk, engelsk og matematikk, men skolen har brukt noen av ressursene fra norsk, engelsk og matematikk på andre fag der hvor dette er hensiktsmessig i forhold til gruppestørrelser. En slik omfordeling gjøres i samarbeid med de ansatte. Skolen holder seg innenfor lærernormen, men undervisningsgruppene bør ikke være mindre enn 10 - 15 elever på 1. - 4.trinn og 15 - 20 elever på 5. - 10.trinn.

Det er i dag 129 elever på Aremark skole. Framtidig prognose pr nå peker på færre elever.

SKOLEÅR	ELEVER INN (1.TRINN)	ELEVER UT (10.TRINN)	ANTALL ELEVER TOTALT
2025/26	8	16	121
2026/27	10	21	110
2027/28	18	11	117
2028/29	14	9	122
2029/30	12	10	124
2030/31	8*	13	119*

*Antall fødte pr oktober 2024.

Skal rammeområdet oppnå ønsket utvikling og gode resultater er det viktig med en bevissthet om at dette krever både ressurser til og tydelige mandater for ledelse og ledelsesnivåer. Skolen har over år hatt et betydelig innslag av gjesteelever fra andre kommuner. Dette er økonomisk krevende, dersom gjesteelever flytter ut av kommunen på kort varsel og inntektene uteblir.

SFO drives med en betydelig kostnad grunnet få elever og innføring av gratistimer. Store kommuner driver ofte SFO til selvkost.

På kulturskolen betaler man for tjenesten, men det blir likevel en nettokostnad pr undervisningstime. Dette gjør at kostnaden for kommunen blir større ved flere elever på tilbudene som gis en til en.

Mål for perioden

Aremark skole ønsker å bidra med sitt til det grønne skiftet gjennom bevisstgjøring av klimasituasjonen og handling deretter. Digitale arbeidsmetoder fremmes for å øke inkludering og mangfold i samarbeid med elever utenfor Aremark. Samarbeid med elever fra andre land øker språkutviklingen. Opplæringen i engelsk kan dra nytte av praktisk trening for å øke forståelsen av tverrfaglige temaer som livsmestring, demokrati og medborgerskap.

De sosiale programmene «RØRE», «MOT», «Young mentor» og «Mitt valg» er særskilte innsatser som skal være med på å bygge plattformen i forbedringsarbeidet for et inkluderende læringsmiljø og god helse. Skolen skal også jobbe for økt trafiksikkerhet i henhold til kommunens arbeid med dette temaet.

Oppfølgingsordningen ble ferdig sommeren 2023, men vi fortsetter med målene som ble satt i løpet av de tre årene. Hovedmålet er elevenes faglige utvikling. Under dette ligger følgende tre delmål: Elevene opplever økt medvirkning, forbedre elevenes arbeidsmetoder/ studieutvikling og vurderingspraksis med vurderingskriterier som elevene er trygge på.

Skolemiljøutvalget/samarbeidsutvalget er slått sammen og skal ha en koordinerende rolle i arbeidet med det helhetlige læringsmiljøet. I dette utvalget har elevene og foreldrene flertall.

Grunnleggende ferdigheter i lesing med vekt på tidlig innsats: Skolen samarbeider med barnehagen med bakgrunn i metodikken innenfor «språkløyper», herunder overgang barnehage/skole. Skolen har vedtatt en leseplan der det er tatt inn en tiltaksplan for hvert årstrinn i lesing. Denne følges opp av ledelsen. Elever som trenger det, skal få hjelp på de laveste trinnene i sin leseopplæring. Mye av utviklingstida skoleåret 2024/25 brukes til å oppdatere skolens lese - og skriveplan. I dette arbeidet får vi god støtte fra Høyskolen i Østfold.

Det digitale klasserommet: Samtlige lærere i Aremark skal bli trygge i å benytte digitale hjelpemidler i undervisningen. Lærerne har vært gjennom etterutdanning i bruk av IKT. Skoleleder og nye lærere som

tilsettes, har IKT innebygd i sin utdanning, og skolen bruker mulighetene dette gir til utveksling av kunnskap slik at skolen utvikles som lærende organisasjon. Alle elever fra 3. til 10.trinn har hver sin PC, mens 1.-2.trinn har tilgang til hver sin digital enhet uten at den nødvendigvis deles ut. Det budsjetteres med at alle elever på 3. og 7.trinn får nye pc'er til låns ved oppstart av skoleåret. Pc'enes levetid beregnes til 4 år. Elevene er daglig brukere av pedagogiske programmer i opplæringen. Skolen har også de siste årene bygd opp et eget spesialrom for programmering og produksjon.

Fylkeskommunen samarbeider med kommunen for å gjøre overgangen til videregående skole best mulig. Målet er at flest mulig elever fullfører og består videregående opplæring.

Det er et prioritert område å tydeliggjøre skoleeierleddet. I følge opplæringsloven skal kommunen ha skolefaglig kompetanse i kommuneadministrasjonen over skolenivå. Et tydelig administrativt skoleeierledd er viktig som et grunnlag for at politikerne som skoleeiere også kan settes i stand til å fylle sin rolle. Politikere som aktive skoleeiere, vil være en drivkraft i det systematiske forbedringsarbeidet med opplæringens kvalitet, både faglig og sosialt.

Mål	Kort sikt	Ansvarlig	Lang sikt	Ansvarlig
Kvalitetsutviklingen i skolen - Intensiv opplæring (tidligere het det "tidlig innsats") gjøres til et langvarig utviklingsarbeid for skolen - Satsingsområdene bør gjelde både lesing, skriving, regning og engelsk. - Arbeidet med sosial kompetanse videreføres etter resultater fra «Læringsmiljøprosjektet» og systematisk arbeid på alle nivåer i organisasjonen. Ansvarlig er skoleledelsen.	Følge opp gjennom rapportering, budsjettarbeid og planarbeid	Virksomhetsleder (VL)	Systematisk oppfølging og evaluering av utviklingsarbeidet ved hjelp av skolebasert evaluering	Levekårsutvalget og kommunestyre

Følge retningslinjer for hvordan inspeksjon skal foregå for å oppdage og forebygge mobbing. Arbeid med læringsmiljø er tema på samarbeidstid for lærere og øvrige ansatte på skolen. Undersøkelsen «Spekter» gjennomføres 2 ganger årlig + «Elevundersøkelsen» for å avdekke evt. uønsket adferd eller ikke oppnådde mål	Retningslinjer er utarbeidet og vedtatt i skolemiljøutvalget og levekårsutvalget 2017	VL/Rektor (SMU/SU)	Personalgruppa drøfter jevnlig ulike problemstillinger. Møter i SMU/SU gjennomføres minst 4 ganger i året.	VL/Rektor SMU/SU
Skolen skal kjennetegnes av en enhetlig og god klasseledelse.	Mal for «Den Gode Timen»/lærings-sløyfa innarbeides i pedagogisk plattform som vedtatt i SMU 17.10.17	VL/Rektor SMU/SU	Praksis evalueres	VL/rektor SMU/SU
Flest mulig elever skal få et tilfredsstillende læringsutbytte av den ordinære undervisningen. Som ledd i dette bør det i samarbeid med PPT gjøres en kartlegging av hvilke elever som vil komme til å ha rett til spesialundervisning gjennom hele grunnskoleløpet og hvilke elever som har forutsetninger for å kunne få tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen.	Anbefalingen drøftes i samarbeids møte med PPT	VL/Rektor	Praksis skal rettes mot sammenholdte klasser i størst mulig utstrekning. Alternative læringsarenaer skal utvikles for å ivareta flest mulig elever innenfor ordinær,	VL/Rektor PPT Levekårsutvalg SMU/SU

Økonomiplan for 2025-2028

			tilpasset opplæring. Disse arenaene skal kun brukes unntaksvis.	
Alle som ønsker og trenger det, skal få tilbud om leksehjelp.		VL/Rektor	Organisering av leksehjelp i tråd med målsettingen i lovverket	Kommunedirektøren VL/Rektor Kommunestyret
Voksenopplæringstilbud gis når det er behov enten internt eller tjenesten kjøpes fra andre.		Kommunedirektør VL/Rektor Kommunestyre Levekårsutvalg		Kommunedirektør VL/Rektor Kommunestyre Levekårsutvalg

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Aremark skole og SFO	18 601	17 658	17 658	17 968	18 192	18 192	18 192
Sum	18 601	17 658	17 658	17 968	18 192	18 192	18 192

Fordeling på tjeneste (tabell)

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Grunnskole	17 041	15 521	15 521	15 410	15 624	15 624	15 624
Voksenopplæring	360	-82	-82	15	19	19	19
Skolefritidstilbud	672	622	622	832	838	838	838
Skolelokaler	485	358	358	366	366	366	366
Skoleskyss	890	827	827	827	827	827	827
Kommunal næringsvirksomhet	152	44	44	60	60	60	60
Musikk- og kulturskoler	247	368	368	458	458	458	458
Sum	18 601	17 658	17 658	17 968	18 192	18 192	18 192

Kostra-analyse

Økonomiplan for 2025-2028

	Aremark 2022	Aremark 2023	Marker	Rakkestad	Halden	Kostragruppe 14
Prioritet						
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223) i prosent av samlede netto driftsutgifter	18,1 %	19,4 %	19,8 %	22,9 %	22,3 %	21,9 %
Netto driftsutgifter per innbygger (223) skoleskyss (B) *) **)	519	637	723	959	690	626
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Grunnskole (B) *) **)	15 935	18 100	17 210	18 888	16 721	20 494
Produktivitet						
Korrigerte brutto driftsutgiftertil grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per elev *)	212 142	221 270	147 345	165 546	143 390	216 622
Dekningsgrad						
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	9,4 %	10,9 %	6,1 %	7,2 %	10,1 %	9,8 %
Kvalitet						
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10.årstrinn	13,9	13,7	13,9	12,5	13,8	9,1

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

	Økonomiplan				Sum
	2025	2026	2027	2028	Økonomiplan 2025-28
Investeringsprosjekter					
IT-utstyr Aremark skole	188	188	188	188	750
Sum	188	188	188	188	750
investeringsprosjekter					

Barnevern, helse og NAV

Tjenester og oppgaver

Fra april 2025 vil rammeområdene “pleie og omsorg” og “barnevern, helse og NAV” bli slått sammen til det nye rammeområdet “helse og omsorg”. Det nye rammeområdet vil få fire avdelinger; livsmestringssenteret, barnevern, styrket omsorg og sykehjem og hjemmetjenesten. Hensikten med denne omorganiseringen er å forøke å få mer samhandling på tvers av tjenestene. Samtidig ønsker vi å rendyrke styrket omsorg og sykehjem og hjemmetjenesten til å være en mer spisset tjenesteleverandør.

Når vi nå etablerer livsmestringssenteret vil vi søke å dreie tjenestene. Vi ønsker en større innsats på forebyggende tjenester med søkelys på å gjøre innbyggere i stand til mestre egen helse, leve aktive deltagende liv. Samtidig er det framover nødvendig å bo i eget hjem så lenge som mulig. For å kunne ha en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste i Aremark må de ansattes kompetanse-, oppgavefordeling og organisering optimaliseres for best effektivitet. Målet er tidlig innsats, økt egenmestring og mindre belastning på de mer ressurskrevende tjenestene.

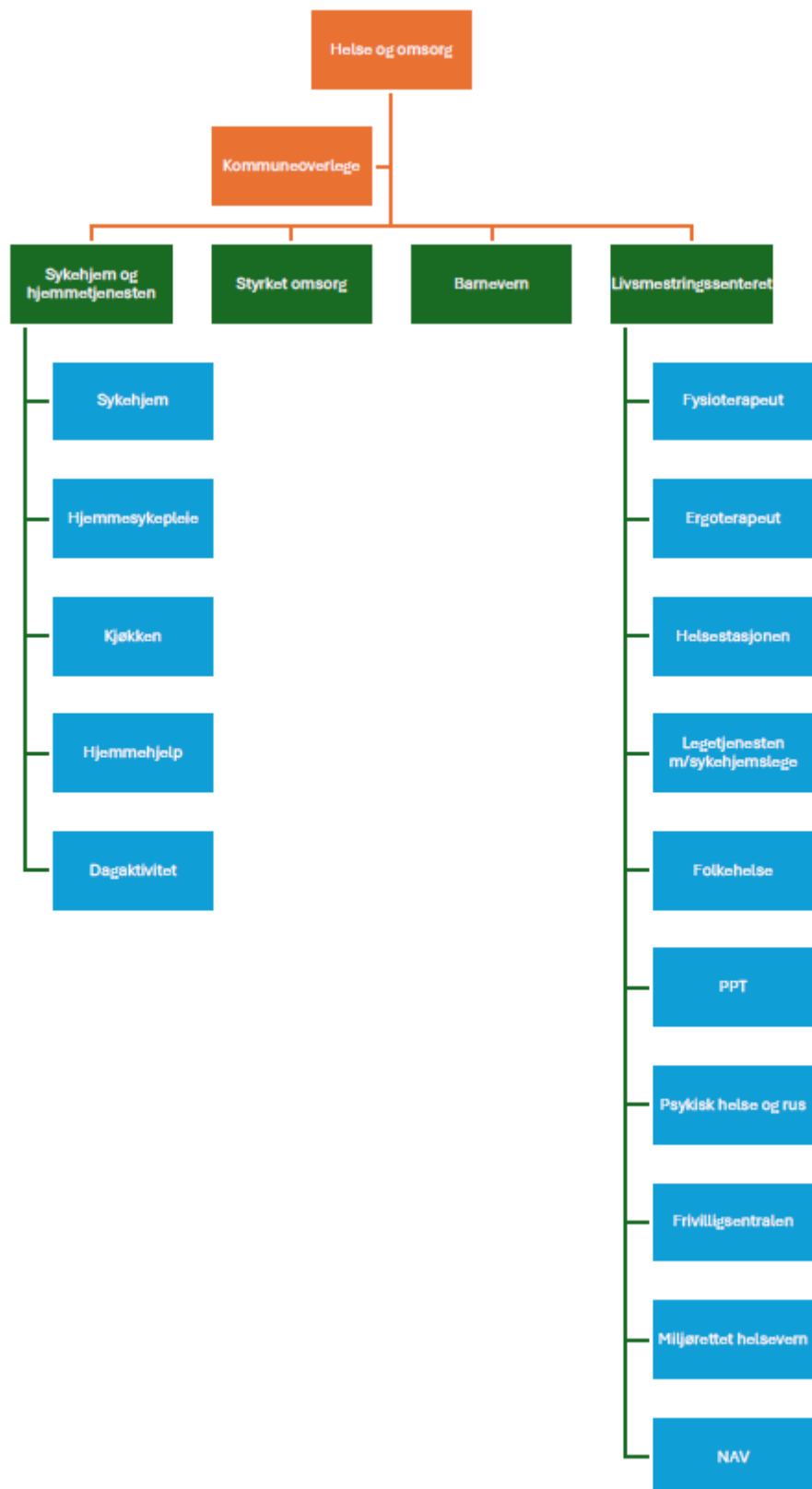
Rent organisatorisk vil de fire avdelingslederne fra samme dato rapportere til leder for helse og omsorg, som i sin tur rapporterer direkte til kommunedirektøren.

For perioden fram til april 2025 vil rammeområdet pleie og omsorg fortsatt inneholde disse tjenesteområdene:

Rammeområdet omfatter helsestasjonstjenesten, legetjenesten, miljørettet helsevern, fysioterapitjenesten, folkehelse, barneverntjenesten, NAV og folkehelse.

Organisering

Organiseringen av virksomheten har som formål å skape stor fleksibilitet og utnyttelse av ressursene slik at den enkelte medarbeiders kompetanse kan benyttes mellom fagområdene. Fagfeltet skal benytte både faglige og økonomiske ressurser på en slik måte at innbyggerne opplever å møte en helhetlig tjeneste. I tillegg skal den enkelte bruker få kvalitativt gode tjenester relatert til behov.

Tjenesteområder

Helsestasjonstjenesten

Tjenesten drives etter lov om kommunehelsetjenester og omfatter miljørettet helsevern, helsestasjonsvirksomhet, helsetjenester i skoler og opplysningsvirksomhet i henhold til lover og forskrifter. Jordmortjenester kjøpes av Halden Kommune.

Helsesøstertjenesten har et særlig ansvar overfor barn/unge, deres familier og nærmiljø. Ved helsestasjonen er det 1 årsverk og som det fremgår nedenfor, utøver en av fastlegene arbeid som lege i 20 prosent stilling ved helsestasjonstjenesten.

Legetjenesten

Tjenesten omfatter kommuneoverlege samt tre hjemler for fastlege, slik at legedekningen er tilfredsstillende for befolkningen. kommuneoverlegen dekker samfunnsmedisin, smittevern, samt ivaretagelse av folkehelsearbeidet i kommunen. Det er knyttet to legesekretærer til fastlege tjenesten i kommunen, dette utgjør til sammen 1,5 årsverk.

Miljørettet helsevern

Aremark kommune kjøper tjenester fra Sarpsborg kommune på dette området, og som tidligere nevnt utøver kommuneoverlegen arbeidet som smittevernlege i 10 prosent stilling.

Fysioterapitjenesten

Tjenesten omfatter tiltak innen forebyggende helsearbeid, helsestasjonsvirksomhet, skolehelsetjeneste, barnehage, opplysningsvirksomhet, behandling av sykdom, skade eller lyte, habilitering/rehabilitering, tilrettelegging av det fysiske miljøet for den enkelte, tekniske hjelpemidler, samt omsorg i og utenfor institusjon. Tjenesten kan grovt deles inn i forebyggende tiltak, undersøkelse og behandling, habilitering/rehabilitering og veiledning/undervisning.

Kommunalt driftstilskudd gis i dag til 0,5 årsverk for fysioterapeut, samt at kommunen har 0,5 årsverk for fastlønnet kommunefysioterapeut.

Folkehelse

Folkehelsearbeidet i kommunen skal drives etter Lov om folkehelsearbeid, formålet er å fremme folkehelse, herunder utjevne sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse.

Folkehelse oppgaven utøves innenfor virksomhetsleders ansvarsområde, og ivaretas primært av kommuneoverlegen.

Kommunal folkehelse-komite består av kommunedirektørens ledergruppe, og kommuneoverlege.

Barneverntjenesten

Barnevernet gir tjenester gitt i medhold av lov om barneverntjenester og barneloven. Oppgavene omfatter undersøkelser og utredninger på bakgrunn av bekymringsmeldinger for barn og ungdom,

saksforberedelser for fylkesnemnda for sosiale saker, iverksettelse av tiltak som støttekontakter, besøkshjem, fosterhjem, plasseringer i institusjon, oppfølging av vedtak, rådgivning, tilsyn og forebyggende tiltak for barn og ungdom. Det er en stor økning i barnefordelingssaker i kjølvannet av samlivsbrudd og vold i nære relasjoner. Dette er ressurskrevende og er et satsningsområde barneverntjenesten og sentrale myndigheter er opptatt av. Kommunenes politiske ledelse har som følge av reformen blitt tillagt ansvar knyttet til barnevernets arbeid. Barnevernreformen som trådte i kraft 01.01.2022 vil påføre tjenesten betydelige økonomiske belastninger, dette i form av opphør av statlige refusjoner til fosterhjem og institusjonsplasseringer. Opphør av øremerkede midler til tjenesten påvirker også den økonomiske utviklingen. Nødvendigheten av kjøp fra private tjenesteutøvere er også en situasjon som vil påvirke økonomien i planperioden.

På barnevernområdet ser vi en utvikling som krever mer innsats og flere kostbare tiltak, samtidig er vi avhengige av å kjøpe flere eksterne tjenester, spesielt veiledning til fosterhjem, foreldreveiledning og juridisk bistand samt konsulent bistand i tunge og krevende saker. Dette påvirker den økonomiske situasjonen på området negativt. Barnevern er en uforutsigbar tjeneste, som påvirkes av omfattende og til tider kostbare tiltak. Barnevernreformen vil i tillegg pålegge kommunen flere og omfattende oppgaver, dette vil føre til større behov av ressurser på personalsiden og flere utgifter knyttet til nødvendige tiltak.

NAV

Halden kommune tar seg av de kommunale oppgavene knyttet til NAV. Aremark har inngått en samarbeids avtale om kjøp av tjenester fra NAV Halden.

Utviklingstrekk og rammebetingelser

I planperioden vil vi videreføre arbeidet med en tverrfaglig tilnærming. Barnevern, psykiatri og rus har flere fellesnevner. Kommunens øvrige tjenester overfor barn og unge er også viktige samarbeidsparter. "tverrfaglig team" som ledes av barnevernet videreføres i planperioden. Det skal være en høy bevissthet i organisasjonen om forhold som kan medføre tiltak fra barneverntjenestens side. Målet er tidlig innsats og at tiltak iverksettes tidligst mulig på laveste nivå.

Lov om folkehelse stiller krav til kommunens folkehelsearbeid. Det kan søkes om midler fra år til år til spesifikke folkehelse prosjekter. Søknadsarbeidet i forhold til prosjektsøknader og regnskap er ressurskrevende. Kommuneoverlegen har et overordnet ansvar for folkehelsearbeidet i kommunen og vil ha fokus på dette arbeidet fremover.

Et livsmestring senter vil samle tjenesteområdene, dette vil styrke tjenestetilbudet til befolkningen og generere, bedre og mer kostnadseffektive tjenester. Tverrfaglig samarbeid og forebyggende arbeid vil ha et overordnet fokus i livsmestring senteret.

Mål for perioden

Det overordnede målet for alle tjenestene i barnevern, helse og NAV vil i perioden være å levere, kostnadseffektive og gode tjenester i tråd med lovverk, forskrifter, krav og retningslinjer.

De ulike reformene som har trådd i kraft på flere av tjenesteområdene vil være toneangivende for utøvelsen av tjenestene til den enkelte bruker.

På noen av områdene vil dette by på store økonomiske utfordringer, med bakgrunn av bortfall av statelige refusjonsordninger, og tilskudd som blir implementert i rammetilskudd,

For NAV-Halden-Aremark vil følgende overordnede målsettinger ligge til grunn:

- Få flere i arbeid og færre på stønad.
- Gjøre det enklere for brukerne, og tilpasse forvaltningen til brukernes behov.
- Få en helhetlig og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning.
- Det arbeides målrettet med enkeltklienter for å få disse over på annen inntekt enn sosialstønad og fra passivitet til aktivitet.

I tillegg vil disse sakene ha særskilt fokus i 2025 og utover i planperioden:

- Et prioritert område i 2025 vil være kompetanseheving. Det vil foregå via våre kvalitetsutviklings-program, Veilederen og Compilo. Interne og eksterne kursholdere vil bli benyttet.
- I tillegg vil SmartKom-samarbeidet bidra med muligheter for kompetanseutveksling som nettverks-samlinger og skulder-til-skulder opplæring.
- Det vil i planperioden satses på økt samarbeid med frivillige, da særlig i forhold til sosiale aktiviteter.
- Sykefraværarbeidet eller nærværarbeidet vil ha et sentralt fokus i planperioden.
- Bistå tilflyttere i å bygge nettverk
- Bygge opp under en levende bygd med gode møteplasser.
- Etablere livsmestring senter med fokus på kostnadseffektive og gode tjenester til innbyggerne, basert på en tverrfaglig tilnærming og et forebyggende fokus.

Nye tiltak

I 2022 ble det iverksatt en ny barnevernreform, dette er en omfattende reform som pålegger kommunen flere ressurskrevende oppgaver, både økonomisk og på personalsiden. Aremark Kommunes barneverntjeneste jobber med å tilpasse tjenesten til reformen, slik at tjenestene inneholder de kvaliteter og tilbud dette innebærer. Dette arbeidet videreføres i planperioden, slik at vi leverer tjenester i tråd med reformen. For å møte de utfordringene barneverntjenesten står overfor spesielt når det gjelder fosterhjemsarbeidet, må tjenesten styrkes med minimum et årsverk.

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Barnevern, helse og NAV	19 335	19 893	19 893	18 899	18 306	18 106	18 106
Sum	19 335	19 893	19 893	18 899	18 306	18 106	18 106

Fordeling på tjeneste (tabell)

Beløp i 1000

Økonomiplan for 2025-2028

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste	814	1 106	1 106	1 202	1 206	1 206	1 206
Annet forebyggende helsearbeid	139	35	35	35	35	35	35
Diagnose, behandling, re-/habilitering	6 098	5 693	5 693	5 792	5 618	5 618	5 618
Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	1 775	1 818	1 818	693	435	435	435
Barneverntjeneste	2 336	2 277	2 277	2 548	2 583	2 583	2 583
Barneverntiltak i familien når barnet ikke er plassert av barnevernet	930	210	210	2 066	2 066	2 066	2 066
Barneverntiltak utenfor familien når barnet er plassert av barnevernet	3 251	5 180	5 180	3 026	3 026	3 026	3 026
Introduksjonsordningen	2 066	2 186	2 186	1 646	1 446	1 246	1 246
Økonomisk sosialhjelp	2 518	1 388	1 388	1 890	1 890	1 890	1 890
Sum	19 335	19 893	19 893	18 899	18 306	18 106	18 106

Kostra-analyse

	Aremark 2022	Aremark 2023	Marker	Rakkestad	Halden	Kostragruppe 14
Prioritet						
Andel netto driftsutgifter til barn som ikke er plassert av barnevernet (f.251)	6,6 %	14,2 %	16,0 %	2,7 %	16,2 %	9,5 %
Andel netto driftsutgifter til saksbehandling (funksjon 244)	37,0 %	36,4 %	45,3 %	30,3 %	31,2 %	46,3 %
Netto driftsutgifter (funksjon 244, 251, 252) per barn med tiltak *)	587 638	469 214	428 525	475 651	296 324	328 337
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnevern (B) *) **)	6 185	6 074	6 063	5 651	2 513	3 366
Produktivitet						
Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (f. 252) *)	842 897	889 000	502 571	746 278	469 154	463 609
Brutto driftsutgifter til tiltak (funksjon 251, 252) per barn med tiltak *)	389 785	320 429	244 350	336 530	207 369	180 768
Dekningsgrad						
Andel barn med barnevernstiltak pr 31.12 ift. innbyggere 0-17 år	3,7 %		4,6 %	3,8 %	3,3 %	3,0 %
Barn med undersøkelse ift. antall innbyggere 0-17 år	3,2 %	1,8 %	3,5 %	8,7 %	4,5 %	4,1 %

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Pleie og omsorg

Tjenester og oppgaver

Fra april 2025 vil rammeområdene "pleie og omsorg" og "barnevern, helse og NAV" bli slått sammen til det nye rammeområdet "helse og omsorg". Det nye rammeområdet vil få fire avdelinger; livsmestringssenteret, barnevern, styrket omsorg og sykehjem og hjemmetjenesten. Hensikten med denne omorganiseringen er å forøke å få mer samhandling på tvers av tjenestene. Samtidig ønsker vi å rendyrke styrket omsorg og sykehjem og hjemmetjenesten til å være en mer spisset tjenesteleverandør.

Når vi nå etablerer livsmestringssenteret vil vi søke å dreie tjenestene. Vi ønsker en større innsats på forebyggende tjenester med søkelys på å gjøre innbyggere i stand til mestre egen helse, leve aktive deltagende liv. Samtidig er det framover nødvendig å bo i eget hjem så lenge som mulig. For å kunne ha en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste i Aremark må de ansattes kompetanse-, oppgavefordeling og organisering optimaliseres for best effektivitet. Målet er tidlig innsats, økt egenmestring og mindre belastning på de mer ressurskrevende tjenestene.

Rent organisatorisk vil de fire avdelingslederne fra samme dato rapportere til leder for helse og omsorg, som i sin tur rapporterer direkte til kommunedirektøren.

For perioden fram til april 2025 vil rammeområdet pleie og omsorg fortsatt inneholde disse tjenesteområdene:

Rammeområdet omfatter helsestasjonstjenesten, legetjenesten, miljørettet helsevern, fysioterapitjenesten, folkehelse, barneverntjenesten, NAV og folkehelse.

Rammeområdet omfatter Fosbykollen sykehjem, hovedkjøkken Fosbykollen, hjemmetjenester/hjemmesykepleie, styrket omsorg, omsorgslønn og støttekontakter, avlastningstiltak for unge med psykiske og fysiske funksjonshemminger, samt hjemmehjelp.

Rammeområdets hovedoppgave er å gi tjenestemottakerne tilfredsstillende og mest mulig likeverdige tilbud i tråd med BEON (beste effektive omsorgsnivå) uavhengig av bosted, inntekt og sosial status.

Aremark kommune skal sikre brukerne et forsvarlig og kvalitativt godt tilbud av helse - og omsorgstjenester. Tjenestene skal tilpasses gjennom å ivareta hensynet til endringer i befolkningens behov og særlig ivareta hensynet til de svakeste brukerne. Funksjonshemmede skal ha full deltakelse og likestilling i samfunnet.

Tjenesteproduksjonen drives blant annet med hjemmel i helse og omsorgstjenesteloven, samt «Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse og omsorgstjenesten».

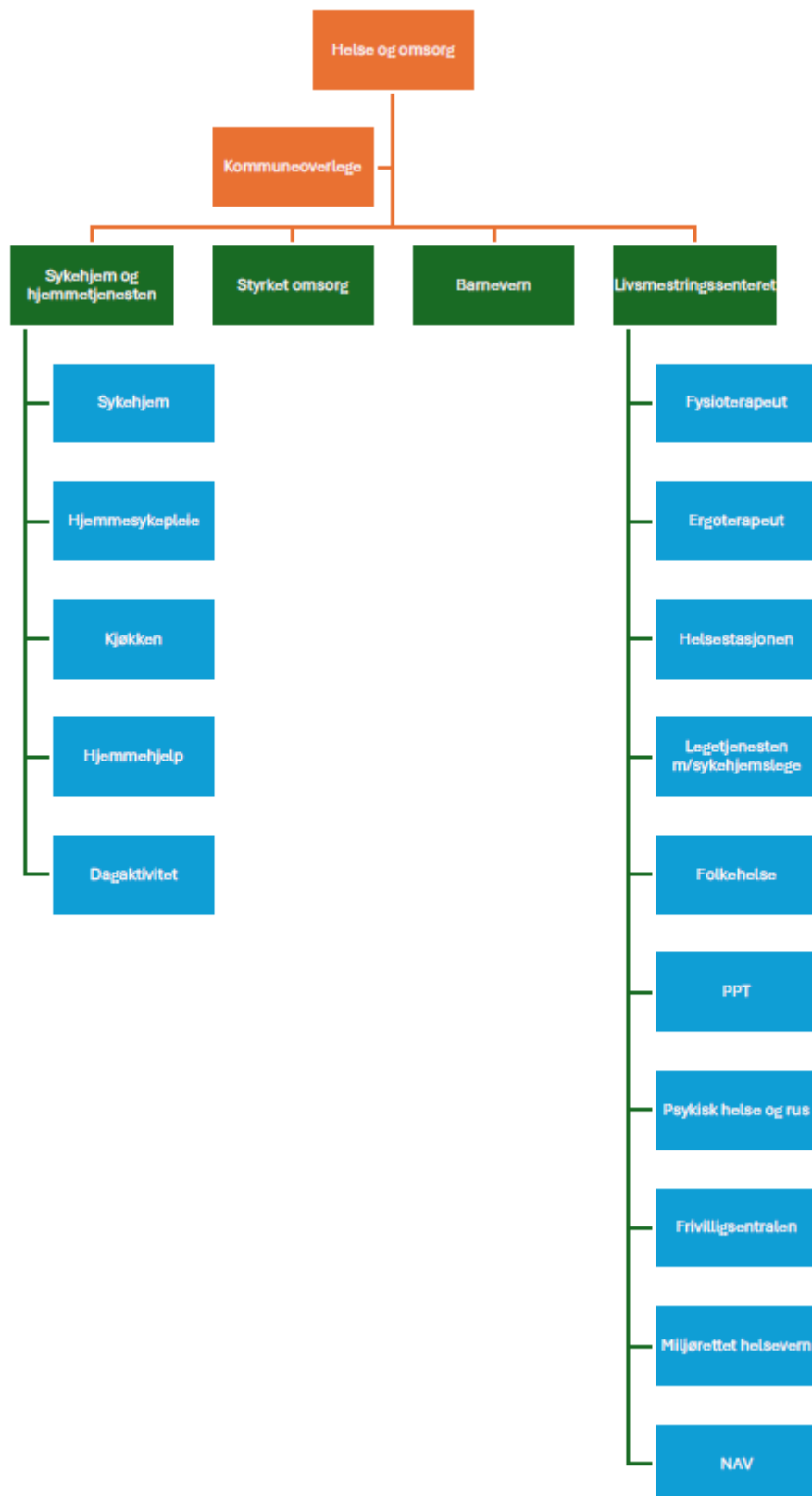
Målsettingen om å dreie fokus bort fra institusjonsomsorg og over mot hjemmebaserte tjenester har og har hatt en sentral plass i arbeidet. Omsorgs tunet Bergslund er under utvikling og målet om gode tilbud til målgruppen er på plass. Omsorgs tunet skal ivareta personer med spesielle behov, som trenger omfattende bistand. Den økonomiske belastningen knyttet til dette arbeidet har vært og er betydelig.

Det har i perioden vært rettet fokus mot tjenesteområdets økonomi og et behov for effektivisering og å redusere utgifter. Fokuset på kostnadseffektive tiltak videreføres i planperioden, samtidig som leveranse av gode tjenester vil ha en sentral plass i arbeidet.

I mindre kommuner som Aremark er man avhengig av et nært samarbeid lederne imellom, slik at ressurser fordeles mest hensiktsmessig utfra den totale tjenestens behov. Aremark kommunes psykiatritjeneste er lagt under ledelse av leder sykehjem og hjemmetjenester. Dette for å skape en mer robust psykiatritjeneste og mulighet for et faglig fellesskap for kommunens medarbeidere. Utviklingen på psykiatriområdet krever mer personalressurs fremover, grunnet at behovet for slike tjenester hos befolkningen er økende.

Organisering

Organiseringen av virksomheten har som formål å skape stor fleksibilitet og utnyttelse av ressursene slik at den enkelte medarbeiders kompetanse kan benyttes mellom fagområdene. Fagfeltet skal benytte både faglige og økonomiske ressurser på en slik måte at innbyggerne opplever å møte en helhetlig tjeneste. I tillegg skal den enkelte bruker få kvalitativt gode tjenester relatert til behov.

Tjenesteområder

Fosbykollen sykehjem

Sykehjemmet har 17 sykehjems plasser, hvorav 13 er langtids plasser og fire er korttids plasser. Kommunale akutte døgn plasser (kjøpes av Sarpsborg kommune), demenskoordinator, kreftkoordinator, rehabilitering og ergoterapi (alle kjøpes av Halden kommune) ligger også under sykehjemmet.

Samarbeid med sykehuset: Samarbeidsavtalen mellom kommunene og Sykehuset Østfold (SØ) omfatter også et administrativt samarbeidsutvalg (ADMS). Utvalget har myndighet til å fatte bindende beslutninger på tvers av forvaltningsnivåene. Saksbehandling i Administrativt samarbeidsutvalg skjer i en to-trinns behandling: Først drøftes sakene og i påfølgende møte settes saken opp til beslutning. Beslutninger i Administrativt samarbeidsutvalg skjer gjennom konsensusprinsippet. Aremark er representert i utvalget av Kommunelegen i Halden. Kommuneoverlegen i Aremark deltar i for- møtene.

Sykehjemmet er bygningsmessig utformet slik at seks beboerrom ligger avskjermet fra sykehjemmets øvrige rom. De seks rommene er forbeholdt personer med demens. Utredning og diagnostisering, planlegging, iverksetting og oppfølging av tiltak overfor personer med demens og deres pårørende utføres av vår demenskoordinator i samarbeid med sykehjemslegen og øvrige ansatte.

Virksomheten har delt tjenestene i sykehjem og hjemmetjenester. Hjemmetjenesten bør styrkes på en slik måte at Aremark kommune i økende grad kan ivareta brukerne lenger i deres egne hjem. Behovet for ytterligere styrking av hjemmetjenestene gjør seg allerede nå synlig og vil bli en nødvendighet i planperioden, spesielt på ergoterapi og fysioterapi området. En styrking av tjenesten vil i hovedsak omhandle etablering av et hverdagsrehabiliterings team.

Virksomheten har kommet langt i å tenke sirkulasjon på korttids plassene ved sykehjemmet. Dette muliggjør at kommunen oftere har plasser til disposisjon ved meldte utskrivningsklare pasienter. Men det oppleves fra tid til annen at vi får overliggere i sykehus på grunn av plassmangel og en økning av USK pasienter. Vi ser at vi får større utfordringer av behandlingskrevende pasienter som krever høyere kompetanse og, mer sofistikert utstyr. På bakgrunn av reformen "leve hele livet" jobbes det målrettet med kartlegging av omsorgsbehovet til den enkelte utskrivningsklare pasient, med tanke på muligheten til å bo hjemme å bli tilbudt tjenester der.

Det vil i budsjettåret 2025 bli en økende utfordring i forhold til personell med fagkompetanse, spesielt høyskoleutdanning. Det gir seg særlig utslag i forbindelse med ferieavvikling og ved sykdom. En konsekvens er økt bruk av vikar innleie og overtid og dermed økte utgifter knyttet til dette. Situasjonen forsøkes løst ved eventuell omgjøring av stillinger fra høgskolepersonell til fagarbeidere. Arbeidsgiver har fortløpende dialog med arbeidstakerorganisasjonene i disse spørsmålene. Kostnadseffektive og gode tjenester har fokus, i den forbindelse er det iverksatt flere tiltak for å redusere kostnadene. Innleie av vikarer er redusert til et minimum, fordeling av ressurser i hjemmetjeneste og sykehjem vil bli prioritert, samt fokus på nærværarbeid blir viktig.

Nattevakt bemanningen har blitt økt slik at driften er forsvarlig i forhold til antall brukere i hjemmesykepleien og sykehjemmet, tilstedeværelse av tre ansatte på natt til enhver tid er nødvendig.

All saksbehandling forgår via Geric. Alle tjenester og vedtak registreres og benyttes til rapportering.

Elektronisk meldingsutveksling er innført og virksomheten er nå knyttet til ulike legekantor, sykehuset Østfold og NAV. Virksomheten benytter elektronisk vaktbok via Visma Ressursstyring.

Hovedkjøkken Fosbykollen

Kjøkkenet omfatter drift og matproduksjon til:

- Sykehjemsbeboerne.
- SFO.
- Eldre og funksjonshemmede utenfor institusjon i henhold til enkeltvedtak, herunder servering i Fosbykollen kantine og utbringning av varm mat til hjemmeboende.
- Ordinært kantinesalg for besøkende og kommunens ansatte.
- Salg av mat til arrangementer i kommunal regi.
- Hovedkjøkkenet bør øke personalressursen med en 100% merkantilstilling skal vi klare å møte de utfordringene lovverket pålegger oss. samt økning av matproduksjon i forhold til reformene "leve hele livet" og "bo hjemme lenger".
- Hovedkjøkkenet er i behov av en oppgradering, både plassmessig og maskinelt.

Hjemmetjenester/hjemmesykepleie

Omfatter helse og omsorgstjenester til hjemmeboende. Tjenesten bør styrkes betydelig med et hverdagsrehabiliteringsteam bestående av sykepleier, ergoterapeut og fysioterapeut. For å kunne tilby rehabiliteringstjenester til hjemmeboende. Hjemmesykepleie leverer spesialiserte tjenester til hjemmeboende pasienter med fysiske, psykiske og somatiske diagnoser. Reformen "leve hele livet" bidrar til at flere og dårlig fungerende eldre kan få bo hjemme lenger. Dette fører til nødvendigheten av et mer spesialisert tilbud og behov for mer spesialisert kompetanse i tjenesten. Rekruttering av kompetent personell er til enhver tid utfordrende og kostbart. Ergoterapitjenesten og fysioterapitjenester har en svært sentral plass i tjenesten og vi ser nødvendigheten av en økning av tilbudet, for å kunne levere tilfredsstillende og faglig nødvendige tjenester til hjemmeboende brukere.

Styrket omsorg

Omfatter lønns- og driftsutgifter til individuelle omsorgstiltak, herunder kjøp av aktivitetstilbud og spesialiserte tjenester. Styrket omsorg ivaretar brukere med spesielle behov, og omfatter omsorgstunet Bergslund og brukere bosatt i ulike boliger utfor omsorgstunet. Kjøp av spesielt tilpassede tjenester fra andre aktører, der det er nødvendig. Brukerne omfatter personer med til dels store og omfattende bistandsbehov, døgkontinuerlig. Brukergruppen er avhengig av kompetent personell og bistand 24/7, 365 dager i året. Vi har også her utfordringer på rekrutterings siden. De utfordringene styrket omsorg står overfor både faglig og på personalsiden krever en økning på minimum en stilling som ledende miljøterapeut. I løpet av 2024 ble tjenesten pålagt av statsforvalteren å styrke tjenestetilbudet til en bruker, som utgjør en dobling antall timer bistand pr uke. Ny bruker i tjenesten belaster budsjettet med ca 1,7 årsverk sammenlignet med 2024. Antall økning i årsverk vil ikke påvirke vikarbruk og overtid positivt, stillingene brukes spesifikt på brukerne med økt tjenestetilbud. Diagnosene til de enkelte brukerne og arbeidsoppgavene knyttet til den enkelte er så spesifikk at muligheten til rokkering av personell er utfordrende.

Omsorgslønn, støttekontakter og avlastningstiltak

Omsorgslønn omfatter lønn til pårørende som ivaretar personer med omfattende omsorgsbehov. Erstatte delvis kommunale tjenester. Støttekontakter gis til personer med fysiske eller psykiske problemer med behov for hjelp til sosial omgang. Avlastningstiltak gjelder for unge med psykiske og fysiske funksjonshemminger.

Hjemmehjelp

Hjemmehjelp leverer praktisk bistand/renhold i hjemmet for de som har behov for det, grunnet redusert funksjonsnivå, eller diagnoser.

Psykiatritjenesten

Virksomhet sykehjem og hjemmebaserte tjenester har ansvaret for psykiatritjenesten under rammeområde Pleie og omsorg. Med bakgrunn i et økende behov av psykiatritjenester bør tjenesten økes med 50% stilling i 2025.

Psykisk uhelse hos barn og unge øker og vil stille krav til økt innsats fra virksomheten, bruken av omfattende tiltak og veiledning er og blir en betydelig faktor.

Kommunepsykolog er en digital tjeneste Aremark kjøper fra ekstern leverandør, dette oppleves å fungere tilfredsstillende.

Stortinget har i Stortingsmelding 26 (2014-2015) *Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet* vedtatt et lovkrav om psykologtjeneste i norske kommuner som trådte i kraft 1. januar 2020. Aremark kommune kjøper digitale psykolog tjenester til sine brukere som har behov for dette. Tilbudet tilfredsstiller de lovkrav sentrale myndigheter har vedtatt.

Rus og psykisk helse: Etter helse- og omsorgstjenesteloven skal kommunen sørge for at personer som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Tilbudene skal primært bygges opp og gis i nærmiljøet - kommunene. Spesialisthelsetjenesten skal støtte opp om arbeidet i kommunene og gi tilbud om utredning og behandling av mer alvorlige tilstander. Regjeringen vil styrke tjenestetilbudet til mennesker med rusproblemer og eller psykiske lidelser. Vi vil arbeide for at alle mennesker skal få de beste muligheter til å mestre og til å leve det livet de selv ønsker – vi vil skape brukernes og pasientens helse- og omsorgstjeneste. Det gjelder ikke minst for rusavhengige og personer med psykiske lidelser og deres barn og pårørende. Dette krever flere og mer omfattende ressurser.

Saksbehandling

Rollen som saksbehandling inne helsetjenestene er pr i dag delt mellom to saksbehandlere med 50% stillingsandel hver. ved en økning innen området psykiatri og rus med 50% må saksbehandler området styrkes med en ny ansatt.

Utviklingstrekk og rammebetingelser

Virksomheten har gjennom 2024 jobbet målrettet med å redusere sykefraværet og øke nærværet. Dette arbeidet videreføres gjennom planperioden. Virksomheten har hatt et gjennomgående høyt sykefravær de siste årene, men har tett oppfølging med den enkelte sykemeldte. Den tette oppfølgingen fra virksomheten og et samarbeid med IA rådgiver fra NAV Halden/Aremark har bidratt til reduksjon i sykefraværet. BHT bidrar også i dette arbeidet, med oppfølgings samtaler og tilretteleggings forslag.

Virksomheten står foran flere store utfordringer:

- Større krav til kompetanse hos kommunalt helsepersonell i forhold til behandling som videreføres i sykehjem eller i pasientens hjem. Terskelen for sykehusinnleggelse er høyere og kommunen må utføre flere spesialiserte oppgaver.
- Antall sykehjemsplasser anses ikke å være tilstrekkelig, utviklingen sier at behovet for sykehjemsplasser vil øke både i form av ordinære sykehjemsplasser, plasser for heldøgns

omsorg og plasser for demente. Det bør arbeides målrettet slik at pasientene kan bo lengst mulig hjemme, behovet for et hverdagsrehabiliteringsteam er nødvendig for å kunne tilfredsstille denne gruppen. En styrking av tjenester i hjemmet er helt avgjørende for å møte de utfordringene vi står overfor fremover. Kriterier for sykehjemsplass i Aremark kommune og omsorgstrappen legges til grunn for vurderingen av tjeneste. Men den demografiske utviklingen i Aremark kommune vil utfordre oss på dette området.

- Vedlikeholde og implementere prosedyrer og kvalitetsutvikling.
- Nye Gericar-moduler LMP, henvisningsmodul, kjernejournal og legejournal er på plass, dette for å tilfredsstille kravene samfunnet har til digital utvikling tilpasset dagens pasient- og helseadministrasjon. Fortsatt vil det være behov for utvikling på det digitale området i kommunen og det vil jobbes målrettet for å få på plass tilfredsstillende systemer fremover.
- Pleie og omsorgssektoren i Aremark kommune vil i fremtiden stå ovenfor store utfordringer, spesielt utfordrende vil personal ressursen utfordre oss, da spesielt på høyskoleutdannet personell.
- Bygningsmessige utbedringer og tilpasninger er helt nødvendig for å kunne møte utfordringene og behovet kommunen vil stå overfor i nær fremtid.

“Eldrebølgen” og behovet for spesialiserte tjenester til mennesker med spesielle behov, må ha en sentral plass i planleggingen av de ulike helsetjenestene fremover.

Styrket omsorg er en tjeneste som er meget ressurskrevende på både personal og økonomisiden, og belaster kommunens personalressurs og økonomi betydelig. Styrket omsorg må tilby et dagtilbud til noen av brukerne. Samtidig er det utfordrende å rekruttere kompetent personell til tjenesten. Det er forventet et høyt aktivitetsnivå innen styrket omsorg framover og kommunedirektøren har varslet at det hefter stor usikkerhet til lønnskostnader i planperioden. Disse kan forventes å øke betydelig fremover.

Videre ser man en tendens til økende behov for avlastning for brukere med nedsatt funksjonsevne. Avlastningstiltak er kostbare, dette vil utfordre økonomien gjennom planperioden. Aremark kommune bør planlegge å legge til rette slik at vi kan tilby noen av brukerne av tjenesten avlastning lokalt, da primært ved omsorgstunet Bergslund. Noen tjenester er så spesialisert at Aremark kommune er avhengig av å kjøpe disse tjenestene eksternt.

Mål for perioden

Det overordnede målet for alle tjenestene i pleie og omsorg vil i perioden være å levere, kostnadseffektive og gode tjenester i tråd med lovverk, forskrifter, krav og retningslinjer.

De ulike reformene som har trådd i kraft på flere av tjenesteområdene vil være toneangivende for utøvelsen av tjenestene til den enkelte bruker.

På noen av områdene vil dette by på store økonomiske utfordringer, på bakgrunn av bortfall av statlige refusjonsordninger, øremerkede tilskudd som blir implementert i rammetilskudd, økning av hjemmeboende eldre som er i behov av flere og mer spesialiserte oppgaver. Et alvorligere somatisk sykdomsbilde hos pasienter med behov for sykehjemsplass, behov for heldøgns omsorgsplasser, BPA ordninger, PA ordninger og kjøp av tjenester fra private preger også tjenesten. Vi ser i tillegg et økende antall demente som trenger sykehjemsplass, dagaktivitet og hjemmetjenester.

Rekruttering av personell med høyskoleutdanning vil ha fokus fremover, slik at vi kan imøtekomme de krav som stilles i forhold til økt spesialisert behandling hos brukerne. Dette er en oppgave som utfordrer oss og vil være utfordrende fremover.

Disse sakene vil ha særskilt fokus i 2025:

- Et prioritert område i 2025 vil være kompetanseheving. Det vil foregå via våre kvalitetsutviklings-program, Veilederen og Compilo. Interne og eksterne kursholdere vil bli benyttet. Undervisningsrom er etablert på Fosbykollen og benyttes til intern kompetanseheving.
- I tillegg vil SmartKom-samarbeidet bidra med muligheter for kompetanseutveksling som nettverks-samlinger og skulder-til-skulder opplæring.
- Det vil i planperioden jobbes med økt samarbeid med frivillige, da særlig i forhold til sosiale aktiviteter.
- Sykefraværarbeidet og nærværarbeidet vil ha et sentralt fokus i planperioden.
- Bygningsmessige endringer som følge av mulig endret tjenestetilbud må prioriteres og iverksettes i planperioden.
- Etablering av livsmestring senter må prioriteres og vektlegges.

Nye tiltak

Eldrereformen «Leve hele livet» har stor betydning i forhold til arbeidet i tjenesten fremover. Målet er at alle eldre skal få bedre hjelp og støtte til å mestre livet. «Leve hele livet» handler om de grunnleggende tingene som oftest svikter i tilbudet til eldre: mat, aktivitet og fellesskap, helsehjelp og sammenheng i tjenestene. Aremark kommune har iverksatt et dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens. Det må prioriteres en styrking av hjemmetjenester spesielt et rehabiliteringsteam. Aremark skal sørge for at flere kan bo hjemme lenger i tråd med reformen “bo hjemme lenger”

Byggetekniske utfordringer ved Fosbykollen sykehjem er et forhold som må hensyn tas i planperioden og bør iverksettes så raskt som mulig.

Livsmestring senter bør ha en sentral plass i planperioden, samle de ulike faggruppene og styrke det tverrfaglige arbeidet vil bidra til bedre og mer kostnadseffektive tjenester, samtidig bidra til et samlet og styrket tjenestetilbud til Aremarks befolkning.

Inventar og utstyr er gammelt og slitt, mye av dette bør fornyes til dagens standard og krav. Dette er planlagt gjennomført i planperioden.

Hovedkjøkkenet står overfor en helt nødvendig renovering, som innebærer fornying av lokaler og maskinpark, dette er helt nødvendig skal vi imøtekomme lovkrav og forskrifter i forhold til matproduksjon og transport.

Velferdsteknologi, bør prioriteres i planperioden. Dette er kostbart og påvirker budsjettposten negativt. 2025 vil omfatte flere nødvendige oppgraderinger i forhold til digital kommunikasjon med andre aktører. Dette er helt nødvendige investeringer som må prioriteres i planperioden.

Annen velferdsteknologi som trygghetsalarmsystemer, og styringsverktøy som LMP er på plass. Digitale systemer i hjemmene til den enkelte bruker etter behov bør utvikles i planperioden.

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Pleie og omsorg	43 270	46 284	46 284	48 708	49 168	49 168	49 168
Sum	43 270	46 284	46 284	48 708	49 168	49 168	49 168

Fordeling på tjeneste (tabell)

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Aktivering og servicetjenester overfor eldre og personer med funksjonsnedsette	165	357	357	541	541	541	541
Diagnose, behandling, re-/habilitering	0	0	0	138	138	138	138
Helse- og omsorgstjenester i institusjon	22 688	25 536	25 536	23 375	23 628	23 628	23 628
Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende	24 553	19 493	19 493	1 611	1 611	1 611	1 611
Hjemmetj.-personellbase knyttet til bofellesskap/samlokaliserte omsorgsboliger	0	0	0	13 530	13 691	13 691	13 691
Hjemmetj.-ambulerende virksomhet mv.	0	0	0	8 940	8 986	8 986	8 986
Institusjonslokaler	680	898	898	573	573	573	573
Sum	43 270	46 284	46 284	48 708	49 168	49 168	49 168

Kostra-analyse

	Aremark	Aremark	Marker	Rakkestad	Halden	Kostragruppe
	2022	2023				14
Prioritet						
Netto driftsutgifter per innbygger (253) helse- og omsorgstjenester i institusjon (B) *) **)	10 796	11 373	10 145	8 279	8 697	10 933
Netto driftsutgifter per innbygger (254) helse- og omsorgstj. til hjemmeboende (B) *) **)	13 801	12 165	7 918	14 955	12 957	11 174
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Pleie og omsorg (B) *) **)	27 088	25 600	22 925	25 336	23 847	24 918
Produktivitet						
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass *)	1 754 751	1 825 063	1 607 095	1 565 608	1 776 159	1 523 244
Utgifter per beboerdøgn i institusjon	4 819	5 814	5 043	8 012	5 082	5 775
Kvalitet						
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	99,2 %	98,5 %

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Jord, skog-, plan- miljø- og viltforvaltning

Tjenester og oppgaver

Virksomhetsområdet yter tjenester på følgende fagområder:

- Bygge- og delesaker
- Plansaker
- Forurensning inkl. spredte avløpsanlegg
- Geodata og oppmåling inkl oppdatering av kartgrunnlag
- Skogbruk
- Jordbruk
- Miljø og klima
- Vilt
- Friområder, friluftsliv
- Næringsutvikling

Virksomhetsområdet omfatter administrasjon og drift av funksjonene som er tillagt fagområdene. Leder samordner driften av virksomheten, og har sekretæransvar for drift- og utviklingsutvalget.

Fagområdet Geodata leveres av Indre Østfold kommune. Fagområdene jordbruk, skogbruk, viltforvaltning, klima og miljø, forvaltning av friområde m.m. kjøpes av Marker kommune. Oppgaver som er tillagt kommunen innenfor utvalgte kulturlandskap og skogsbilveier ivaretas også i samarbeidsavtalen med Marker.

Virksomhetsområdet forholder seg til plan- og bygningsloven, matrikkelloven samt en rekke andre særlover og forskrifter innen de enkelte fagområdene.

Organisering

Tjenesteområder

Tjenesteområdene omfatter områdene bygge- og delesaker, plansaker, forurensning, geodata og oppmåling inkl oppdatering av kartgrunnlag, skogbruk, jordbruk, miljø og klima, friområder og friluftsliv og næring.

Tjenesteområdene ivaretas gjennom saksbehandlere fast tilsatt i Aremark kommune, og gjennom innkjøp av tjenester fra Marker og Indre Østfold kommune.

Leder har løpende kontakten med de aktuelle saksbehandlerne i Marker og Indre Østfold kommune og deres ledere. Vedtaksmyndigheten i saker innenfor disse tjenesteområdene ligger til Aremark kommune, med noen unntak innenfor jord og skog, hvor myndigheten er delegert til saksbehandlerne i Marker.

Det er stort press på og etterspørsel etter kommunens tjenester på disse områdene.

Utarbeidelse av kommunale planer relatert til fagområdene ligger også her. Dette gjelder også overordnede lovpålagte oppgaver hjemlet i plan- og bygningsloven hvor kommunedirektøren har en sentral og overordnet rolle. Viktige oppgaver er utarbeidelse av kommunens planstrategi og kommuneplanens samfunnsdel og arealplan som ved den siste revisjonen har blitt ivaretatt av kommunen selv.

Utviklingstrekk og rammebetingelser

Det er ikke varslet endringer fra andre myndigheter innen disse tjenesteområdene som vil påvirke dagens drift i noen spesiell grad.

Det er startet prosess med sikte på å lage ny planstrategi for den kommende perioden. I tillegg har en startet arbeidet med sikte på å rullere samfunnsdelen og arealdelen til kommuneplanen. Dette arbeidet vil fortsette utover 2025.

I løpet av 2022 og 2023 har det vært etterslep på saksbehandling innen deling og oppmåling, hvor vi ikke har klart å levere i samsvar med lovpålagte frister. Dette vil trolig fortsette også i 2024. I løpet av 2023 har vi levert delesaksbehandling med egen saksbehandler, noe som imidlertid har redusert etterslepet noe.

Tjenester innen miljø og friluft, forvaltning innen vilt, skog og jordbruk kjøpes inn fra Marker kommune. Dette fungerer godt. Det samme gjør geodatatjenester som kjøpes inn fra Indre Østfold kommune.

Det har fungert godt å samlokalisere næring og plan og bygg tettere. Dette fortsetter i 2025. Det legges opp til å videreføre det gode arbeidet som utføres her også i 2025.

Mål for perioden

Det er lagt opp til at driften videreføres på samme nivå som i 2024.

Vi har som mål å levere tjenester innen lovpålagte saksbehandlingsfrister.

Det er viktig at Aremark kommune framstår som en "Ja-kommune". Vi skal derfor strekke oss for å imøtekomme innbyggerne i deres ønsker innenfor gjeldende lovgivning.

Det er behov for flere byggeklare tomter, og vi vil legge opp til rask og god saksbehandling for oppføring av nye boenheter på boligtomter.

Aremark kommune har vært del av Bygdemiljøpakkene i regi av Viken fylkeskommune fra 2021 og ut 2023. Noe forenklet handler bygdemiljøpakkene om at Viken fylkeskommune «låner bort verktøykassen sin», og kan bidra med blant annet veiledning, nettverksbygging og plan- og strategiarbeid. Formålet med prosjektet er å styrke distriktene med attraktive lokalsamfunn, næringsvekst og klimavennlig stedsutvikling. Vi planlegger for å videreføre arbeidet som er lagt ned i denne perioden med sikte på plan- og strategiarbeid knyttet til attraktive lokalsamfunn, næringsvekst og stedsutvikling.

Nye tiltak

I løpet av perioden vil det bli utarbeidet ny planstrategi for den kommende fireårsperioden. I tillegg startet arbeidet med å rullere kommuneplanens samfunnsdel og arealdel høsten 2023, og dette arbeidet vil utføres i 2024.

Det blir også benyttet midler til å fremme næringsutvikling og turisme.

Det er behov for ytterligere næringsområder i Aremark. Det er derfor blitt igangsatt et arbeide med mulig utvidelse av Sommerro.

Arbeidet med å få etablert NND i Aremark fortsetter i 2025.

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Jord, skog-, plan- miljø- og viltforvaltning	5 591	5 431	5 431	5 301	5 344	5 344	5 344
Sum	5 591	5 431	5 431	5 301	5 344	5 344	5 344

Fordeling på tjeneste (tabell)

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Administrasjon	1 217	1 339	1 339	1 074	1 109	1 109	1 109
Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	66	92	92	101	101	101	101
Plansaksbehandling	1 488	1 739	1 739	970	970	970	970
Byggesaksbehandling og eierseksjonering	205	143	143	525	529	529	529
Kart og oppmåling	938	-304	-304	248	248	248	248

Økonomiplan for 2025-2028

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Tilrettelegging og bistand for næringslivet	617	787	787	748	752	752	752
Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling	974	931	931	931	931	931	931
Kommunale veier, miljø- og trafiksikkerhetstiltak og parkering	31	38	38	38	38	38	38
Naturforvaltning og friluftsliv	681	665	665	665	665	665	665
Sum	5 591	5 431	5 431	5 301	5 344	5 344	5 344

Kostranalyse

	Aremark 2022	Aremark 2023	Marker Rakkestad	Halden	Kostragruppe 14	
Prioritet						
Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikl. nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr *) **)	140	132	152	84	159	141
Andre nøkkeltall						
Netto driftsutgifter (303) Kart og oppmåling *)	814	940	1 080	475	3 895	17 057
Netto driftsutgifter (360) Naturforvaltning og friluftsliv *)	794	-262	1 657	1 446	9 804	7 678

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

	Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	2025	2026	2027	2028	Økonomiplan 2025-28
Brygge Tolsby	750	0	0	0	750
Sum	750	0	0	0	750
investeringsprosjekter					

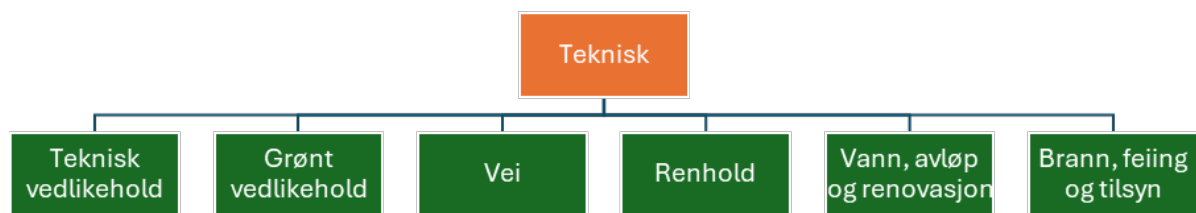
Teknikk

Tjenester og oppgaver

Virksomhetsområdet tilbyr tjenester innen følgende områder:

- Vedlikehold og drift av kommunal bygningsmasse
- Renhold av alle kommunale bygg
- Vedlikehold av grøntområder og offentlige plasser
- Vedlikehold av kommunale veier, inkludert gatelys
- Gjennomføring av vedtatte investeringer innenfor virksomhetsområdet

Organisering

Tjenesteområder

Tjenesteområdet dekker drift, vedlikehold og renhold av kommunale bygg. Eksempler på oppgaver inkluderer service og vedlikehold av tekniske anlegg som ventilasjon, heis og elektriske systemer. I tillegg omfatter det vedlikehold og drift av kommunale veier, grøntområder, svømmehall, badeplasser og idrettsanlegg. Tjenesteområdet bistår også sykehjemmet med utkjøring av hjelpemidler.

Idrettshallen, med treningsrom og ungdomsklubb, samt svømmehallen på Furulund gir innbyggerne i alle aldre mulighet til variert trening og fysisk aktivitet. Svømmebassenget er normalt åpent for publikum i 8 måneder av året, og skolen bruker bassenget til svømmeopplæring.

Virksomheten leverer tjenester som støtter alle kommunens øvrige virksomheter, samt kommunens innbyggere, hytteiere og andre besøkende.

Den tekniske avdelingen har utarbeidet en vedlikeholdsplan for kommunale bygg, som danner grunnlaget for prioritering av vedlikeholdsarbeidet i årene som kommer. Det er planlagt vedlikehold av kommunale bygg, herunder oppgraderinger og vedlikehold av utleieleiligheter ved skifte av leietakere.

Vedlikehold av kommunale veier følger en egen vedlikeholdsplan. Arbeidet med utbedringer i tråd med denne planen er påbegynt, og det er et ønske om å videreføre dette arbeidet i perioden fremover. For å ta igjen etterslep, vil det være nødvendig med bevilgninger til drift over flere år. Oppgraderingen av kommunale gatelys skal lyses ut på anbud i 2025, med mål om å bytte til LED-lamper i alle kommunalt eide gatelys. Dette vil bidra til å redusere strømforbruket og vedlikeholdsbehovet betydelig.

Utviklingstrekk og rammebetingelser

Teknikk er et stort og ressurskrevende rammeområde i Aremark kommune.

De siste årene har det blitt utført en del vedlikeholdsarbeid på kommunale bygg, men det gjenstår fortsatt et betydelig etterslep. Målet er å fortsette arbeidet med å redusere dette etterslepet gjennom hele planperioden. For å lykkes med dette, er det nødvendig med tilstrekkelige økonomiske bevilgninger. Deler av vedlikeholdsbehovet for helsebygg vurderes nå i forbindelse med etableringen av livsmestringssenteret.

Aremark kommune har ansvaret for drift og vedlikehold av kommunens grøntanlegg. I 2024 ble deler av klippingen automatisert ved anskaffelse av robotgressklippere til utvalgte områder. Vi planlegger å investere i flere slike maskiner i 2025, da vi ser at dette frigjør ressurser til andre nødvendige oppgaver. I 2025 vil vi også vurdere behovet for en mindre traktor eller annet utstyr som er tilpasset drift av uteområdene.

Etter driften av klubben og treningsrommene i 2024, har vi identifisert et behov for å styrke renholdet. Vi ser for oss at renholdet bør styrkes med en 50 % stilling, noe som vil gi nødvendige ressurser til renhold av hallen, treningsrommene, de nye kontorlokalene på Bergslund og arealene i det nye rådhuset.

Mål for perioden

Det er planlagt en del bygningsvedlikehold i 2025. Rehabilitering av teknisk utstyr og fliser i svømmehallen skal påbegynnes, og det vil bli gjennomført oppgraderinger av kommunal utleieboliger når det byttes leietager.

Omsorgsboligene oppgraderes og tilpasses ved utskifting av leietakere.

Uteområdet, inkludert Tufteparken ved flerbrukshallen, skal etableres våren/sommeren 2025. Anbud forventes lagt ut våren 2025. Deler av lekeapparatene fra festivalområdet vil bli flyttet til hallen og plassert i samme område som Tufteparken.

Behovet for oppgradering av Fossbykollen vurderes i sammenheng med etableringen av Livsmestringssenteret. Det er sannsynlig at rehabilitering av kjøkkenet vil være den første prioriteringen. Øvrige tilpasninger av sykehjemmet må vurderes i lys av videre planer for livsmestring, slik at eventuelle bygningstekniske endringer er i tråd med dette.

Det vil bli arbeidet videre med å effektivisere skjøtsel av kommunens grøntområder. I sommerhalvåret er det et stort antall oppgaver teknisk avdeling må håndtere, og det viser seg i praksis å være utfordrende å opprettholde skjøtselen av grøntområdene samtidig. Økte arealer for friområder med skjøtselsavtaler vil kreve mer ressurser, men gjennom investeringer i mer hensiktsmessige maskiner forventes dette å være håndterbart. Det må forventes at det vil bli nødvendig å investere i noe nytt maskinelt utstyr.

Nye tiltak

Det vurderes muligheter for effektivisering av renhold gjennom utskifting av maskiner og etablering av flere renholdssoner. Dette kan kreve investeringer i nye maskiner, men vil samtidig kunne frigjøre ressurser.

I 2025 vil vi opprettholde fokuset på service og vedlikehold av tekniske anlegg som ventilasjon, heiser og elektriske systemer, for å sikre at anleggene tilfredsstiller gjeldende regelverk og fungerer som forutsatt.

Vedlikeholdsplanen for kommunale bygg oppdateres og vil danne grunnlag for prioriteringer i årene som kommer. Målet er å bekjempe bygningsmessig forfall gjennom mer systematisk vedlikehold. Det planlegges vedlikehold av lageret på Sommerro, samt deler av sykehjemmet og servicefløyen.

Det er planlagt at vedtatt vedlikeholdsplan for kommunale veier følges opp, forutsatt at nødvendige midler bevilges til drift. Prioriterte oppgaver vil være utskifting av ødelagte eller manglende stikkrenner, rensing av grøfter og reparasjon av asfalt. På investeringssiden er det fortsatt behov for midler til forsterkning og asfaltering av enkelte veistrekninger.

Arbeidet med tilpasning av nytt rådhus og bank forventes å starte i januar, med bygging av de nye banklokalene som første del av prosjektet.

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

Økonomiplan for 2025-2028

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Teknikk	16 979	18 058	18 058	19 008	19 777	20 141	20 141
Sum	16 979	18 058	18 058	19 008	19 777	20 141	20 141

Fordeling på tjeneste (tabell)

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Administrasjon	828	780	780	936	971	971	971
Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	237	310	310	284	284	284	284
Administrasjonslokaler	951	310	310	1 691	2 536	2 900	2 900
Interne serviceenheter	0	6 646	6 646	6 519	6 589	6 589	6 589
Førskolelokaler og skyss	1 403	964	964	973	788	788	788
Skolelokaler	5 357	2 638	2 638	2 430	2 430	2 430	2 430
Aktivitetstilbud barn og unge	6	14	14	16	16	16	16
Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste	247	257	257	207	207	207	207
Institusjonslokaler	3 295	1 280	1 280	1 210	1 210	1 210	1 210
Kommunalt disponerte boliger	-242	181	181	187	187	187	187
Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak	-13	-13	-13	-13	-13	-13	-13
Konsesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft for videresalg	-71	245	245	65	65	65	65
Tilrettelegging og bistand for næringslivet	128	0	0	20	20	20	20
Kommunale veier, miljø- og trafiksikkerhetstiltak og parkering	1 677	1 485	1 485	1 481	1 481	1 481	1 481
Rekreasjon i tettsted	238	34	34	280	280	280	280
Naturforvaltning og friluftsliv	134	42	42	61	61	61	61
Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg	225	253	253	333	337	337	337
Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	1 577	1 591	1 591	1 409	1 409	1 409	1 409
Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg	116	110	110	114	114	114	114
Kommunale kulturbygg	1 528	930	930	805	805	805	805
Sum	16 979	18 058	18 058	19 008	19 777	20 141	20 141

Kostra-analyse

	Aremark	Aremark	Marker	Rakkestad	Halden	Kostragruppe
	2022	2023				14
Prioritet						
Administrasjonslokaler brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr) *)	233	385	760	575	738	815
**))						
Brutto investeringsutgifter til boligformål per innbygger i kroner *)	4 706	2 310	383	312	120	1 973
Forv.utgifter i ei endomsforv. brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr) *)	117	119	156	192	544	432
**))						
Netto driftsutgifter per innbygger (222) skolelokaler (B) *) **)	3 959	4 202	2 085	3 212	2 016	3 444
Netto driftsutgifter per innbygger (261) institusjonslokaler (B) *) **)	2 130	1 970	1 535	729	1 022	2 050
Netto driftsutgifter til skolelokaler (222), per innbygger 6-15 år *) **)	36 722	38 203	17 003	26 637	17 427	29 620

Produktivitet

Økonomiplan for 2025-2028

Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate *)	189 444	244 000	121 721	92 304	141 862	123 925
Kvalitet						
Antall nye søknader per 1000 innbyggere	4,0	3,0	7,0	5,0	8,0	4,0
Antall søknader per 1000 innbyggere	4,0	3,0	7,0	6,0	8,0	4,0
Antall utstedte parkeringstillatelser for forflytningshemmede pr. 10 000 innb	83	82	63	196	94	68
CO2-utslipp fra energibruk i komm. eiendomsforvaltn., egne bygg	0	0	14	0	1	1

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2025	2026	2027	2028	Økonomiplan 2025-28
Beitepusser	120	0	0	0	120
Bryggeanlegg	900	0	0	0	900
Fladebygrenda					
Fosbykollen - rehabilitering sykehjem og kjøkken	12 500	6 250	0	0	18 750
Furulund - inventar og utstyr	250	0	0	0	250
Furulund - kafe	100	0	0	0	100
Furulund - oppgradering bad	438	0	0	0	438
Kjøp av boliger	10 500	0	0	0	10 500
Kjøp av tomt/eiendom	2 300	0	0	0	2 300
Kommunale veger - asfalt	300	0	0	0	300
Kommunale veger - gatelys	1 250	625	0	0	1 875
Nytt rådhus	4 000	0	0	0	4 000
Nødstrømsaggregat	1 875	0	0	0	1 875
Oppgradering omsorgsboliger	250	250	250	250	1 000
Robotgressklippere	100	0	0	0	100
Salg av boliger	0	0	700	700	1 400
SD-anlegg	125	125	0	0	250
Utvikling Sommero 2	1 500	500	0	0	2 000
Sum	36 508	7 750	950	950	46 158
investeringsprosjekter					

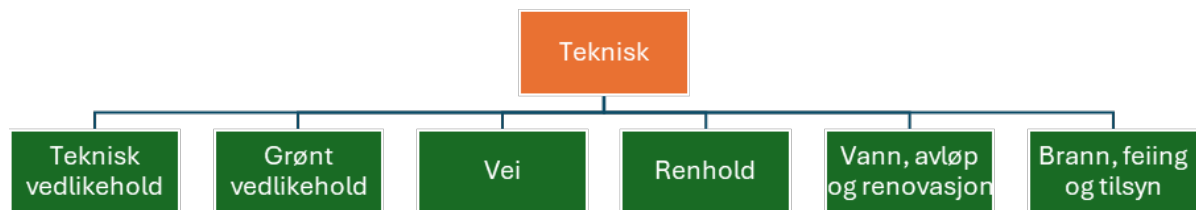
Vann, avløp og renovasjon

Tjenester og oppgaver

Tjenesteområdet yter tjenester på følgende områder:

- Renovasjon
- Vann og avløp

Organisering

Tjenesteområder

Virksomhetsområdet omfatter kommunal vannforsyning, avløps håndtering, innsamling av avløpsslam og renovasjon.

Vannforsyning omfatter produksjon og distribusjon av drikkevann av god kvalitet til abonnentene, i samsvar med gjeldene lovverk og myndighetskrav.

Avløpshåndtering omfatter de anlegg og ledningsnett som er påkrevd for å samle inn, og rense avløpsvann (kloakk). Dette omfatter kommunens renseanlegg og pumpestasjoner. Kommunen er selv forurensningsmyndighet på anlegg med mindre enn 2000pe (personekvivalenter). Skodsberg og Bjørkebekk renseanlegg faller innenfor denne kategorien anlegg.

Utviklingstrekk og rammebetingelser

Tjenesteområdene vann, avløp, slam og renovasjon drives etter selvkostprinsippet. Dette innebærer at hvert område finansieres av gebyrinntekter fra brukerne av tjenestene, og det er ikke tillatt å subsidiere annen kommunal drift med inntekter fra disse områdene.

En revidert plan for vann, avløp og miljø ble godkjent i 2020, og denne skal revideres i 2024/2025. Handlingsplanen basert på hovedplanen revideres årlig. For 2025 og årene fremover er det planlagt investeringer i forbindelse med sanering av en eternittledning i sentrum. Prosjektering og utarbeidelse av anbudsdokumenter forventes ferdigstilt innen november/desember 2024, slik at anbudet kan legges ut i 2025.

Mattilsynet gjennomførte tilsyn med vannverket og distribusjonsnettet i desember 2021. Tilsynet resulterte i fire avvik, som i hovedsak krever at vi øker lagringskapasiteten for drikkevann, etablerer en permanent reservevannløsning og forbedrer rutinene for drift og vedlikehold av ledningsnettet. I løpet av 2024 må en konkret plan utarbeides for hvordan og når vi skal tilfredsstille dagens krav. Dette vil bli innarbeidet i budsjettet for 2025 og videre.

For å oppfylle Mattilsynets krav og gjeldende forskrifter, må et nytt vanntårn etableres relativt raskt. Vi må også starte arbeidet med å sikre en fullverdig reservevannløsning, noe som innebærer vurdering av en ny råvannskilde med tilhørende rensesystem. Løsninger for dette vil bli konkretisert i løpet av november/desember 2024.

På avløpssiden er den største utfordringen innlekk fra defekte eller feilkoblede avløpsrør. Slike lekkasjer fører til at regnvann trenger inn i de kommunale rørledningene, noe som resulterer i unødvendig mye vann inn på renseanlegget ved nedbør. Dette påvirker renseprosessen negativt og øker driftskostnadene. Målet for 2025 er å intensivere arbeidet med å identifisere og reparere feil. Det vil også bli sendt ut pålegg om frakobling av taknedløp på alle boliger tilknyttet kommunale rørledninger. Selv om utfordringene kan løses på en bærekraftig måte, vil det kreve betydelige investeringer, noe som kan føre til en betydelig økning i de kommunale avgiftene.

Renovasjon omfatter innsamling av husholdningsavfall, drift av miljøstasjoner og gjennomføring av de populære «søppel-ukene», som vanligvis holdes vår og høst. Kommunen vurderer en omorganisering av renovasjonsordningen for å skille privatavfall fra næringsavfall. I 2024 ble det sett på muligheten for å etablere en miljøstasjon på Sommerro, hvor det kan mottas flere fraksjoner av avfall. Det ble også vurdert løsninger for mottak av næringsavfall, og det ble bevilget midler til å tilrettelegge for dette. I løpet av høsten 2024 vil containere fra miljøstasjonen ved Joker flyttes til Sommerro, hvor det også vil bli supplert med flere containere for å håndtere flere typer husholdningsavfall.

Videre utvidelser av anlegg og utstyr for en større mottaksordning er utsatt på grunn av kostnader.

Mål for perioden

Arbeidet med overvannsproblematikken videreføres, med mål om å redusere mengden fremmedvann som tilføres renseanleggene.

Vi fortsetter arbeidet med å finne gode løsninger for produksjon og distribusjon av drikkevann. Hovedfokus er å sikre pålitelige løsninger for reservevann og nødvann.

Eternittledningen i sentrum skiftes ut, noe som i stor grad vil redusere risikoen for ledningsbrudd på denne strekningen.

Vi oppdaterer kontinuerlig risikovurderinger, farekartlegginger og handlingsplaner for å sikre at vår vannforsyning tilfredsstiller gjeldende forskriftskrav.

Arbeidet med å etablere en ny avfallshåndteringsplass i kommunen fortsetter. Målet er å samle all avfallshåndtering på ett sted. Det er også ønskelig å utvide antall avfallsfraksjoner slik at man kan levere farlig avfall, EE-avfall, metall og lignende.

Nye tiltak

Innen vann og avløp planlegges utskifting av eternittledningen i sentrum. Dette tiltaket vil fjerne størsteparten av kommunens eternittledninger og utgjør en viktig del av utviklingen av det nye boområdet på Fladebygrenda. Ved omlegging av denne traseen fjernes de mest kritiske punktene på den gamle vannledningen i sentrum, inkludert bekkenkrysningen ved bensinstasjonen og noen kritiske kummer. I tillegg skal det etableres en ny pumpestasjon ved Hølen for å sikre tilstrekkelig kapasitet til videre utbygging av sentrum og det nye byggefeltet. Prosjekteringen av traseen forventes ferdigstilt i 2024.

Det planlegges også økt boligbygging på Bjørkebekk, noe som kan medføre et økt press på renseanlegget der. Derfor vil arbeidet med å fjerne fremmedvann i avløpsnettets videreføres, med særlig fokus på Bjørkebekk. DAIV vil bistå kommunen med lekkasjesøk i de delene av avløpsnettets som ikke tidligere er kartlagt.

For å ivareta forsyningssikkerheten må det vurderes om det er behov for et nytt vanntårn og en ny råvannskilde, eller om det bør etableres en reservevannsløsning i samarbeid med en av nabokommunene. Utredning av mulige løsninger pågår, og forslag forventes å legges frem ved årsskiftet.

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Vann, avløp og renovasjon	-3 716	-6 236	-6 236	-3 760	-3 263	-3 263	-3 263
Sum	-3 716	-6 236	-6 236	-3 760	-3 263	-3 263	-3 263

Fordeling på tjeneste (tabell)

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Byggesaksbehandling og eierseksjonering	-47	-16	-16	-309	-298	-298	-298
Produksjon av vann	1 464	1 778	1 778	2 330	2 330	2 330	2 330
Distribusjon av vann	-2 955	-4 181	-4 181	-4 239	-3 777	-3 777	-3 777
Avløpsrensing	3 556	3 392	3 392	4 423	4 441	4 441	4 441
Avløpsnett/innsamling av avløpsvann	-4 953	-6 980	-6 980	-5 684	-5 684	-5 684	-5 684
Tømming av slamavskillere, septiktanker o.l.	-246	-103	-103	-94	-92	-92	-92
Innsamling av husholdningsavfall	-378	-126	-126	-186	-182	-182	-182
Sum	-3 716	-6 236	-6 236	-3 760	-3 263	-3 263	-3 263

Kostra-analyse

	Aremark 2022	Aremark 2023	Marker	Rakkestad	Halden	Kostragruppe 14
Produktivitet						
Vann - Driftsutgifter per tilknyttet innbygger (kr/tilkn.innb) *)	3 339	3 065	2 768	1 083	1 037	
Vann - Gebyrinntekter per innbygger tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb) *)	5 613	5 985	3 586	1 458	2 730	
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (kr) *)	11 430	13 126	11 360	7 525	6 576	6 321
Kvalitet						
Estimert gjennomsnittsalder for kommunalt spillvannsnett med kjent alder (år)	26,0	27,0	30,0	30,0	24,0	
Renovasjon - Husholdningsavfall per innbygger (kommune)	487	309	308	322	496	0
Renovasjon - Levert til materialgjenvinning og biologisk behandling per innbygger (kommune)	167	75	135	120	183	0

*) Inflasjonsjustert med deflator

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2025	2026	2027	2028	Økonomiplan 2025-28
Nye blåsemaskiner til renseanlegget (prosess luft)	220	0	0	0	220
Prosjektering av reservevannsløsning	400	200	200	100	900
Rehabilitering pumpestasjoner	150	150	150	150	600
Sonemålere avløp	100	100	0	0	200
Tilpasse vann og avløp på Strømsfoss	600	300	300	300	1 500
Utskifting ledningsnett vann-eternittledning	3 900	3 900	3 900	3 800	15 500
Vann - jordklorid	1 500	0	0	0	1 500
Vann - rehabilitering kummer	100	100	100	0	300
Vann - sonemålere vann-nettet	150	0	0	0	150
Vann - vannledning over fylkesvegen	200	200	200	0	600
Vanntårn/høydebasseng	0	0	6 000	0	6 000
Sum investeringsprosjekter	7 320	4 950	10 850	4 350	27 470

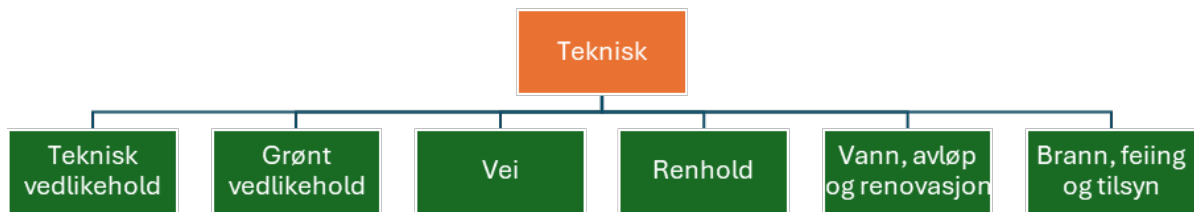
Brann og feiing

Tjenester og oppgaver

Tjenesteområdet yter tjenester innen:

- Brann og redning
- Brannforebyggende tilsyn etter §13
- Feiing og tilsyn av boliger

Organisering

Tjenesteområder

Tjenesteområdet omfatter lovpålagte oppgaver i henhold til Brann- og eksplosjonsvernloven. Dette inkluderer blant annet brannslukking, redning, helseoppdrag, akutt forurensning, samt feie- og tilsynstjenester. I tillegg gjennomføres brannforebyggende tilsyn på kommunens §13-bygg.

Tjenestene for feiing og tilsyn av bolighus, samt forebyggende tilsynstjenester, kjøpes i sin helhet fra Halden. Overordnet ledelse, inkludert brannsjef, er også kjøpt fra Halden, mens operativt personell og utstyr er lokalisert i Aremark.

Leder for kommunalteknikk har på vegne av kommunedirektøren løpende kontakt med brannsjefen i Halden. Aremark kommune har arbeidsgiveransvaret for alle ansatte i Aremark brannvesen og det økonomiske ansvaret for tjenestene. Feiegebyrene fastsettes og innkreves av Aremark kommune

Utviklingstrekk og rammebetingelser

Aremark brannvesen består av dyktige og engasjerte mannskaper som leverer svært gode tjenester og opprettholder et høyt faglig nivå. Rekrutteringen av yngre krefter er god, noe som bidrar positivt til gruppens dynamikk.

Brannvesenet har de siste årene gjennomgått en betydelig oppgradering av biler og utstyr. Vi har tatt i bruk en ny mannskapsbil (MAN), ny brannbåt og en ny fremskutt enhet (MB Sprinter). Dette sikrer at vi nå har moderne og effektivt utstyr for å møte fremtidens oppdrag. Unntaket er sambandsutstyret/nødnett-terminalene, hvor det er behov for utskifting av de håndholdte terminalene. Disse er nå så slitte at vi tidvis opplever dårlig dekning og redusert lydkvalitet. En annen utfordring vi vil få i tiden fremover, er krav om fullverdig løsning for ren og uren sone for våre mannskaper på brannstasjonen. Dette vil sannsynligvis bety en ombygging av garderøber, installasjon av ventilasjon og eksosavsug. Vi er varslet at det kan komme tilsyn på lokalene i løpet av 2025.

Aremark har et godt samarbeid med Halden, og dagens organisering fungerer bra. Samarbeidet mellom våre brannvesen gir positive effekter for begge parter, og det vurderes som hensiktsmessig å videreføre dette samarbeidet i sin nåværende form.

Nye tiltak

I 2024 fortsetter vi arbeidet med å finne bedre løsninger på internkontroll og loggføring av kompetanse på mannskapene. Her er det i løpet av året startet arbeidet med å få lagt dette inn i kommunens system Compilo.

Førerkort og kompetansebevis oppdateres fortløpende, slik at dette samsvarer med biler og utstyr vi har i dag. Dette vil kreve at det settes av noe mer penger til dette i årene fremover. Dokumentert opplæring er en svært viktig del av å ha gode og effektive mannskaper i brannvesenet.

Det vil i åren fremover være behov for å tilpasse brannstasjonens garderobe og dusj fasiliteter, slik at disse tilfredsstiller dagens krav HMS krav. Det er varslet tilsyn på lokalen i løpet av 2025 /2026.

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Brann og feiing	2 659	2 592	2 592	2 591	2 626	2 626	2 626
Sum	2 659	2 592	2 592	2 591	2 626	2 626	2 626

Fordeling på tjeneste (tabell)

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	5	0	0	7	7	7	7
Forebygging av branner og andre ulykker	34	-12	-12	-47	-47	-47	-47

Økonomiplan for 2025-2028

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Beredskap mot branner og andre ulykker	2 658	2 605	2 605	2 631	2 666	2 666	2 666
Sum	2 659	2 592	2 592	2 591	2 626	2 626	2 626

Kostra-analyse

	Aremark 2022	Aremark 2023	Marker	Rakkestad	Halden	Kostragruppe 14
Prioritet						
Antall utrykninger: sum utrykninger til branner og andre utrykninger pr. 1000 innbyggere	27,1	29,7	28,2	27,2	20,1	21,5
Brann- og ulykkesvern nettodriftsutgifterandel av totale utgifter (prosent)	1,9 %	2,4 %	1,8 %	1,5 %	2,0 %	2,2 %
Netto driftsutgifter til funksjon 338 pr. innbygger *)	-23	24	177	239	165	87
Netto driftsutgifter til funksjon 339 pr. innbygger *)	1 772	2 281	1 215	892	1 202	2 216
Kvalitet						
Årsgebyr for feiling og tilsyn - ekskl. mva. (kr) *)	512	490	452	408	490	564

*) Inflasjonsjustert med deflator

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

	Økonomiplan				Sum
	2025	2026	2027	2028	Økonomiplan 2025-28
Investeringsprosjekter					
Nye terminaler/radioer til brannvesenets ansatte	320	0	0	0	320
Prosjektering av tilpasning av brannstasjonen i forhold til ren og uren sone.	250	0	0	0	250
Sum	570	0	0	0	570
investeringsprosjekter					

Sentrale ansvar

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Sentrale ansvar	-129 737	-133 853	-133 853	-143 209	-144 068	-144 231	-144 231
Sum	-129 737	-133 853	-133 853	-143 209	-144 068	-144 231	-144 231

Fordeling på tjeneste (tabell)

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig	13	-25	-25	30	30	30	30
Konsesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft for videresalg	0	-70	-70	-70	-70	-70	-70
Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg	0	400	400	0	0	0	0
Skatt på inntekt og formue	-47 727	-50 022	-50 022	-55 428	-55 428	-55 428	-55 428
Statlige rammetilskudd og øvrige generelle statstilskudd	-73 752	-75 642	-75 642	-84 856	-84 183	-84 113	-84 113
Generelt statstilskudd vedrørende flyktninger m.v./komp for mva i inv.regnsk.	-8 538	-6 377	-6 377	-6 000	-5 737	-5 737	-5 737
Motpost avskrivninger	-9 817	-10 621	-10 621	-11 878	-12 538	-12 902	-12 902
Renter/utbytte og lån	7 401	10 559	10 559	10 529	11 600	12 230	12 230
Interne finansieringstransaksjoner	2 683	-2 055	-2 055	4 464	2 259	1 759	1 759
Sum	-129 737	-133 853	-133 853	-143 209	-144 068	-144 231	-144 231

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

	Økonomiplan				Sum
	2025	2026	2027	2028	Økonomiplan 2025-28
Investeringsprosjekter					
KLP-egenkapitalinnskudd	400	400	400	400	1 600
Sum investeringsprosjekter	400	400	400	400	1 600

Vedlegg

Kommunale gebyrer - Budsjet 2025

Aremark kommune beregner kommunale gebyrer i tråd med forskrift om beregning av selvkost.

Selvkost innebærer at ekstrakostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene.

En annen sentral begrensning i kommunens handlingsrom er at overskudd fradet enkelte år skal tilbak eføres til abonnentene eller brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene.

Dette betyr at hvis kommunen har bokført et overskudd som er eldre enn fire år, må dette brukes til å redusere gebyrene i det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2020 i sinhelhet være disponert innen 2025.

Utfordringer med selvkostbudsjettet

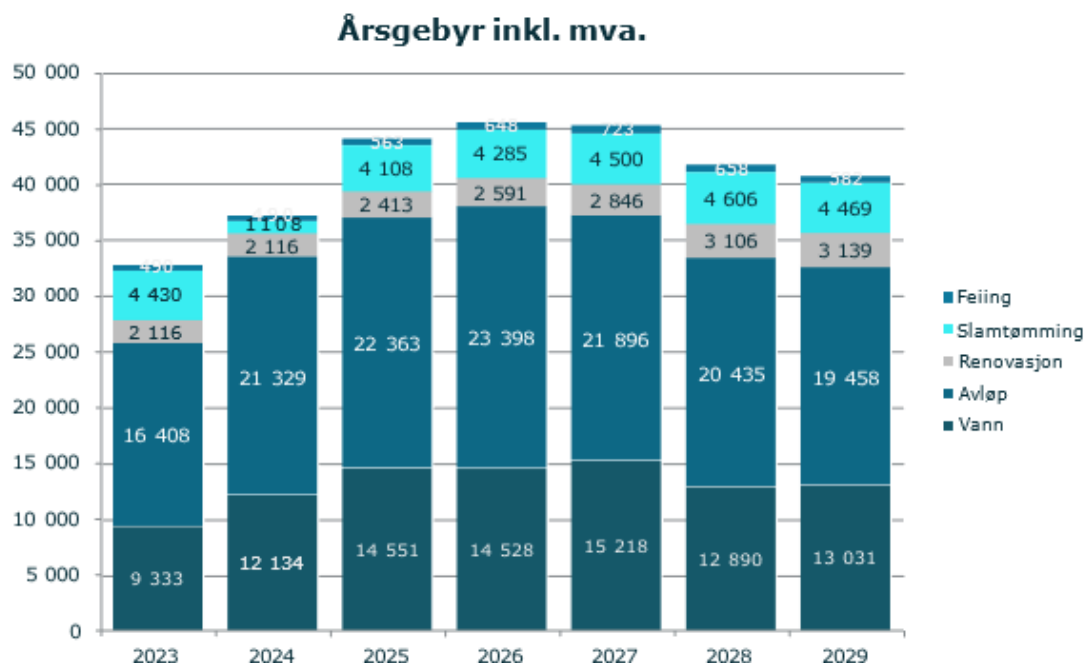
Det er en rekke faktorer som påvirker selvkostresultatet og som ligger utenfor kommunens kontroll. De viktigste faktorene er budsjettårets forventede kalkylerente (5-årig SWAP-rente + 1/2 %-poeng), kapasitetsbegrensninger ved gjennomføring av planlagte prosjekter, samt usikre utgifter og inntekter. I sum fører dette til at det er utfordrende å treffe med budsjettet.

Generelle forutsetninger

Kalkylerenten er anslått å bli 3,72% i 2025. Budsjettet er utarbeidet den 16. oktober 2024. Tallene for 2023 viser endelig etterkalkyle, tallene for 2024 er prognostiserte verdier, mens tallene for 2025 til 2028 er budsjett-/økonomiplan. Ved behov for ytterligere grunnlagstall og beregningsmetoder henvises det til kommunens selvkostmodell Momentum Selvkost Kommune.

Gebyrutvikling for vann, avløp, renovasjon, slamtømming og feiing

Fra 2024 til 2025 foreslås en samlet gebyrøkning på rundt 18,3 %, hvor slamtømming øker mest i prosent med 270,9 %. Avløp øker med 4,8 %. I perioden 2023 til 2028 øker samlet gebyr med kr 8 919, fra kr 32 776 i 2023 til kr 41 696 i 2028. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 4,9 %. Gebyreksempelene for vann og avløp er basert på et årlig vannforbruk på 200 kubikkmeter. Gebyrsatsene er inkl. mva. for gebyrområder hvor det er aktuelt.

Gebyrændring fra året før	2025	2026	2027	2028	2029
Vann	19,9 %	-0,2 %	4,7 %	-15,3 %	1,1 %
Avløp	4,8 %	4,6 %	-6,4 %	-6,7 %	-4,8 %
Renovasjon	14,0 %	7,4 %	9,8 %	9,1 %	1,0 %
Slamtømming	270,9 %	4,3 %	5,0 %	2,4 %	-3,0 %
Feiing	14,9 %	15,1 %	11,6 %	-9,0 %	-11,6 %
Samlet endring	18,3 %	3,3 %	-0,6 %	-7,7 %	-2,4 %

Aremark kommune benytter selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune til for- og etterkalkulasjon av kommunale gebyrer. Modellen benyttes for tiden av flere enn 300 norske kommuner og selskap.

Forslaget til gebyrsatser for 2025 er utarbeidet av Aremark kommune i samarbeid med Momentum by Visma som har mer enn 20 års erfaring med selvkostberegninger og - rådgivning og bred erfaring rundt alle problemstillinger knyttet til selvkost.

Vann - 2023 til 2029

Gebyrsatser - Vann 2023 til 2029

De samlede gebyrinntektene for vann i Aremark kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten.

Årsgebyret er todelt, bestående av et fastabonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. For 2025 er det beregnet at abonnementsgebyret bør settes til 4 084 kroner og forbruksgebyret bør settes til 52,34 kroner/m³ for å

dekke kommunens forventede kostnader. Det gir et samlet årsgebyr på 14 551 kroner for en standardabonnent med årlig vannforbruk på 200 m³.

Gebyrsatser, Vann (inkl. mva.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	3 050	3 701	4 084	4 078	3 173	3 595	3 541
Endring, abonnementsgebyr		21,4 %	10,3 %	-0,2 %	-22,2 %	13,3 %	-1,5 %
Forbruksgebyr (kr/m ³)	31,41	42,16	52,34	52,25	60,23	46,48	47,45
Endring, forbruksgebyr		34,2 %	24,1 %	-0,2 %	15,3 %	-22,8 %	2,1 %
Årsgebyr ved 200 m³ årligforbruk	9 333	12 134	14 551	14 528	15 218	12 890	13 031
Endring fra året før		30,0 %	19,9 %	-0,2 %	4,7 %	-15,3 %	1,1 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Vann

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for vann i Aremark kommune frem mot 2029.

Fra 2024 til 2025 forventes de totale kostnadene å reduseres med 0,80 %, hvorav kapitalkostnadene øker mest med omtrent 75 000

kroner. Kapitalkostnadene utgjør 42,74 % av de totale kostnadene og forventes å øke med 0,7 millioner kr fra 2025 til 2029 som følge av planlagte investeringer.

Selvkostoppstilling Vann

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
10*** Lønn	1 100	1 504	1 504	1 549	1 596	1 644	1 693
11*** Varer og tjenester	422	577	442	453	464	476	488
12*** Varer og tjenester	755	628	643	659	676	693	710

Økonomiplan for 2025-2028

13*** Tjenester som erstatter kommunal egenpro	50	175	179	184	188	193	198
Direkte driftsutgifter	2 327	2 884	2 769	2 846	2 924	3 005	3 089
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	894	895	1 006	1 089	1 143	1 347	1 352
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	1 196	1 197	1 160	1 218	1 393	1 527	1 479
Sum kapitalkostnader	2 091	2 091	2 166	2 308	2 536	2 874	2 831
Indirekte kostnader (drift og kapital)	129	130	133	137	140	144	148
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-32	0	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	4 515	5 104	5 068	5 290	5 601	6 023	6 068
Gebyrinntekter	4 794	5 801	6 853	6 822	6 638	6 046	6 069
<i>Herav tilknytningsgebyr</i>	<i>30</i>	<i>50</i>	<i>50</i>	<i>30</i>	<i>30</i>	<i>30</i>	<i>30</i>
Selvkostresultat	279	697	1 785	1 532	1 037	23	0
<i>Selvkost dekningsgrad i %</i>	<i>106,18 %</i>	<i>113,65 %</i>	<i>135,21 %</i>	<i>128,96 %</i>	<i>118,51 %</i>	<i>100,37 %</i>	<i>100,01 %</i>
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Selvkostfond 01.01	-4 766	-4 686	-4 170	-2 507	-1 040	-23	-0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	279	697	1 785	1 532	1 037	23	0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	-199	-180	-122	-65	-20	-0	-0
Selvkostfond 31.12	-4 686	-4 170	-2 507	-1 040	-23	-0	-0

Avløp - 2023 til 2029

Gebyrsetser - Avløp 2023 til 2029

De samlede gebyrinntektene for avløp i Aremark kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten.

Årsgebyret er todelt, bestående av et fastabonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. For 2025 er det beregnet at

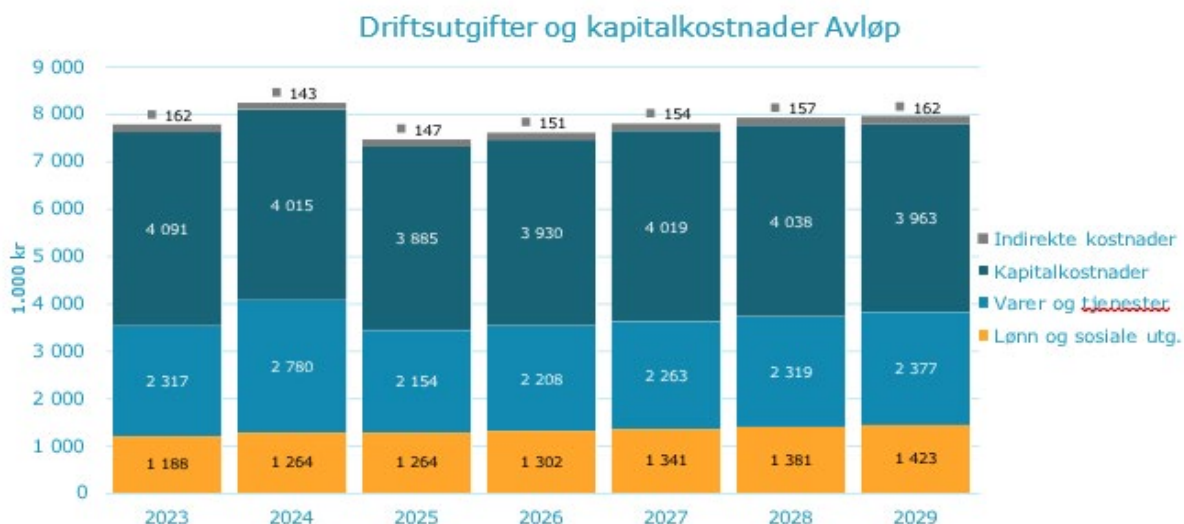
abonnementsgebyret bør settes til 5 893 kroner og forbruksgebyret bør settes til 82,35 kroner/m³ for å dekke kommunens forventede

kostnader. Det gir et samlet årsgebyr på 22 363 kroner for en standardabonnent med årlig vannforbruk på 200 m³.

Gebyrsetser, Avløp (inkl. mva.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	4 933	5 994	5 893	6 165	5 906	5 935	5 825
<i>Endring, abonnementsgebyr</i>		<i>21,5 %</i>	<i>-1,7 %</i>	<i>4,6 %</i>	<i>-4,2 %</i>	<i>0,5 %</i>	<i>-1,9 %</i>
Forbruksgebyr (kr/m ³)	57,38	76,68	82,35	86,16	79,95	72,50	68,16
<i>Endring, forbruksgebyr</i>		<i>33,6 %</i>	<i>7,4 %</i>	<i>4,6 %</i>	<i>-7,2 %</i>	<i>-9,3 %</i>	<i>-6,0 %</i>
Årsgebyr ved 200 m³ årlig forbruk	16 408	21 329	22 363	23 398	21 896	20 435	19 458
<i>Endring fra året før</i>		<i>30,0 %</i>	<i>4,8 %</i>	<i>4,6 %</i>	<i>-6,4 %</i>	<i>-6,7 %</i>	<i>-4,8 %</i>

Driftsutgifter og kapitalkostnader Avløp

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for avløp i Aremark kommune frem mot 2029.

Fra 2024 til 2025 forventes de totale kostnadene å reduseres med 9,38 %, hvorav indirekte kostnader øk er mest med omtrent 4 000 kroner. Kapitalkostnadene utgjør 52,15 % av de totale kostnadene og forventes å øke med 78 334 kr fra 2025 til 2029 som følge av planlagte investeringer.

Selvkostoppstilling Avløp

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
10*** Lønn	1 188	1 264	1 264	1 302	1 341	1 381	1 423
11*** Varer og tjenester	914	1 050	953	977	1 001	1 026	1 052
12*** Varer og tjenester	1 048	1 326	787	807	827	847	869
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenpro	354	404	414	424	435	446	457
14*** Overføringsutgifter	3	0	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	3 507	4 044	3 418	3 510	3 604	3 701	3 800
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	1 753	1 763	1 843	1 877	1 926	1 950	1 949
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	2 338	2 251	2 042	2 053	2 093	2 089	2 014
Sum kapitalkostnader	4 091	4 015	3 885	3 930	4 019	4 038	3 963
Indirekte kostnader (drift og kapital)	162	143	147	151	154	157	162
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-50	0	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	7 710	8 201	7 449	7 591	7 776	7 896	7 925
Gebyrinntekter	6 978	8 342	8 871	9 249	8 711	8 266	7 938
Herav tilknytningsgebyr	105	60	60	30	30	0	0
Selvkostresultat	-732	141	1 422	1 659	935	370	13
Selvkost dekningsgrad i %	90,51 %	101,71 %	119,09 %	121,85 %	112,02 %	104,68 %	100,17 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Selvkostfond 01.01	-3 242	-4 129	-4 157	-2 863	-1 280	-376	-13
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-732	141	1 422	1 659	935	370	13

Økonomiplan for 2025-2028

-/+ Kalkulert rentekostnad/- inntekt selvkostfond	-155	-169	-128	-75	-31	-7	-0
Selvkostfond 31.12	-4 129	-4 157	-2 863	-1 280	-376	-13	-0

Renovasjon - 2023 til 2029

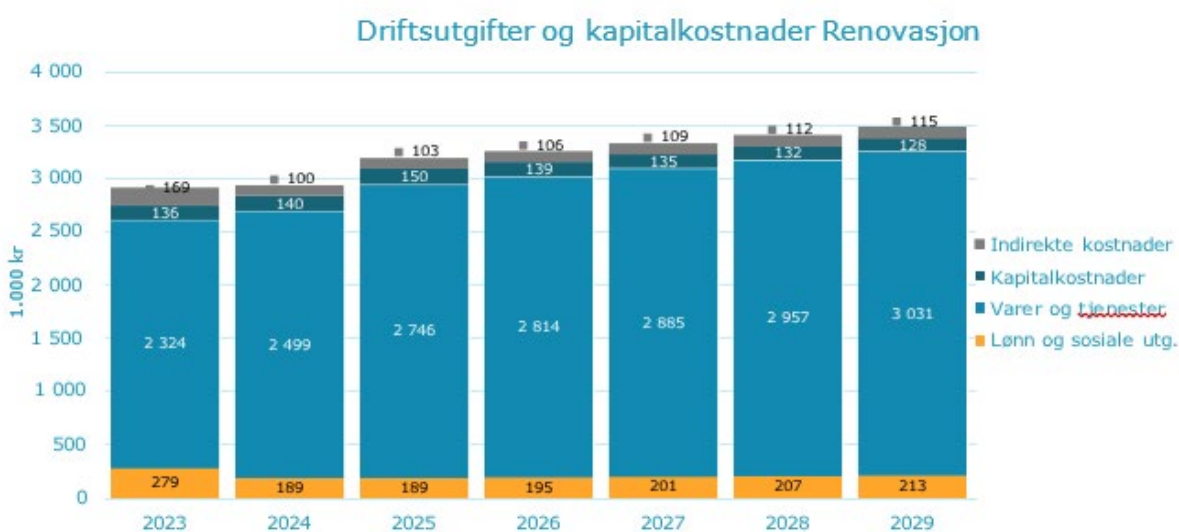
Gebyrsetter - Renovasjon 2023 til 2029

Gebyrinntektene for kommunens myndighetsoppgaver svinger normalten del, fordide avhenger av hv or mangeog hvilke typersaker kommunen får til behandling hvertår. Dekningsgraden viser hvor mye gebyrene dekker av kommunens kostnader på tjenesteområdet. For årene etter 2024 viser tabellen hvilke inntekter kommunen må ha for å oppnå vedtatt kostnadsdekning.

Driftsinntekter, Renovasjon (inkl. m va.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Driftsinntekter	2 342 755	2 341 845	2 701 013	2 917 485	3 222 958	3 536 125	3 593 307
Endring fra året før		0,0 %	15,3 %	8,0 %	10,5 %	9,7 %	1,6 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Renovasjon

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for renovasjon i Aremark kommune frem mot 2029.

Fra 2024 til 2025 forventes de totale kostnadene å øke med 9,07 %, hvorav utgifter til varer og tjenester øker mest med omtrent 246

Økonomiplan for 2025-2028

000 kroner. Kapitalkostnadene utgjør 4,72 % av de totale kostnadene og forventes å reduseres med 22 362 kr fra 2025 til 2029.

Selvkostoppstilling Renovasjon

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
10*** Lønn	279	189	189	195	201	207	213
11*** Varerog tjenester	41	42	43	44	45	46	47
12*** Varerog tjenester	8	8	8	8	8	8	8
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenpro	2 275	2 450	2 695	2 762	2 831	2 902	2 975
Direkte driftsutgifter	2 603	2 688	2 935	3 009	3 085	3 163	3 243
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	100	101	111	103	103	103	103
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	35	39	40	35	32	29	25
Sum kapitalkostnader	136	140	150	139	135	132	128
Indirekte kostnader (drift og kapital)	169	100	103	106	109	112	115
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2
Gebyrgrunnlag	2 905	2 926	3 186	3 252	3 327	3 405	3 484
Gebyrinntekter	2 340	2 340	2 699	2 916	3 221	3 534	3 591
Selvkostresultat	-565	-586	-487	-336	-106	129	107
<i>Selvkost dekningsgrad i %</i>	<i>80,56 %</i>	<i>79,96 %</i>	<i>84,72 %</i>	<i>89,67 %</i>	<i>96,81 %</i>	<i>103,80 %</i>	<i>103,07 %</i>
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Selvkostfond 01.01	1 736	1 234	687	216	-118	-230	-107
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-565	-586	-487	-336	-106	129	107
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	62	39	16	2	-6	-6	-2
Selvkostfond 31.12	1 234	687	216	-118	-230	-107	-2

Slamtømming - 2023 til 2029

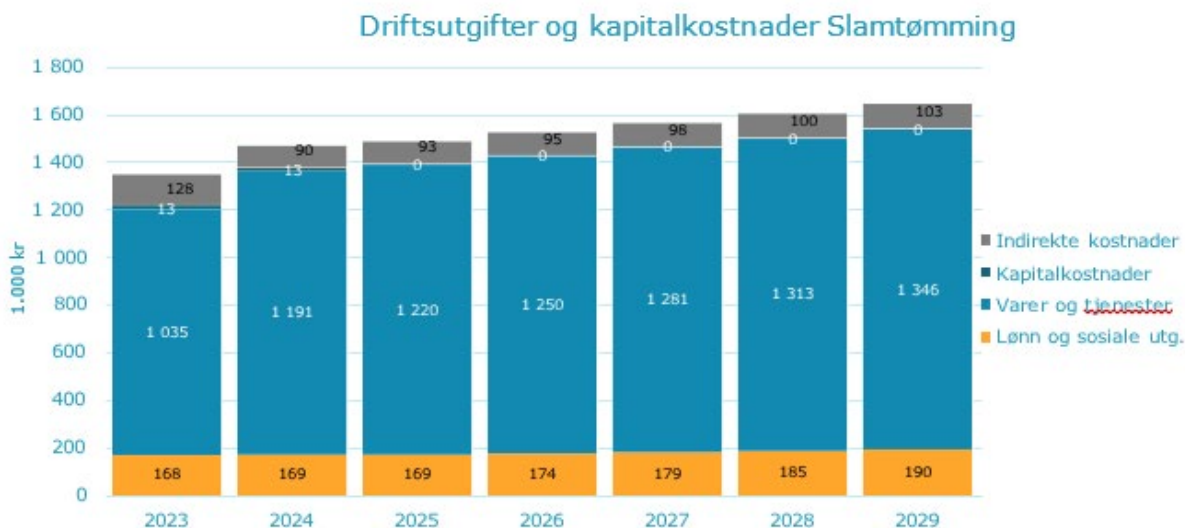
Gebyrsatser - Slamtømming 2023 til 2029

De samlede gebyrinntektene for slamtømming i Aremark kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. For 2025 er det beregnet at normalgebyret ("standardgebyret") for slamtømming bør settes til 4 108 kroner for å dekke kommunens forventede kostnader. Dette er en endring på 3 000 kroner fra 2024 til 2025. Normalgebyret som er vist i tabellen nedenfor er 143 Slamtømming 3 m3. Gebyret til den enkelte abonnent vil variere med abonnentkategori.

Gebyrsatser, Slamtømming (inkl. mva.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Normalgebyr (kr/vare)	4 430	1 108	4 108	4 285	4 500	4 606	4 469
<i>Endring fra året før</i>		<i>-75,0 %</i>	<i>270,9 %</i>	<i>4,3 %</i>	<i>5,0 %</i>	<i>2,4 %</i>	<i>-3,0 %</i>

Driftsutgifter og kapitalkostnader Slamtømming

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for slamtømming i Aremark kommune frem mot 2029.

Fra 2024 til 2025 forventes de totale kostnadene å øke med 1,15 %, hvorav utgifter til varer og tjenester øker mest med omtrent 28 000 kroner.

Selvkostoppstilling Slamtømming

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
10*** Lønn	168	169	169	174	179	185	190
11*** Varer og tjenester	106	55	55	56	58	59	61
12*** Varer og tjenester	23	16	17	17	17	18	18
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenpro	906	1 120	1 148	1 177	1 206	1 236	1 267
Direkte driftsutgifter	1 202	1 360	1 389	1 424	1 461	1 498	1 536
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	12	12	0	0	0	0	0
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	1	0	0	0	0	0	0
Sum kapitalkostnader	13	13	0	0	0	0	0
Indirekte kostnader (drift og kapital)	128	90	93	95	98	100	103
Gebyrgrunnlag	1 343	1 463	1 481	1 520	1 558	1 599	1 640
Gebyrinntekter	1 403	324	1 349	1 308	1 514	1 569	1 540
Selvkostresultat	60	-1 139	-132	-211	-44	-30	-100
<i>Selvkost dekningsgrad i %</i>	<i>104,47 %</i>	<i>22,15 %</i>	<i>91,10 %</i>	<i>86,10 %</i>	<i>97,17 %</i>	<i>98,15 %</i>	<i>93,90 %</i>

Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Selvkostfond 01.01	1 427	1 549	451	334	131	91	64
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	60	-1 139	-132	-211	-44	-30	-100
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	63	41	14	8	4	3	1
Selvkostfond 31.12	1 549	451	334	131	91	64	-35

Feiing - 2023 til 2029**Gebyrsatser - Feiing 2023 til 2029**

De samlede gebyrinntektene for feiing i Aremark kommune er ment å dekke allekostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. For 2025 er det beregnet at normalgebyret ("standardgebyret") for feiingbør settes til 563 kroner for å dekke kommunens forventede kostnader. Dette er en endring på 73 kroner fra 2024 til 2025. Normalgebyret som er vist i tabellen nedenfor er 100 Feieravgift.

Gebyret til den enkelte abonnent vil variere med abonnentkategori.

Gebyrsatser, Feiing (ekskl. mva.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Normalgebyr (kr/vare)	490	490	563	648	723	658	582
<i>Endring fra året før</i>		0,0 %	14,9 %	15,1 %	11,6 %	-9,0 %	-11,6 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Feiing

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for feiing i Aremark kommune fremmot 2029.

Økonomiplan for 2025-2028

Fra 2024 til 2025 forventes de totale kostnadene å reduseres med 1,49 %, hvorav utgifter til varer og tjenester øker mest med omtrent 2 000 kroner. Kapitalkostnadene utgjør 2,10 % av de totale kostnadene og forventes å reduseres med 1 832 kr fra 2025 til 2029.

Selvkostoppstilling Feiing

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
11*** Varerog tjenester	83	71	73	75	76	78	80
12*** Varerog tjenester	8	13	13	13	14	14	14
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenpro	643	662	662	662	662	662	662
Direkte driftsutgifter	734	745	747	750	752	754	756
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	12	25	13	13	13	13	13
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	4	5	4	4	3	3	2
Sum kapitalkostnader	16	30	17	16	16	15	15
Indirekte kostnader (drift og kapital)	38	35	36	38	39	40	41
Gebyrgrunnlag	789	811	801	803	806	809	812
Gebyrinntekter	701	702	808	932	1 042	950	842
Selvkostresultat	-88	-109	8	129	236	140	29
<i>Selvkost dekningsgrad i %</i>	<i>88,86 %</i>	<i>86,54 %</i>	<i>100,94 %</i>	<i>116,00 %</i>	<i>129,29 %</i>	<i>117,33 %</i>	<i>103,59 %</i>
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Selvkostfond 01.01	-265	-366	-493	-504	-392	-166	-29
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-88	-109	8	129	236	140	29
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	-13	-18	-18	-16	-10	-4	-1
Selvkostfond 31.12	-366	-493	-504	-392	-166	-29	-1

Reguleringsplaner - 2023 til 2029

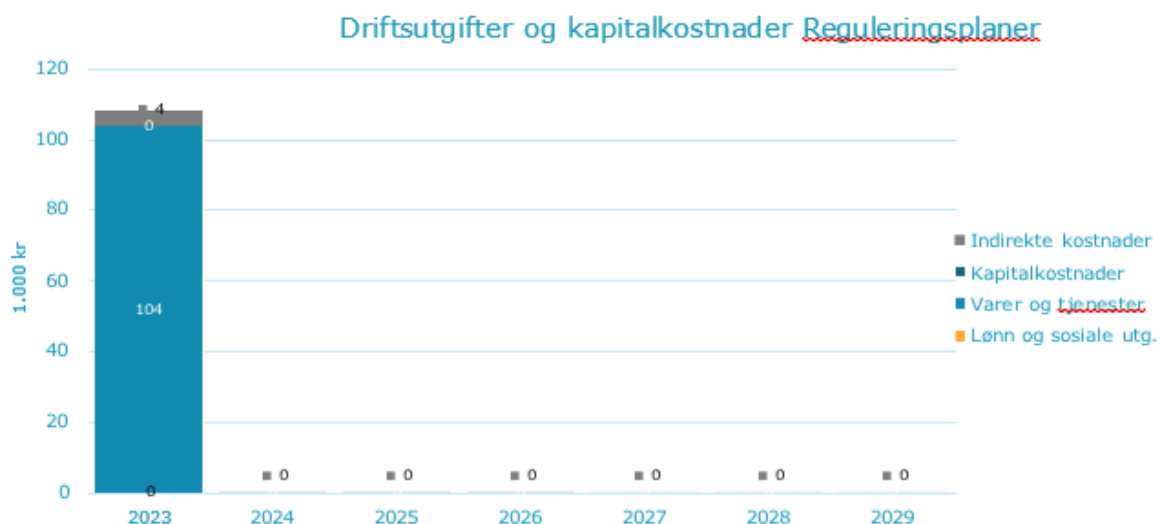
Gebyrsatser - Reguleringsplaner 2023 til 2029

Gebyrinntektene for kommunens myndighetsoppgaver svinger normalten del, fordide avhenger av hvor mangeog hvilke typersaker kommunen får til behandling hvertår. Dekningsgraden viser hvor mye gebyrene dekker av kommunens kostnader på tjenesteområdet. For årene etter 2024 viser tabellen hvilke inntekter kommunen må ha for å oppnå vedtatt kostnadsdekning.

Driftsinntekter, Reguleringsplaner (ekskl. mva.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Driftsinntekter	0	0	88	85	30	5	4
<i>Endring fra året før</i>				-3,5 %	-64,7 %	-84,8 %	-3,3 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Reguleringsplaner

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for reguleringsplaner i Aremark kommune frem mot 2029.

Fra 2024 til 2025 forventes de totale kostnadene å være uendret med 0,00 %, hvorav lønnsutgiftene øker mest med omtrent kroner.

Selvkostoppstilling Reguleringsplaner

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
11*** Varer og tjenester	104	0	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	104	0	0	0	0	0	0
Indirekte kostnader (drift og kapital)	4	0	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	108	0	0	0	0	0	0
Gebyrinntekter	0	0	0	0	0	0	0
<i>Subsidiering</i>	<i>108</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Selvkostresultat	-108	-0	0	0	0	0	0
<i>Selvkost dekningsgrad i %</i>	<i>0,00 %</i>	<i>0,00 %</i>	<i>100,00 %</i>	<i>100,00 %</i>	<i>100,00 %</i>	<i>100,00 %</i>	<i>100,00 %</i>
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Selvkostfond 01.01	0	0	0	0	0	0	0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	0	0	0	0	0	0	0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	0	0	0	0	0	0	0
Selvkostfond 31.12	0	0	0	0	0	0	0

Bygge- og delesaker - 2023 til 2029

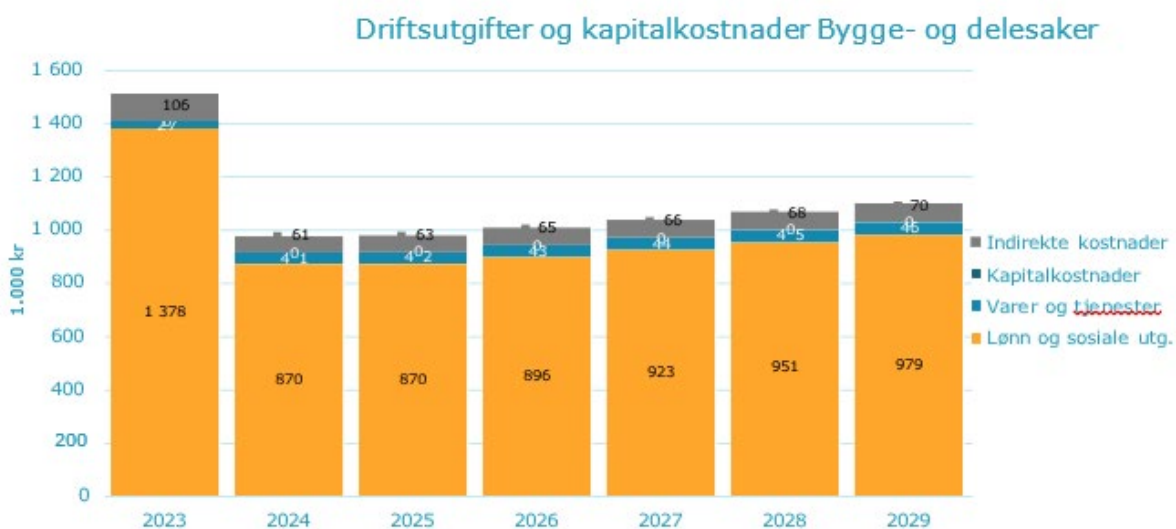
Gebyrsatser - Bygge- og delesaker 2023 til 2029

Gebyrinntektene for kommunens myndighetsoppgaver svinger normalten del, fordide avhenger av hv or mangeog hvilke typersaker kommunen får til behandling hvertår. Dekningsgraden viser hvor mye gebyrene dekker av kommunens kostnader på tjenesteområdet. For årene etter 2024 viser tabellen hvilke inntekter kommunen må ha for å oppnå vedtatt kostnadsdekning.

Driftsinntekter, Bygge- og delesaker (ekskl. mva.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Driftsinntekter	625 307	972 626	975 199	1 004 174	1 033 369	1 063 823	1 095 508
<i>Endring fra året før</i>		55,5 %	0,3 %	3,0 %	2,9 %	2,9 %	3,0 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Bygge- og delesaker

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for bygge- og delesaker i Aremark kommune frem mot 2029.

Fra 2024 til 2025 forventes de totale kostnadene å øke med 0,11 %, hvorav indirekte kostnader øker mest med omtrent 2 000 kroner.

Selvkostoppstilling Bygge- og delesaker

Økonomiplan for 2025-2028

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
10*** Lønn	1 378	870	870	896	923	951	979
11*** Varerog tjenester	22	35	36	37	38	39	40
12*** Varerog tjenester	5	6	6	6	7	7	7
Direkte driftsutgifter	1 406	911	912	939	967	996	1 026
Indirekte kostnader (drift og kapital)	106	61	63	65	66	68	70
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-114	0	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	1 397	972	975	1 004	1 033	1 064	1 096
Gebyrinntekter	511	973	975	1 004	1 033	1 064	1 096
Subsidiering	886	0	0	0	0	0	0
Selvkostresultat	-886	0	-0	-0	-0	-0	-0
Selvkost dekningsgrad i %	36,57 %	100,02 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Selvkostfond 01.01	0	0	0	0	0	0	0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	0	0	-0	-0	-0	-0	-0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	0	0	0	0	0	0	0
Selvkostfond 31.12	0	0	0	0	0	0	0

Oppmåling - 2023 til 2029

Gebyrsatser - Oppmåling 2023 til 2029

Gebyrinntektene for kommunens myndighetsoppgaver svinger normalten del, fordide avhenger av hv or mangeog hvilke typersaker kommunen får til behandling hvertår. Dekningsgraden viser hvor mye gebyrene dekker av kommunens kostnader på tjenesteområdet. For årene etter 2024 viser tabellen hvilke inntekter kommunen må ha for å oppnå vedtatt kostnadsdekning.

Driftsinntekter, Oppmåling (ekskl. mva.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Driftsinntekter	43 046	731 192	749 823	768 579	787 531	807 121	827 340
Endring fra året før		1598,6 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Oppmåling

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for oppmåling i Aremark kommune frem mot 2029.

Fra 2024 til 2025 forventes de totale kostnadene å øke med 2,50 %, hvorav utgifter til varer og tjenester øker mest med omtrent 18 000 kroner.

Selvkostoppstilling Oppmåling

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
10*** Lønn	26	0	0	0	0	0	0
11*** Varerog tjenester	102	122	125	128	131	135	138
12*** Varerog tjenester	409	474	485	498	510	523	536
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenpro	14	128	131	135	138	141	145
Direkte driftsutgifter	550	724	742	760	779	799	819
Indirekte kostnader (drift og kapital)	24	8	8	8	8	8	9
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-2	-7	-7	-8	-8	-8	-8
Gebyrgrunnlag	572	724	742	761	780	799	819
Gebyrinntekter	41	724	742	761	780	799	819
Subsidiering	531	0	0	0	0	0	0
Selvkostresultat	-531	-0	0	0	0	0	-0
Selvkost dekningsgrad i %	7,22 %	99,95 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Selvkostfond 01.01	0	0	0	0	0	0	0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	0	0	0	0	0	0	0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	0	0	0	0	0	0	0
Selvkostfond 31.12	0	0	0	0	0	0	0

Spredt avløp - 2023 til 2029

Gebyrstater - Spredt avløp 2023 til 2029

De samlede gebyrinntektene for spredt avløp

Aremark kommune er ment å dekke allekostnadene kommunen har ved å yte

tjenesten. For 2025er det beregnet at normalgebyret ("standardgebyret") forspredt avløp bør settes til 779 kronerfor å dekke

kommunens forventede kostnader. Detteer en endring på 190kroner fra 2024til 2025. Normalgebyret som er vist i tabellen nedenfor er Kontroll.

Gebyrsatser, Spredt avløp (ekskl. mva.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Normalgebyr (kr/vare)	664	589	779	761	789	819	992
Endring fra året før		-11,3 %	32,3 %	-2,3 %	3,7 %	3,8 %	21,1 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Spredt avløp

Diagrammet nedenfor viser denforventede utviklingen av kostnadene for spredt avløp i Aremark kommune fremmot 2029.

Fra 2024 til 2025 forventes de totale kostnadene å øke med 2638,65 %, hvorav utgifter til varer og tjenester øker mest med omtrent 320 000 kroner.

Selvkostoppstilling Spredt avløp

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
11*** Varerog tjenester	9	6	6	6	7	7	7
12*** Varerog tjenester	8	6	6	6	7	7	7
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenpro	0	0	320	328	336	345	353

Økonomiplan for 2025-2028

Direkte driftsutgifter	17	12	332	341	349	358	367
Indirekte kostnader (drift og kapital)	4	4	4	4	4	5	5
Gebyrgrunnlag	21	16	337	345	354	363	372
Gebyrinntekter	240	200	257	251	260	270	327
Selvkostresultat	219	184	-80	-94	-93	-92	-44
<i>Selvkost dekningsgrad i %</i>	<i>1133,79</i>	<i>1231,40</i>	<i>76,34</i>	<i>72,76</i>	<i>73,64</i>	<i>74,53</i>	<i>88,09</i>
	%	%	%	%	%	%	%
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Selvkostfond 01.01	-45	177	372	304	220	133	44
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	219	184	-80	-94	-93	-92	-44
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	3	11	12	10	7	3	1
Selvkostfond 31.12	177	372	304	220	133	44	1

Budsjett 2025

2025	Vann	Avløp
Gebyrinntekter	6 852 726	8 871 4
Øvrige driftsinntekter	0	
Driftsinntekter	6 852 726	8 871 4
Direkte driftsutgifter	2 768 776	3 417 8
Avskrivningskostnad	1 005 640	1 842 9
Kalkulatorisk rente (3,716 %)	1 160 379	2 041 8
Indirekte driftsutgifter (netto)	131 390	143 8
Indirekte avskrivningskostnad	1 801	2 5
Indirekte kalkulatorisk rente (3,716 %)	140	2
Driftskostnader	5 068 126	7 449 2
Resultat	1 784 601	1 422 2
Selvkostgrad (%)	100,0 %	100,0
"Bidrag" til administrasjon og låneutgifter etter ev. subsidiering	2 299 350	4 031 4
Selvkostfond 01.01	0	
- Bruk av selvkostfond	0	
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond (3,716 %)	0	
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente)	0	
Fremførbart underskudd 01.01	-4 169 821	-4 157 1
+ Inndekning av fremførbart underskudd	1 784 601	1 422 2
- Kalkulert rentekostnad selvkostfond (3,716 %)	-121 793	-128 0
Fremførbart underskudd 31.12 (inkl. rente)	-2 507 013	-2 862 9
Gebyrinntekter	6 852 726	8 871 4
Gebyrgrunnlag ekskl. ev. subsidiering og fond	5 068 126	7 449 2
Finansiell dekningsgrad (%)	135,2 %	119,1
Normalgebyr	Vann	Avløp
Normalgebyr eksklusiv mva.	11 641	17 8
Normalgebyr inklusiv mva.	14 551	22 3
Endring fra 2023	55,9 %	36,3
Endring fra 2024	19,9 %	4,8

Politiske spørsmål og svar

Politiske spørsmål og svar

I teksten under vil du finne spørsmål til budsjettet fremmet av politikerne i kommunestyret. Svarene vil bli lagt ut etter hvert som de er ferdig formulerte og avklart.

Spørsmålstiller	Partinavn	Status
Håkon Tolsby	SP	Publisert

Ønsker en forklaring av posten *Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg: 1 117*.

- Svar: Dette er driftskostnader knyttet til frivillighetssentralen, som blant annet omfatter bruktstua, ungdomsklubben og andre kulturaktiviteter. Økningen i denne posten skyldes lønnsjusteringer, ettersom 20 % av bibliotekar Kathrines stilling er flyttet fra frivillighetssentralen til kultur. Hun har en 80 % stilling på biblioteket og 20 % stilling på kultur. Tidligere ble denne delen av stillingen flyttet til frivillighetssentralen i en periode da det kun var hun og jeg som drev frivillighetssentralen. Etter at vi feilaktig fortsatte å føre denne 20 % stillingen på frivillighetssentralen, ble det ikke endret da vi ansatte en annen person i en 100 % stilling. Nå som frivillighetssentralen skal tilbakeføres til helse, har jeg derfor justert hennes 20 % stilling tilbake til kultur.

Spørsmålstiller	Partinavn	Status
Håkon Tolsby	SP	Publisert

Forklaring av posten *Kommunal næringsvirksomhet: 60*.

- Svar: Dette gjelder Strømsfosskiosken. Det skulle imidlertid ikke ha vært oppført noe beløp her, da det er en lønnspost som feilaktig er ført på denne funksjonen.

Spørsmålstiller	Partinavn	Status
Håkon Tolby	SP	Publisert

Hva har vært utbetalt i tilskudd under ordningen "Toppfinansiering for lag og foreninger" i 2023 og 2024, og til hvem?

- Svar:
Utbetalinger i 2023: Totalt kr 125 000,-
 - Kvernmoen leirsted: kr 100 000,- til prosjekt med tilkobling av vann og avløp, samt bygging av nytt toalett/sanitæranlegg.
 - Aremark historielag: kr 25 000,- til dekning av egenandel for oppgradering av det elektriske anlegget på Arestad.

Utbetalinger i 2024: Totalt kr 70 000,-

- Aremark historielag: kr 20 000,- til dekning av egenandel for nytt kjøkken på Arestad.
- NMK Aremark: kr 50 000,- til dekning av egenandel for ny asfalt.

Ekstra tilskudd i 2022:

- Aremark historielag mottok også kr 27 009,- i toppfinansiering for restaurering av låven på Aremark bygdetun

Spørsmålstiller	Partinavn	Status
Håkon Tolsby	SP	Publisert

Er det regnet med leieinntekter for de nye kommunale boligene i budsjettet? Hva vil eventuelt leieinntekter utgjøre i 2025?

- Svar: Nei, leieinntekter for de nye kommunale boligene er ikke lagt inn i budsjettet. Utgifter til kommunale avgifter, vedlikehold og lignende er heller ikke inkludert, da dette avhenger av når boligene ferdigstilles og når vi eventuelt får leietakere på plass.

Spørsmålstiller	Partinavn	Status
-----------------	-----------	--------

Håkon Tolsby	SP	Publisert
--------------	----	-----------

Skal det investeres i nødstrømsaggregat både til sykehjemmet og fjernvarmeanlegget?

- Svar: I budsjettforslaget er det opprinnelig inkludert strømaggregater til både sykehjemmet og rådhuset. Begge aggregatene er planlagt som mobile enheter, slik at de kan flyttes til bygg eller installasjoner som vurderes å ha størst behov for strøm i en krisesituasjon. Eksempler på slike installasjoner kan være vannverk, renseanlegg, fjernvarmeanlegg og skoler.

Når det gjelder fjernvarmeanlegget, har vi sendt en forespørsel til eierne om å vurdere installasjon av et permanent aggregat, men dette er ennå ikke avklart. Vi vil følge opp dette videre, og eventuelle beslutninger om permanent aggregat vil bli tatt når mer informasjon foreligger.

Spørsmålstiller	Partinavn	Status
Per Ivar Thomasrud	SP	Publisert

Hvordan finansierer Aremark kommune sitt tilbud om krisesenter for sine innbyggere? Finner vi utgiftene i budsjettforslaget?

Svar: Vi kjøper krisesenterplasser i Sarpsborg og betaler for bruk

- Svar: Aremark kommune kjøper krisesentertjenester av Sarpsborg kommune ved behov. Kommunen betaler kun for faktisk bruk av tjenestene, og vi bidrar ikke til den generelle driften av krisesenteret.

Bakgrunnen for denne løsningen er at tjenesten brukes svært sjelden, men den er alltid tilgjengelig for innbyggerne i Aremark når behovet oppstår.

Spørsmålstiller	Partinavn	Status
Per Ivar Thomasrud	SP	Publisert

Kommunen skal satse på tidlig innsats innen «barns psykiske helse». Pengene brukes fra fond som er midler mottatt som tilskudd fra Helsedirektoratet.

- Svar: Aremark kommune har prioritert satsingen på tidlig innsats innen «barns psykiske helse». Det arbeides for tiden med å utarbeide prosedyrer og retningslinjer for hvordan dette skal implementeres i kommunen.

Vi har mottatt øremerkede midler fra Helsedirektoratet som skal brukes til å styrke skolehelsetjenesten og arbeidet med «barns psykiske helse». Midlene er spesielt øremerket lønn, og vi planlegger å utlyse en prosjektstilling for dette arbeidet.

Da det foreløpig er usikkert om vi kan videreføre satsingen økonomisk etter prosjektperioden, vil kommunen søke om ytterligere midler for å kunne fortsette arbeidet fremover.

Spørsmålstiller	Partinavn	Status
Håkon Tolsby	SP	Publisert

Har Aremark kommune vært i dialog med Husbanken om finansiering av rehabilitering av kjøkken spesielt, og en langsiktig plan for rehabilitering av sykehjem og omsorgsboliger generelt? Får vi tilskudd til dette?

- Svar: Aremark kommune har vært i dialog med Husbanken om dette temaet, men det er foreløpig ikke sendt inn en konkret søknad om tilskudd. Husbanken kan gi inntil 45 % tilskudd av anleggskostnadene, forutsatt at visse krav oppfylles.

For å kunne søke om tilskudd må kommunen ha en helhetlig og langsiktig plan som dokumenterer behovet for rehabilitering. Det vil derfor være hensiktsmessig å sende inn en søknad så snart et skisseprosjekt er utarbeidet. Dette prosjektet må gi et estimat over de totale anleggskostnadene for de planlagte tiltakene ved sykehjemmet.

Forutsetninger for tilskudd:

1. Kommunen må gjennomføre helhetlige, kunnskapsbaserte og langsiktige behovsvurderinger for tiltakene det søkes om.
2. Prosjektene må være innarbeidet i kommunens årsbudsjett eller fireårige økonomiplan.
3. Kommunen må kunne dokumentere et reelt behov for omsorgsplassene, i tråd med formålet for ordningen.

Spørsmålstiller	Partinavn	Status
Per Ivar Thomasrud	SP	Publisert

Vil tilbudet om toppfinansiering av prosjekter for lag og foreninger i kommunen bli videreført i 2025? Dette er en god ordning som betyr mye for at lag og foreninger skal kunne gjennomføre kostbare prosjekter og lettere kunne søke finansiering andre steder.

- Svar: Tilbudet om toppfinansiering for lag og foreninger er ikke lagt inn i budsjettforslaget for 2025. Midlene til denne ordningen ble tidligere funnet av politikerne, og det er opp til kommunestyret å avgjøre om dette skal prioriteres videre i 2025.

Spørsmålstillier	Partinavn	Status
Per Ivar Thomasrud	SP	Publisert

Vil det bli avsatt midler i budsjettet til å gjennomføre ordningen med Fritidskort i 2025?

- Svar: Ordningen med Fritidskort er ikke avsatt midler til i budsjettforslaget for 2025. Helseesykepleieren og frivilligsentralen har sendt en søknad om midler til fritidskort gjennom Bufdir, men vi har ikke lagt inn noen kommunal finansiering av dette i budsjettet.

Spørsmålstillier	Partinavn	Status
Martin Engeset	H	Publisert

Kommunedirektøren presenterte sitt budsjettforslag på Furulund torsdag 7. november. Bare noen dager i forveien, nærmere bestemt 1. november, la regjeringen frem en tilleggsproposisjon til sitt eget statsbudsjett og begrunnet det med følgende:

«Den økonomiske situasjonen i 2024 ser ut til å bli meir krevjande for kommunesektoren enn opphavelag lagt til grunn.» og videre at «Utover hausten har regjeringa fått informasjon som tilseier at situasjonen i 2024 er meir alvorleg enn det som var kjent då talgrunnlaget for statsbudsjettet for 2025 vart utarbeidd.»

Her legger regjeringen frem forslag om en styrking av kommunenes økonomi i 2024 med 4,3 mrd. kroner (nysalderingen) og med et tilsvarende beløp i økning av kommunenes frie inntekter for 2025. De økte rammene for 2024 og 2025 forutsettes fordelt på kommunene med et likt kronebeløp per innbygger.

Ligger disse ekstraordinære inntektene innbakt i kommunedirektørens budsjettforslag? Hvis ikke: Hva blir de konkrete økonomiske virkningene for Aremark kommune i 2024 og 2025? Hvordan anbefaler kommunedirektøren at disse ekstramidlene bør håndteres i forbindelse med de folkevalgtes budsjettbehandling i formannskap og kommunestyre?

- Svar: Ja, de ekstraordinære inntektene som følge av den nyeste prognosemodellen (KS), datert 4. november 2024, er tatt inn i kommunedirektørens budsjettforslag. Imidlertid ble det ved en inkurie lagt inn 46 000 kroner for lite i budsjettet, men dette vil bli korrigert i den endelige versjonen.

For 2025 utgjør de ekstra inntektene 1,095 millioner kroner, som er knyttet til tilleggsproposisjonen til statsbudsjettet. For 2024 er den økte inntekten 1,053 millioner kroner.

Når det gjelder hvordan disse midlene bør håndteres i forbindelse med budsjettbehandlingen i formannskap og kommunestyre, vil kommunedirektøren anbefale at de ekstra inntektene benyttes til å styrke kommunens økonomiske buffer, spesielt med tanke på den mer krevende økonomiske situasjonen som er ventet i 2024 og 2025. Dette vil bidra til å sikre fortsatt god tjenesteproduksjon og fleksibilitet i møte med uforutsette økonomiske utfordringer.

På side 10 i budsjettforslaget skriver kommunedirektøren:

«Selv om det legges opp til en liten reell vekst i de statlige overføringene for 2025, vil administrasjonen ikke kunne levere i den grad man har gjort fram til nå, på nye politiske initiativ. Det vil derfor fortsatt være kommunedirektørens overordnende mål i størst mulig grad å forholde seg til det som allerede er politisk bestilt – og å levere på dette.»

Aremark Høyre er i tvil om hva kommunedirektøren egentlig mener med dette og ber om en utdypning av hva dette egentlig innebærer. For vår del vil vi forbeholde oss retten til å ta de politiske initiativ vi mener er nødvendig og forutsetter at de initiativ som munner ut i vedtak og politiske bestillinger blir fulgt opp og gjennomført.

- Svar: Formuleringen på side 10 av budsjettforslaget er ment å understreke at dagens tilbud og tjenester skal opprettholdes innenfor de eksisterende ressursrammene. Det er imidlertid viktig å presisere at det i dette budsjettforslaget ikke er lagt inn rom for oppbemanninger eller større politiske initiativ som krever betydelige nye ressurser.

Dette betyr at:

- Kommunedirektøren prioriterer å levere på eksisterende vedtak og politiske bestillinger, men har ikke forutsatt noen kapasitetsøkning i administrasjonen for å håndtere ytterligere oppgaver.
 - Eventuelle nye initiativ eller større satsinger vil kreve en vurdering av hvilke prioriteringer som må endres, eller om det er behov for tilleggsbevilgninger.
-

Kommunestyret og de folkevalgte er arbeidsgivere for kommunens ansatte. I kapittelet «Administrative fokusområder» på side 10 omtales ledelse, personal og organisasjonsutvikling.

I tilknytning til det som står beskrevet her har vi følgende spørsmål:

1. Hvordan kommuniserer ledere i Aremark kommune informasjon ut i sin organisasjon?
 2. Hvordan involveres personalet i planer og utviklingen av sin egen arbeidsplass?
- Svar: I Aremark kommune er vi opptatt av å opprettholde et godt samarbeid mellom ledere og ansatte. En gang i måneden møter kommunedirektøren og HR de tillitsvalgte og hovedverneombudet for å videreformidle viktig informasjon om hva som skjer i kommunen og organisasjonen. Møtene gir også de tillitsvalgte mulighet til å komme med innspill og gi tilbakemelding på situasjonen ute blant medarbeiderne.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) møtes minst fire ganger årlig, og består av fire representanter fra arbeidsgiver, fire representanter fra arbeidstaker, samt bedriftshelsetjenesten og HR. I disse møtene orienteres det om blant annet sykefravær og HMS-avvik, og det er nylig satt som mål å styrke dialogen om arbeidsmiljøet på de ulike arbeidsplassene.

I tillegg gjennomfører avdelingene for pleie og omsorg, skole og barnehage regelmessige medarbeider- og personalmøter. På disse møtene diskuteres forhold og endringer som kan påvirke de ansatte, og det gis rom for innspill og synspunkter. HR arbeider også med å utvikle en overordnet plan

for hvordan HMS skal følges opp på en konsekvent måte i hele kommunen. Denne planen er snart ferdig, og det er planlagt et møte med de tillitsvalgte før den rulles ut til lederne.

Når viktig informasjon skal formidles til alle ansatte i kommunen, benyttes e-post som kommunikasjonskanal.

Selv om vi har gjort mye for å sikre god kommunikasjon og involvering, er det fortsatt rom for forbedringer. Dette er imidlertid hvordan vi arbeider med disse spørsmålene i dag

Skatteinntekter: Svært mange kommuner varsler i disse dager om svikt i sine skatteinntekter. Regjeringen skriver i sin tilleggsproposisjon til Stortinget at:

«Oppdaterte beregninger tilseier no ein skattesvikt på 5-7 mrd. kroner i 2024.»

Og:

«Samstundes var det i nasjonalbudsjettet for 2025 anslått at skatteinntektene ville bli 2,5 mrd. kroner lågare enn tidlegare lagt til grunn.»

Kommunedirektøren legger i sitt budsjettforslag til grunn at inntektene fra inntekts- og formuesskatt vil øke fra 43,5 mill. kroner i 2024 til 48,9 mill. kroner i 2025. Det er en vekst på 12,4 %. Føler kommunedirektøren seg trygg på at dette er realistisk?

- Svar: Tallene for inntekts- og formuesskatt i Aremark kommune er hentet fra KS sin prognosemodell, som gir et forventet beløp på 48,9 millioner kroner i 2025. Denne prognosemodellen er den beste tilgjengelige metoden for å anslå skatteinntektene, og den er basert på de nyeste oppdaterte beregningene for kommunens økonomi.

Under investeringsbudsjettet på s. 16, kapittelet om *Jord, skog-, plan- miljø- og viltforvaltning* er det ført opp et forslag om å bevilge kr 750.000 til Brygge Tolsby. Hvorfor skal Aremark kommune finansiere bryggen på Tolsby? Er det kommunal eiendom?

- Svar: Bevilgningen på 750.000 kroner til Bryggen på Tolsby er nødvendig for å sikre vedlikehold av bryggen som er en del av friområdet og båtutsettet kommunen har ved Stora Lee. Bryggen ble opprinnelig bygget av kommunen, og selv om grunneier har bidratt med vedlikehold i årenes løp, kreves det nå et større arbeid for å opprettholde bryggen i forsvarlig stand.

Bryggen det er snakk om er den store trebryggen som benyttes av allmennheten i tilknytning til båtutsettet, ikke de mindre bryggene med båtplasser.

Hovedutfordringen med bryggen er at grunnen under den siger ut i vassdraget, noe som har ført til at fundamentene har begynt å glir, og det har oppstått svikt og farlige glipper i overflaten. Dette utgjør en risiko for sikkerheten, og derfor er det nødvendig å investere i vedlikehold for å sikre bryggens funksjon og trygghet for brukerne.

Bryggen er på kommunal eiendom, og vedlikeholdet er en nødvendig investering for å opprettholde sikkerheten og tilgjengeligheten til dette populære friluftsområdet.

Under investeringsbudsjettet på s. 17, kapittelet om *Teknikk* er det ført opp et forslag om å bevilge kr 900.000 til Bryggeanlegg Fladebygrenda Tolsby. Hvilken brygge er dette? Hvorfor skal Aremark kommune finansiere brygge her? Er det kommunal eiendom?

- Svar: Formålet med tiltaket er å øke tilgjengeligheten til vassdraget for både innbyggere og besøkende, samtidig som det legger til rette for inntektsmuligheter gjennom utleie av betalte båtplasser. Bryggen er derfor designet for å kunne finansiere seg selv på sikt.

I tillegg vurderes det å tilrettelegge for fylling av drivstoff ved bryggen, noe som vil bli driftet av en kommersiell aktør. Dette vil være et nytt tilbud i denne delen av vassdraget og kan bidra til å styrke tiltrekningskraften for området.

Under investeringsbudsjettet på s. 17 er det ført opp et forslag om å bevilge kr 2.000.000 til Nytt Rådhus. Hva tenkes disse midlene konkret å gå til? Hva bygger dette på, og er beløpet realistisk?

- Svar: Beløpet på 2 millioner kroner i investeringsbudsjettet er et foreløpig overslag. Midlene er knyttet til planlagt ombygging og tilpasning av nye lokaler for Marker Sparebank og tilpasning av kommunens egne lokaler. Arbeidet med å utarbeide et anbudsgrunnlag for dette pågår, og forventet pris for byggingen av de nye banklokalene vil sannsynligvis være klart i løpet av januar.

I tillegg er deler av beløpet satt av til flytting og oppgradering av kommunens IT-utstyr, som i dag er plassert i kjelleren på rådhuset. Dette inkluderer svitsjer, servere og bredbåndsstyring, som ikke kan flyttes uten nødvendige oppgraderinger. Flyttingen er en viktig del av tiltakene for å sikre driftssikkerheten til kommunens IT-infrastruktur i nye lokaler.

Beløpet er estimert ut fra foreløpige behov og kjente kostnader, og justeringer kan bli nødvendig etter at anbudsprosessen er ferdigstilt.

Nødstrømsaggregat er ført opp med kr 1.875.000. Til hvilken bygningsmasse er dette aggregatet tenkt å installeres i?

- Svar: Nødstrømsaggregatene som er foreslått i budsjettet er en viktig del av kommunens kriseberedskap. Planen er å investere i to mobile aggregater:
 1. Ett større aggregat vil være prioritert for sykehjemmet og vil kunne drifte nødvendige funksjoner ved vannverket under strømbrudd.
 2. Ett mindre aggregat vil kunne brukes på rådhuset for å opprettholde drift av kritiske datasystemer og møterom for kriseledelse under alvorlige hendelser.

I tillegg vil en del av kostnadene gå til tilpasning av hovedtavlene på de respektive byggene, slik at aggregatene enkelt kan kobles til av kommunens egne mannskaper uten behov for elektriker.

Denne investeringen har også blitt sterkt anbefalt av Mattilsynet i forbindelse med et tilsyn kommunen hadde tidligere i november. Aggregatene er avgjørende for å sikre kontinuitet i kommunens tjenester under kriser og strømbrydd, spesielt innen helse og vannforsyning.

Utvikling Sommero 2 er ført opp med kr 1,5 mill i 2025 og med kr 0,5 mill i 2026. Følger det med noen penger fra NND her?

- Svar: I 2025 er det ett tilskudd på 1 mill. For 2026 har vi ikke oversikt over om det kommer inn noe tilskudd.
-

På s. 25 foreslås utgiftene til politisk styring og sentraladministrasjonen å økes med hele 2,2 mill. kr. (+13 %). Hva består denne økningen helt konkret av?

- Svar: Budsjettet for 2025 er satt opp med referanse til budsjett og regnskap for 2024, 2023 og 2022, med mål om å lage et realistisk budsjett. Økningen på 2,2 mill. kr er knyttet til flere faktorer: en økning i tilskudd til menighetsrådet, økte kostnader som følge av neste års lønnsoppgjør for kommunen, samt økte kostnader for kjøp av tjenester fra Østfold Arkivselvskap og andre leverandører. Videre har vi sett at lønns- og pensjonskostnader har vært høyere enn tidligere budsjetter, og derfor har vi justert disse i budsjettet for 2025. Pensjonskostnadene forventes også å øke i 2025 sammenlignet med 2024.
-

På s. 25 foreslås utgiftene til Pleie og omsorg å økes med om lag 2,5 mill. kr (+5,3 %). Hva består denne økningen helt konkret av?

- Svar: Økningen på 2,5 mill. kr innen pleie og omsorg er primært relatert til lønnskostnader. Budsjettet for 2025 er satt opp med referanse til budsjett og regnskap for 2024, 2023 og 2022, og vi har som mål å lage et realistisk budsjett. Lønn- og pensjonskostnadene har vært høyere enn tidligere budsjetter, og derfor har vi justert dette i budsjettet for 2025. Økningen i lønnskostnader er dels knyttet til økte pensjonskostnader, men også til behovet for økt bemanning. Dette skyldes en økning i antall tjenestebrukere som krever mer ressurskrevende tjenester, samt pålegg fra Statsforvalteren som innebærer økt behov for tilstedeværelse. Denne økningen vil ikke bli dekket gjennom refusjon.
-

Aremark Ungdomsklubb (s. 38): Er det ingen koordinator (slik det var tidligere) på ungdomsklubben?

- Svar: Vi har aldri hatt en koordinatorstilling for ungdomsklubben i Aremark. Frem til og med 2020 hadde vi en leder for ungdomsklubben, men klubben ble lagt ned samme år.

Høsten 2021 opprettet vi en midlertidig stilling som prosjektleder for *Levende Aremark*. Denne stillingen ble gjort fast i februar 2022. Leder for *Levende Aremark* koordinerer i dag et ungdomstilbud som baseres på frivillig innsats. Tilbudet inkluderer enkelte klubbkvelder, gratis aktiviteter og ulike workshops for ungdom.

Stillingen som leder for *Levende Aremark* er organisatorisk plassert under Frivilligsentralen, og lønnsmidlene dekkes av Frivilligsentralens budsjett.

Vi er også glade for å informere om at *Levende Aremark* nylig har mottatt 200 000 kroner fra Gjensidigestiftelsen. Disse midlene skal brukes til å finansiere aktiviteter for ungdom, men kan ikke benyttes til lønn.

Det er tidligere opplyst at det har vært et betydelig mindreforbruk av utgifter på flyktninger fra Ukraina sett opp mot de mottatte statlige integreringstilskuddene. Kan kommunedirektøren vise konkret hvordan regnskapet knyttet til mottak av flyktninger fra Ukraina har sett ut i 2022, -23 og 24, hvor inntektene i form av integreringstilskudd fra staten ses opp mot hva Aremark kommune har hatt i form av utgifter til samme gruppe?

Svar på spørsmål 13. vedlegg

Flyktninge	R hiå 2024	B hiå 2024	Avvik	Budsjett 2024	R2023	R2022	2025
ALLE	-3 793 445	-5 843 409	-2 049 964	-6 377 203	-6 492 394	-4 597 315	-3 103 000
Utgifter	6 191 151	0	-6 191 151	0	5 121 078	2 855 437	3 697 000
10xx Lønn inkl. introduksjonsstønad	3 217 960	0	-3 217 960	0	3 050 339	1 135 106	1897000
11xx Varer og tjenester (husleie, strøm, internett etc)	913 305	0	-913 305	0	979 292	513 330	800 000
12xx Varer og tjenester (inventar og utstyr, , tolk etc.)	45 721	0	-45 721	0	46 174	126 523	0
13xx Kjøp av tjenester	0	0	0	0	0	24 000	0
14xx Økonomisk sosialhjelp og mva	2 014 165	0	-2 014 165	0	1 009 273	1 053 478	1 000 000
15xx Kapitalkostnader kjøretøy	0	0	0	0	36 000	3 000	0
Inntekter	-9 984 596	-5 843 409	4 141 187	-6 377 203	-11 613 472	-7 452 752	-6 800 000
16xx Salgs- og gebyrinntekter (husleieinntekter, andel strømutfgift	-1 171 641	0	1 171 641	0	-1 014 287	-296 404	-600 000
17xx Refusjoner	-553 700	0	553 700	0	-442 205	-516 264	-200 000
18xx Tilskudd	-8 259 255	-5 843 409	2 415 846	-6 377 203	-10 156 980	-6 640 084	-6 000 000

Som vist i det vedlagte oppsettet, har Aremark kommune hatt merinntekter både i 2022 og 2023 når det gjelder mottatte integreringstilskudd fra staten i forhold til de faktiske utgiftene knyttet til flyktninger fra Ukraina. Det ser ut til at dette mønsteret også vil fortsette i 2024. Merk at utgiftene ikke er spesifisert som budsjettposter, da disse budsjetteres uten aktivitetsnummer, mens regnskapet føres med aktivitetsnummer. Budsjettbeløpene er samlet på ansvarsnummer, og vi har derfor ikke detaljerte poster for utgiftene, men regnskapet gir en mer konkret oversikt når det gjelder aktivitetsnummer.

Vi vil utarbeide et notat som viser de konkrete tallene for inntektene og utgiftene, som lovet i kommunestyret, for å gi en tydelig oversikt over økonomien knyttet til mottak av flyktninger.

Tilsvarende ønsker vi å se det budsjetterte «regnskapet» for 2025 på mottak av ukrainske flyktninger.

- Svar: Se vedlegg spm 13
-

På s. 43 er utviklingstrekk og rammebetingelser innenfor skolen og SFO kommentert. Med hjemmel i Opplæringsloven skal skolemiljøet være slik at den enkelte elevs helse, trivsel og læring utvikler seg positivt. I dette ligger at alle elever har krav på en tilrettelagt undervisning som gjør at hver enkelt elev kan nå sitt fulle potensiale. I hvilken grad blir undervisningen lagt til rette slik at også spesielt evnerike elever får tilstrekkelig utfordringer?

- Svar: Aldersblandet undervisning har gjort dette lettere. Slik det er nå kan vi særlig i de skriftlige fagene (norsk, matematikk og engelsk) organisere undervisningen med grupper hvor noen elever kan være sammen med elever som er på et eller to alderstrinn over.
-

På s. 49 – og en rekke andre steder i budsjettdokumentet - er bl.a. etableringen av Livsmestringssenteret omtalt i generelle ordelag. Vi føler fra Høyres side fortsatt behov for en god og konkret beskrivende plan for Livsmestringssenteret, herunder hvem/hva/hvor/når og ikke minst kostnader? Vi kunne tenke oss en sterkere folkevalgt medvirkning i denne prosessen, ikke kun at vi får orienteringer i etterkant.

- Svar:
Vi setter stor pris på Høyres engasjement for en mer konkret plan for Livsmestringssenteret.

Senteret vil involvere ansatte fra helse, lokale ressurser som pårørende og frivillige, samt aktører fra kultur, inkludert Frivilligsentralen og Levende Aremark. Dette er i tråd med prinsippene fra NOU *Tid for handling* om å bygge tjenestene nedenfra.

Senteret er tenkt å fokusere på forebygging og rehabilitering, med tilbud som motvirker ensomhet (gjennom kulturaktiviteter) og styrker innbyggernes mestring. Samarbeid på tvers av fagområder og lokalsamfunnet vil være sentralt med tverrfaglig samarbeid.

Samlokalisering er ikke avgjørende, men ønskelig for å øke tilgjengeligheten og synligheten, samt forenkle samarbeidet mellom aktører. Lokasjonsvalg er foreløpig ikke bestemt.

Når:

1. mai er foreslått som mulig oppstartsdato, men avhenger av fremdriften i de fire arbeidsgruppene. Vi vil fortløpende vurdere realismen i denne tidsrammen.

Kostnader:

Økonomiske detaljer er foreløpig uklare, men prosjektet prioriterer effektiv bruk av eksisterende

ressurser og samarbeid med lokalsamfunnet for å holde kostnadene nede. Pr nå er det stillingen til prosjektleder livsmestringssenteret samt bemanningen som ligger i økonomiplanen vi går inn med. Trenden i samfunnet viser også at tidlig innsats med tverrfaglig tilnærming gir god livskvalitet, hvor folk kan bo lengre hjemme.

Arbeidsprosesser:

Vi har fokus på arbeidsprosesser som styrker forebygging og rehabilitering. Samtidig ønsker vi å involvere folkevalgte i større grad og ser positivt på forslag om økt politisk medvirkning i planleggingsfasen. Det kan også nevnes at prosjektleder for Livsmestringssenteret har vært i kontakt med politikernes utvalg i tillegg til at Helseplanen ble behandlet i Kommunestyremøtet 27.09.24.

Spørsmål 17:

På s. 98 fremgår at gebyrnivået for kommunale VA-gebyrer for en normalbolig i Aremark vil stige til kr 40.030 pr. husholdning. Dette er en økning på 40,6 % fra 2023 og en økning på 10,6 % fra 2024. Med et slikt gebyrnivå ligger Aremark an til å innta den tvilsomme førsteplassen i Norge når det gjelder størrelsen på de kommunale VA-gebyrene. Vårt spørsmål til kommunedirektøren blir: Hvilket beløp er nødvendig å skyte inn i VA-regnskapet i 2025 dersom økningen i de kommunale VA-gebyrene ikke skal øke mer enn den ordinære prisstigningen som ventes i 2025?

Svar: Dersom vi skal øke gebyrene på vann og avløp med kun antatt prisstigning i 2025, vil det være nødvendig å subsidiere med ca. 936 000 kroner på vann og ca. 120 000 kroner på avløp. Dette vil da gi samme resultat på vann- og avløpsområdet som i kommunedirektørens budsjettforslag, men lavere økning i gebyrene ut til innbyggerne.

Når det gjelder eiendomsskatten, er det som nevnt et vedtak om å sette satsen til 3 promille for 2024. Kommunestyret har understreket at dersom inntektene fra eiendomsskatt blir høyere enn det som er anslått i budsjettet, skal satsen justeres ned.

Pr. nå er retting og klagebehandling på eiendomsskatt for 2024 fortsatt i prosess. Når disse sakene er ferdigbehandlet, vil vi ha et klart bilde av hva de faktiske inntektene fra eiendomsskatt vil bli, og det vil være mulig å vurdere om en nedsettelse av satsen er nødvendig.

- Svar: Arbeidet med retting og klagebehandling for eiendomsskatten 2024 er i hovedsak ferdig, og situasjonen nå indikerer at inntektene vil være i tråd med det budsjetterte nivået. Her er status og oversikt:
 1. Klagearbeid: Alle innkomne klager er behandlet, og rettinger behandles fortløpende ut året. Det gjenstår noen få justeringer som knytter seg til løpende saker som riving, nybygg og andre naturlige endringer i eiendomsmassen.
 2. Budsjetterte inntekter: Basert på arbeidet så langt, treffer inntektene fra eiendomsskatt det budsjetterte nivået for 2024. Det er ikke behov for ytterligere justeringer av satsen, da inntektene ikke overstiger de økonomiske rammene som er lagt til grunn i budsjettet.
 3. Fremtidig oppfølging: Rettelser og justeringer vil naturlig nok fortsette som en del av det årlige arbeidet med eiendomsskatt

Spørsmålstillier	Partinavn	Status
Håkon Tolsby	SP	Publisert

Hva vil det koste å holde bassenget åpent ut mai måned?

- Svar: Vi har ikke det eksakte tallet, men grovt estimert vil det koste ca. 110.000,- for én ekstra måned med drift. Det er verdt å merke seg at denne kostnaden kan variere avhengig av faktorer som strømpriser, temperaturforhold og eventuelle behov for ekstra vedlikehold eller kjemikalier.

Spørsmålstillier	Partinavn	Status
Christin Petersen	AP	Publisert

1. Totale driftsinntekter er oppgitt til 207 357 '. På side 25 i budsjett (utskriften) så fremkommer sentrale inntekter med 146 354'. Jeg kan ikke finne en tabell over øvrige inntekter i oppsettet.
2. Det samme gjelder driftsutgiftene...204 522'. I tabell 132 166' pluss finanskostnader. Hvor fremkommer differansen ?

Dette er svar på de to øverste spm. :

Kommunestyret vedtar på nettorammer, og dermed er det det som synes i økonomiplan. Det er ikke vanlig etter hva jeg vet at kommuner oppgir inntekter og utgifter på tjenesteområdene, men kun nettorammen. Derfor synes ikke spesifikt inntekter og utgifter i oppsettet i dokumentet.

Spørsmålstillier	Partinavn	Status
Håkon Tolsby	SP	Publisert

Alle VA-gebyrene er oppgitt inkl. mva bortsett fra forbruks gebyr avløp. Jeg antar at det er en skrivefeil? Og at beløpet 82,48 er inkl. mva?

Svar: Dette er en skrivefeil, beløpene oppgitt i gebyrlisten er inkl. mva. Det er nå korrigert.

Spørsmålstillier	Partinavn	Status
------------------	-----------	--------

Christin Petersen	AP	Publisert
-------------------	----	-----------

I budsjett og økonomiplan 2023 vedtok kommunestyret at Historielaget skulle innvilges 50 tusen til faste kostnader knyttet til drift av historielagets eiendommer. Beløpet skulle videreføres i økonomiplan og reguleres etter prisvekst.

Hvor mye er satt av til Historielaget i budsjettet for 2025?

Svar: Det er i budsjett 2025 satt av 50 000 kroner til tilskudd til Historielaget.

Spørsmålstiller	Partinavn	Status
Christin Petersen	AP	Publisert

I tabell 1B på side 25 over driftsutgiftene så er det inntektsført 5911' i vann,avløp og renovasjon. Er dette egenbetalingene? Overskudd VA? Hvor finner jeg denne summen i budsjettet.

Svar: : I ramma til VAR i hovedoversikten ligger det -5 911'. I dette beløpet ligger det 3 029' i avskrivninger, det ligger også noen beløp på avskrivninger i hovedoversikten under «avskrivninger» (disse er ikke inkludert i beløpet på -5 911). Fondsbruken til selvkost ligger på den sentrale posten 'Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond' og er heller ikke inkludert i -5 911'. Dette beløpet vil du derfor ikke finne igjen direkte i budsjettet.

Spørsmålstiller	Partinavn	Status
Lillian Hansesætre	KRF	Publisert

Hva vil kostnaden være for å unngå 3 klasser i fag utenom kroppsøving?

Svar:

Mellomtrinnet består av totalt 32 elever fordelt på tre trinn:

- 5. trinn: 13 elever
- 6. trinn: 10 elever
- 7. trinn: 9 elever

Undervisningen er organisert slik at noen timer gjennomføres med én lærer på hele gruppen, men det er som oftest to andre voksne til stede også. Ukentlig har én lærer ansvar for to av de tre timene hvor hele gruppen er samlet.

På torsdager er det et fast opplegg hvor alle tre trinnene har undervisning sammen i 3,5 timer, noe som i snitt utgjør totalt 24 elever. Samtidig er det en alternativ skoledag for cirka 8 elever, med rullerende deltakelse fra uke til uke. Denne torsdagen skal hele 7. trinn delta i et annet opplegg, og dermed er det færre elever til stede.

5.-7. trinn har allerede høy lærertetthet sammenlignet med kravene. I noen av de sentrale fagene som norsk, matematikk og engelsk er det fire lærere til stede for 32 elever. Dette inkluderer spesialundervisning, som i hovedsak gis i disse fagene.

Elevenes ønsker og trinnorganisering:

Både elever, foreldre og ansatte uttrykker et sterkt ønske om å ikke dele 5.-7. trinn i A- og B-grupper. Elevene opplever det lettere å få venner i aldersblandede grupper, noe som også har kommet frem i en undersøkelse gjennomført av FAU og skolen via Forms.

Kostnadsoverslag:

En klokke time med undervisning koster anslagsvis 50 000 kroner per år. Hvis det skal legges til 6,5 timer med én ekstra pedagog ukentlig for alle tre alderstrinn, vil dette koste:
 $6,5 \text{ timer} * 50\,000 \text{ kr} = 325\,000 \text{ kroner per år.}$

Spørsmålstiller	Partinavn	Status
Christin Petersen	AP	Publisert

Kan det gis en kort redegjørelse for hvilke/hva utgifter som ligger i

- administrasjonslokaler kr 1 691 000 (økt fra 310 000 i 2024) og øker til 2 536 000 i 2026

-interne serviceenheter kr 6 519 000

-skolelokaler kr 2 430 000

Tjenesteområde: > Teknikk	Beløp i 1000						
	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Innhold på denne siden:							
Tjenester og oppgaver							
Organisering							
Tjenesteområder							
Utviklingstrekk og rammebetingelser							
Mål for perioden							
Nye tiltak							
Driftsbudsjett							
Fordeling på enhet (tabell)							
Fordeling på tjeneste (tabell)							
Driftsutgifter og inntekter							
Administrasjon	828	780	780	936	971	971	971
Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	237	310	310	284	284	284	284
Administrasjonslokaler	951	310	310	1 691	2 536	2 900	2 900
Interne serviceenheter	0	6 646	6 646	6 519	6 589	6 589	6 589
Førskolelokaler og skyss	1 403	964	964	973	788	788	788
Skolelokaler	5 357	2 638	2 638	2 430	2 430	2 430	2 430
Aktivitetstilbud barn og unge	6	14	14	16	16	16	16
Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste	247	257	257	207	207	207	207
Institusjonslokaler	3 295	1 280	1 280	1 210	1 210	1 210	1 210
Kommunalt disponerte	-242	181	181	187	187	187	187

Svar:

Dette er funksjoner det budsjetteres og regnskapsføres på:

Administrasjonslokaler: Lokalene som administrasjonen bruker, for eksempel rådhuset. Fra 2025 vil denne posten øke som følge av beregnede avskrivninger på nytt rådhus. Her budsjetteres utgifter knyttet til administrasjonslokalene, som strøm, avskrivninger, vedlikehold, med mer.

Interne serviceenheter: Kostnader knyttet til interne tjenester, som for eksempel renholdstjenester, snekkerverksted, verksted i industrifeltet, og andre fellesutgifter.

Skolelokaler: Lokalene som brukes til skoleaktivitet. Her budsjetteres utgifter knyttet til skolelokalene, som strøm, avskrivninger, vedlikehold, med mer.

Vedlegg – Forskriftsrapporter

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Regnska p 2023	Oppr. budsjet t 2024	Politisk vedtatt budsjet t 2024	Rev. budsjet t 2024	Oppr. budsjet t 2025	Politisk vedtatt budsjet t 2025	Rev. budsjet t 2025	Øk.pla n 2025	Øk.pla n 2026	Øk.pla n 2027	Øk.pla n 2028
Rammetilskudd	-71 431	-75 172	-75 172	-75 172	0	0	0	-84 456	-84 806	-84 736	-84 736
Inntekts- og formuesskatt	-42 359	-43 484	-43 484	-43 484	0	0	0	-48 890	-47 867	-47 867	-47 867
Eiendomsskatt	-5 368	-6 538	-6 538	-6 538	0	0	0	-6 538	-6 538	-6 538	-6 538
Andre generelle driftsinntekter	-10 940	-6 517	-6 517	-6 517	0	0	0	-6 470	-6 207	-6 207	-6 207
Sum generelle driftsinntekter	-130 098	-131 711	-131 711	-131 711	0	0	0	-	-	-	-
								146 354	145 418	145 348	145 348
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	118 861	124 917	124 917	124 917	0	0	106 664	129 307	129 505	129 305	129 305
Avskrivninger	9 817	10 621	10 621	10 621	0	0	0	14 408	15 068	15 432	15 432
Sum netto driftsutgifter	128 678	135 539	135 539	135 539	0	0	106 664	143 715	144 573	144 737	144 737
Brutto driftsresultat	-1 420	3 828	3 828	3 828	0	0	106 664	-2 639	-845	-611	-611
Renteinntekter	-616	-500	-500	-500	0	0	0	-550	-550	-550	-550
Utbytter	-5 671	-3 200	-3 200	-3 200	0	0	0	-3 200	-3 200	-3 200	-3 200
Renteutgifter	6 017	6 334	6 334	6 334	0	0	0	6 389	6 389	6 389	6 389
Avdrag på lån	7 644	7 850	7 850	7 850	0	0	0	7 870	8 940	9 570	9 570
Netto finansutgifter	7 375	10 484	10 484	10 484	0	0	0	10 509	11 580	12 210	12 210
Motpost avskrivninger	-9 817	-10 621	-10 621	-10 621	0	0	0	-11 878	-12 538	-12 902	-12 902
Netto driftsresultat	-3 862	3 690	3 690	3 690	0	0	106 664	-4 008	-1 804	-1 304	-1 304
Disponering eller dekning av											

Økonomiplan for 2025-2028

	Regnska p 2023	Oppr. budsjet t 2024	Politisk vedtatt budsjet t 2024	Rev. budsjet t 2024	Oppr. budsjet t 2025	Politisk vedtatt budsjet t 2025	Rev. budsjet t 2025	Øk.pla n 2025	Øk.pla n 2026	Øk.pla n 2027	Øk.pla n 2028
netto driftsresultat											
Overføring til investering	5 739	400	400	400	0	0	0	400	400	400	400
Avsetninger til bundne driftsfond	3 238	200	200	200	0	0	0	200	200	200	200
Bruk av bundne driftsfond	-3 759	-1 836	-1 836	-1 836	0	0	0	-656	-656	-656	-656
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0	0	4 064	2 956	2 956	2 956
Bruk av disposisjonsfond	-1 356	-2 455	-2 455	-2 455	0	0	0	0	-1 097	-1 597	-1 597
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum	3 862	-3 690	-3 690	-3 690	0	0	0	4 008	1 803	1 303	1 303
disponeringer eller dekning av netto driftsresultat											
Fremført til inndecking i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0	106 664	0	0	0	0

De økonomiske rammebetingelsene for økonomiplanperioden 2025 – 2028 er krevende, men bedre enn de siste årene. Lønns- og prisvekst har den seneste tiden økt mer enn det kommunen har blitt kompensert for gjennom rammeoverføringene fra staten. Samtidig stiger rentene som følge av høy inflasjon. Selv om det i sommermånedene har vært et mer normalt nivå, har energikostnadene vært på et historisk høyt nivå. Store svingninger i strømprisene gjør det vanskeligere å budsjettere.

De siste årene har etterspørselen etter kommunens tjenester økt, samtidig som det er innført nasjonale normer som er kostnadskrevende. Normene er ikke fullt ut finansiert, og belaster dermed kommunens økonomi.

Kommunens økonomiske rammebetingelser avhenger i stor grad av overføringer fra staten. Summen av de statlige overføringene og eiendomsskatt, fratrasket finansutgifter, er det som kan fordeles ut til kommuneområdene som skal levere tjenester til innbyggerne.

Kommuneloven stiller krav til at budsjetter skal være i balanse og realistisk.

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Oppr. budsjett 2025	Politisk vedtatt budsjett 2025	Rev. budsjett 2025	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Politisk styring og sentraladministrasjon	15 645	17 393	17 393	17 393	0	0	8 667	19 786	19 571	19 571	19 571
Barnehage og kultur	11 372	12 780	12 780	12 780	0	0	13 490	14 707	14 346	14 346	14 346
Aremark skole og SFO	18 601	17 658	17 658	17 658	0	0	18 801	17 968	18 192	18 192	18 192
Barnevern, helse og NAV	19 335	19 893	19 893	19 893	0	0	9 686	18 899	18 306	18 106	18 106
Pleie og omsorg	43 270	46 284	46 284	46 284	0	0	42 490	48 708	49 168	49 168	49 168
Jord, skog-, plan- miljø- og viltforvaltning	5 591	5 431	5 431	5 431	0	0	3 464	5 301	5 344	5 344	5 344
Teknikk	16 979	18 058	18 058	18 058	0	0	7 351	19 008	19 777	20 141	20 141
Vann, avløp og renovasjon	-3 716	-6 236	-6 236	-6 236	0	0	2 454	-3 760	-3 263	-3 263	-3 263
Brann og feiing	2 659	2 592	2 592	2 592	0	0	261	2 591	2 626	2 626	2 626
Sentrale ansvar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum bevilgninger drift, netto	129 737	133 853	133 853	133 853	0	0	106 664	143 209	144 067	144 231	144 231
Herav:											
Avskrivninger	9 817	10 621	10 621	10 621	0	0	0	14 408	15 068	15 432	15 432
Netto renteutgifter og -inntekter	-39	-50	-50	-50	0	0	0	-50	-50	-50	-50
Overføring til investering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	3 157	200	200	200	0	0	0	200	200	200	200
Bruk av bundne driftsfond	-2 059	-1 836	-1 836	-1 836	0	0	0	-656	-656	-656	-656

Økonomiplan for 2025-2028

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Oppr. budsjett 2025	Politisk vedtatt budsjett 2025	Rev. budsjett 2025	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	118 861	124 917	124 917	124 917	0	0	106 664	129 307	129 505	129 305	129 305

Økonomiplan for 2025-2028

	Regnska p 2023	Oppr. budsjet t 2024	Politisk vedtatt budsjet t 2024	Rev. budsjet t 2024	Oppr. budsjet t 2025	Politisk vedtatt budsjet t 2025	Rev. budsjet t 2025	Øk.pla n 2025	Øk.pla n 2026	Øk.pla n 2027	Øk.pla n 2028
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-5 172	-400	-400	-400	-400	-400	-400	-400	-400	-400	-400
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	1 127	0	0	0	1 600	1 600	1 600	1 600	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Regnska p 2023	Oppr. budsjet t 2024	Politisk vedtatt budsjet t 2024	Rev. budsjet t 2024	Oppr. budsjet t 2025	Politisk vedtatt budsjet t 2025	Rev. budsjet t 2025	Øk.pla n 2025	Øk.pla n 2026	Øk.pla n 2027	Øk.pla n 2028	Øk.pla n Sum 2025- 2028
Barnehage og kultur												
Sum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Barnehage og kultur												
Aremark skole og SFO												
Aremark skole og SFO	191	188	188	188	188	188	188	188	188	188	188	751
Sum	191	188	188	188	188	188	188	188	188	188	188	751
Aremark skole og SFO												
Barnevern, helse og NAV												
Barnevern, helse og NAV	0	350	350	350	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum	0	350	350	350	0	0	0	0	0	0	0	0
Barnevern, helse og NAV												
Pleie og omsorg												
Pleie og omsorg	0	1 250	1 250	1 250	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum Pleie og omsorg	0	1 250	1 250	1 250	0	0	0	0	0	0	0	0
Jord, skog, plan- miljø- og												

Økonomiplan for 2025-2028

	Regnska p 2023	Oppr. budsjet t 2024	Politisk vedtatt budsjet t 2024	Rev. budsjet t 2024	Oppr. budsjet t 2025	Politisk vedtatt budsjet t 2025	Rev. budsjet t 2025	Øk.pla n 2025	Øk.pla n 2026	Øk.pla n 2027	Øk.pla n 2028	Øk.pla n Sum 2025- 2028
viltforvaltnin g												
Jord, skog-, plan- miljø- og viltforvaltnin g	0	0	0	0	750	750	750	750	0	0	0	750
Sum Jord, skog-, plan- miljø- og viltforvaltnin g	0	0	0	0	750	750	750	750	0	0	0	750
Teknikk												
Teknikk	16 133	11 988	11 988	11 988	36 508	36 508	36 508	36 508	7 750	950	950	46 158
Sum Teknikk	16 133	11 988	11 988	11 988	36 508	36 508	36 508	36 508	7 750	950	950	46 158
Vann, avløp og renovasjon												
Vann, avløp og renovasjon	478	6 320	6 320	6 320	7 320	7 320	7 320	7 320	4 950	10 850	4 350	27 470
Sum Vann, avløp og renovasjon	478	6 320	6 320	6 320	7 320	7 320	7 320	7 320	4 950	10 850	4 350	27 470
Brann og feieing												
Brann og feieing	1 616	188	188	188	570	570	570	570	0	0	0	570
Sum Brann og feieing	1 616	188	188	188	570	570	570	570	0	0	0	570
Investeringe r i varige driftsmidler	18 417	20 283	20 283	20 283	45 335	45 335	45 335	45 335	12 888	11 988	5 488	75 698

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Regnska p 2023	Oppr. budsjet t 2024	Politisk vedtatt budsjet t 2024	Rev. budsjet t 2024	Oppr. budsjet t 2025	Politisk vedtatt budsjet t 2025	Rev. budsjet t 2025	Øk.pla n 2025	Øk.pla n 2026	Øk.pla n 2027	Øk.pla n 2028	Øk.pla n Sum 2025- 2028
Investeringe r i varige driftsmidler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

Økonomiplan for 2025-2028

	Regnska p 2023	Oppr. budsje tt 2024	Politisk vedtatt budsje tt 2024	Rev. budsje tt 2024	Oppr. budsje tt 2025	Politisk vedtatt budsje tt 2025	Rev. budsje tt 2025	Øk.pla n 2025	Øk.pla n 2026	Øk.pla n 2027	Øk.pla n 2028	Øk.pla n Sum 2025- 2028
KLP- egenkapitalinnsku dd	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	1 600
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	1 600

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Regnska p 2023	Oppr. budsjet t 2024	Politisk vedtatt budsjet t 2024	Rev. budsjet t 2024	Oppr. budsjet t 2025	Politisk vedtatt budsjet t 2025	Rev. budsjet t 2025	Øk.pla n 2025	Øk.pla n 2026	Øk.pla n 2027	Øk.pla n 2028	Øk.pla n Sum 2025- 2028
Utlån av egne midle r	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum del 1- 4	18 817	20 683	20 683	20 683	45 735	45 735	45 735	45 735	13 288	12 388	5 888	77 298

Vedlegg - Investeringer per program

Andre investeringer

Beløp i 1000

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
Investering	Ferdig år	Netto prosjektutgift	2025	2026	2027	2028	2025-28
Aremark skole og SFO							
IT-utstyr Aremark skole	LØPENDE		188	188	188	188	750
Sum Aremark skole og SFO		0	188	188	188	188	750
Jord, skog-, plan- miljø- og viltforvaltning							
Brygge Tolsby	2026	750	750	0	0	0	750
Sum Jord, skog-, plan- miljø- og viltforvaltning		750	750	0	0	0	750
Teknikk							
Beitepusser	2025	120	120	0	0	0	120
Bryggeanlegg	2025	1 000	900	0	0	0	900
Fladebygrenda							

Økonomiplan for 2025-2028

Investering	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum 2025-28
	Ferdig år	Netto prosjektutgift	2025	2026	2027	2028	
Fosbykollen - rehabilitering sykehjem og kjøkken	2026	19 500	12 500	6 250	0	0	18 750
Furulund - inventar og utstyr	2030	250	250	0	0	0	250
Furulund - kafe	2025	515	100	0	0	0	100
Furulund - oppgradering bad	2025	1 324	438	0	0	0	438
Kjøp av boliger	LØPENDE		10 500	0	0	0	10 500
Kjøp av tomt/eiendom	2029	3 200	2 300	0	0	0	2 300
Kommunale veger - asfalt	2025	300	300	0	0	0	300
Kommunale veger - gatelys	2030	3 125	1 250	625	0	0	1 875
Nytt rådhus	2025	11 500	4 000	0	0	0	4 000
Nødstrømsaggregat	2025	1 875	1 875	0	0	0	1 875
Oppgradering omsorgsboliger	LØPENDE		250	250	250	250	1 000
Robotgressklippere	2025	100	100	0	0	0	100
Salg av boliger	LØPENDE		0	0	700	700	1 400
SD-anlegg	2026	625	125	125	0	0	250
Utvikling Sommero 2	2026	2 050	1 500	500	0	0	2 000
Sum Teknisk		45 484	36 508	7 750	950	950	46 158
Vann, avløp og renovasjon							
Nye blåsemaskiner til renseanlegget (prosess luft)	2025	220	220	0	0	0	220
Tilpasse vann og avløp på Strømsfoss	2028	1 500	600	300	300	300	1 500
Sum Vann, avløp og renovasjon		1 720	820	300	300	300	1 720
Brann og feiing							
Nye terminaler/radioer til brannvesenets ansatte	2025	320	320	0	0	0	320
Prosjektering av tilpasning av brannstasjonen i forhold til ren og urensone.	2025	250	250	0	0	0	250
Sum Brann og feiing		570	570	0	0	0	570
Sentrale ansvar							
KLP-egenkapitalinnskudd	LØPENDE		400	400	400	400	1 600
Sum Sentrale ansvar		0	400	400	400	400	1 600
Sum		48 524	39 235	8 638	1 838	1 838	51 548

Selvkost

Økonomiplan for 2025-2028

Beløp i 1000

Investering	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
	Ferdig år	Netto prosjektutgift	2025	2026	2027	2028	2025-28
Vann, avløp og renovasjon							
Prosjektering av reservevannsløsning	2028	900	400	200	200	100	900
Rehabilitering pumpestasjoner	2030	1 330	150	150	150	150	600
Sonemålere avløp	2025	300	100	100	0	0	200
Utskifting ledningsnett vann-etermittledning	2030	19 800	3 900	3 900	3 900	3 800	15 500
Vann - jordklorid	2025	1 700	1 500	0	0	0	1 500
Vann - rehabilitering kummer	2027	450	100	100	100	0	300
Vann - sonemålere vann-nettet	2025	450	150	0	0	0	150
Vann - vannledning over fylkesvegen	2027	850	200	200	200	0	600
Vanntårn/høydebasseng	2030	6 000	0	0	6 000	0	6 000
Sum Vann, avløp og renovasjon		31 780	6 500	4 650	10 550	4 050	25 750
Sum		31 780	6 500	4 650	10 550	4 050	25 750